

สำนักงานกิจการยุติธรรม
OFFICE OF JUSTICE AFFAIRS

รายงานสถานการณ์

อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม

ประจำปี พ.ศ. 2560

WHITE PAPER ON CRIME & JUSTICE 2017

รายงานสถานการณ์

อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม

ประจำปี พ.ศ. 2560

WHITE PAPER ON CRIME & JUSTICE 2017

คำนำ

เมื่อกล่าวถึงอาชญากรรมจะพบว่าปริมาณของอาชญากรรมแสดงให้เห็นขนาดของปัญหาที่สังคมไทยกำลังเผชิญหน้าหากเปรียบเทียบกับอาชญากรรมในอดีต ซึ่งปัญหาอาชญากรรมเหล่านี้สามารถบอกให้ทราบได้ว่ามาตรการที่ใช้ในการป้องกันอาชญากรรมได้ผลหรือไม่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณของอาชญากรรมในเวลาที่แตกต่างกัน ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกันอาจเป็นเครื่องชี้สาเหตุแห่งอาชญากรรมที่ได้อย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจถึงปัญหาปริมาณของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมมีปัญหายุ่งยากหลายประการ เช่น ประการแรก อาชญากรรมที่เป็นการกระทำแบบต่อต้านสังคม แต่ยังมีการกระทำอื่นๆ ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่เป็นอันตรายอีกหลายประการไม่ถึงกับเป็นอาชญากรรม และอาชญากรรมบางอย่างก็มีข้อโต้แย้งว่าไม่เป็นอันตรายต่อสังคมหรือต่อต้านสังคม การพิจารณาอาชญากรรมจึงอยู่ที่ปฏิกริยาของสังคมและลำดับความสำคัญของการบังคับใช้กฎหมาย ประการที่สอง การให้คำจำกัดความทางสังคมในประเภทอาชญากรรมต่างๆ ซึ่งบุคคลทั่วไปให้ความสนใจมากกว่าประเภทอื่น เช่น สังคมให้ความสนใจต่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย การฉ้อโกงประชาชน อาชญากรรมทางการเงิน (การซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์, ฉ้อโกงบัตรเครดิต ฯลฯ) ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียมากกว่าการลักทรัพย์และชิงทรัพย์ร่วมกัน แต่ประชาชนให้ความสนใจในความผิดประทุษร้ายต่อทรัพย์อย่างหลังมากกว่า ประการที่สาม การพิจารณาปริมาณอาชญากรรมในสังคมเกิดจากผลของปัญหาในประการที่หนึ่งและสองรวมกัน ได้แก่ การนิยามคำว่าอาชญากรรมที่ไม่แน่นอนและความสนใจของสังคมที่มีต่อประเภทอาชญากรรมแตกต่างกัน ตำรวจให้ความสนใจในบุคคลบางกลุ่มและอาชญากรรมบางประเภทมากกว่าประเภทอื่นๆ ประชาชนจำนวนมากไม่แจ้งความให้ตำรวจทราบเมื่อเกิดคดีอาญาแม้ว่าจะเป็นคดีอาญาร้ายแรงที่เกิดแก่ตนเอง นอกจากนั้น องค์กรในกระบวนการยุติธรรม ตำรวจ อัยการ ศาล และอื่นๆ ดำเนินคดีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับใครกระทำความผิดหรือตามฐานะของบุคคล ดังนั้น จึงมีผู้พิพากษาวิจารณ์สถิติคดีทางอาญาของหน่วยงานราชการและพยายามศึกษาปริมาณอาชญากรรมโดยการสุ่มตัวอย่างผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม หรือสอบถามประชาชนทั่วไปว่าเคยตกเป็นเหยื่อหรือเคยกระทำความผิดคดีอาญาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่แต่วิธีนี้ก็ยังไม่มีความแน่นอนชัดเจนเช่นเดียวกัน ปัญหาการตัดสินใจปริมาณอาชญากรรมในสังคมก่อให้เกิดความยุ่งยากในการค้นหาสาเหตุแห่งอาชญากรรมที่แท้จริงอย่างมาก อาชญากรรมในปัจจุบันมีแนวโน้มของความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นตามความเจริญของเทคโนโลยีและความทันสมัยของการสื่อสารแขนงต่างๆ เห็นได้จากสถิติคดีอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ชาวอาชญากรรมตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือจากสื่อ หน่วยงานทางด้านกระบวนการยุติธรรมที่ต้งขึ้นมาใหม่ หรือมีการปรับปรุงระบบการทำงานแบบใหม่ เพื่อรองรับปัญหาอาชญากรรมและจำนวนนักโทษที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีหรือที่เรียกว่าปัญหาคนล้นคุก ขอบเขตและปริมาณความร้ายแรงของอาชญากรรมเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของบุคคลโดยทั่วไป เพราะขอบเขตของอาชญากรรมเป็นตัวบ่งชี้ถึงความร้ายแรงของอาชญากรรมที่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับจำนวนอาชญากรรมในอดีตหรือการคาดคะเนปัญหาอาชญากรรมในอนาคต ซึ่งปัญหาอาชญากรรมมีความจำเป็นเร่งด่วน หน้าที่ประการสำคัญของกระบวนการยุติธรรม คือ แก้ปัญหาและ

หาแนวทางป้องกันอาชญากรรมเหล่านั้น โดยภาครัฐต้องดำเนินการแก้ไขปัญหและทำให้จำนวนอาชญากรรมในสังคมลดลง และหาแนวทางกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของไทย ประจำปี พ.ศ. 2560 ฉบับนี้ ภายใต้การทำงานของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ยังคงดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญจากหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย สถานการณ์อาชญากรรมในภาพรวมของประเทศ ข้อมูลสถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติด การสั่งฟ้องในคดีอาญาและดำเนินคดีอาญาในชั้นศาล การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดทั้งที่อยู่ในเรือนจำ การคุมประพฤติ การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดและการติดตามผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยตัว คดีการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในเด็กและเยาวชน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม รายงานฉบับนี้มีการสะท้อนภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม โดยมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลของปีก่อนหน้า เพื่อแสดงแนวโน้มและสภาพปัญหาอาชญากรรมของประเทศในภาพรวมและใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์สำหรับการจัดทำรายงานทางวิชาการ

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระบวนการยุติธรรม กลุ่มพัฒนาสถิติข้อมูล สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมประจำปี พ.ศ. 2560 (White Paper on Crime & Justice 2017) ฉบับนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยต่อไป และในท้ายที่สุดขอขอบคุณสำนักงานศาลยุติธรรม (สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ) สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง) กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนข้อมูลเป็นอย่างดีในการจัดทำรายงานครั้งนี้

บทสรุปผู้บริหาร

1. ภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ

ในบทวิเคราะห์ของสถานการณ์การรับแจ้งความ การจับกุมผู้ต้องหาได้ และคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ เมื่อทำการวิเคราะห์จากข้อมูล ปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามีจำนวนคดีที่รับแจ้งลดลงคิดเป็นร้อยละ 9.25 จำนวนคดีที่จับกุมได้ลดลงเพียงเล็กน้อยไม่ถึงร้อยละ 1 และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในคดีตามประมวลกฎหมายอาญามีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.19 ในความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญามีจำนวนคดีที่รับแจ้งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 0.75 จำนวนคดีที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.48 และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในคดีตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญามีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.77 ในส่วนของความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดมีจำนวนคดีที่รับแจ้งลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 57.13 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 56.81 และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 59.76 ตามลำดับ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2560 ข้อมูลภาพรวมผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามีการรับแจ้งความลดลง แต่ในความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญากลับมีการรับแจ้งความเพิ่มสูงขึ้น

การสั่งฟ้องคดีเมื่อพิจารณาถึงสถิติคดีความอาญารับใหม่ทั่วประเทศตามประเภทสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า อัตราความเปลี่ยนแปลงคำนวณเป็นร้อยละของสำนวนคดีอาญารับใหม่จำแนกตามประเภทสำนวน มีจำนวนลดลงแต่คดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ) กลับมีจำนวนคดีความอาญาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.58 ส่วนจำนวนคดีความอาญาที่มีอัตราลดลง ได้แก่ คดีความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิดมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 35.11 ซึ่งลดลงมากที่สุดในรอบปี รองลงมาเป็นคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ) มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.26 คดีความที่อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมานำคดีขึ้นสู่ศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 และคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ตามลำดับ

การพิจารณาคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร และศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในส่วนของสถิติคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.72 คดีที่พิจารณาเสร็จไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.62 และคดีค้างไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.04 สถิติคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร พบว่า คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.51 คดีที่พิจารณาเสร็จไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.56 และคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักรที่ค้างไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 26.39 ภาพรวมของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร มีจำนวนการพิจารณาคดีในชั้นศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้า

ในสถิติการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ในระบบการพัฒนาพฤตินิสัยสามหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2560 ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 ภาพรวมผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์-ฎีกา/ไต่สวนหรือพิจารณาคดี/สอบสวน มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.87 เยาวชน ที่ถูกฝากขังมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าเป็นจำนวนมากเกินกว่าร้อยละ 60 โดยคิดเป็นร้อยละ 64.37 ผู้ถูกกักกันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.38 และผู้ถูกกักขังเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 38.43 ในภาพรวมของจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจทั่วประเทศเปรียบเทียบระหว่างปีฐาน ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจ มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 15.14 และจำนวนเด็กฯ ที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนก็มีตัวเลขที่ลดลงตามไปด้วย โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 2.76 ผู้ถูกคุมประพฤติหากทำการวิเคราะหจำนวนผู้ถูกคุมประพฤติทั้งหมดมีอัตราที่เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยหากเปรียบเทียบระหว่างผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่และผู้ถูกคุมประพฤติเด็กและเยาวชน จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.03 ในขณะที่ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชนมีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 23.84 จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติภาพรวมที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษ มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 82.60

2. สถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติด

ในส่วนของการสถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติดนั้น เมื่อพิจารณาถึงจำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2560 โดยวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปีของจำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ พบว่า จำนวนคดีที่รับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 9.25 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 0.11 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีอัตราส่วนลดลงน้อยมากทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ค่าความแตกต่างได้ชัดเจนและในคดีที่มีจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.19

กลุ่มข้อหาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความในคดีอาญาลดลงกว่าปีก่อนหน้าทุกฐานความผิด โดยความผิดที่มีจำนวนรับแจ้งความลดน้อยที่สุดในรอบปีฐาน คือ ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 33.66 รองลงมาเป็นความผิดฐานปล้นทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.55 และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 25.29 ส่วนในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ฐานอื่นมีจำนวนรับแจ้งความลดลงไม่เกินร้อยละ 20

กลุ่มความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีอัตราการแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.98 และความผิดต่อชีวิตมีอัตราการแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 18.88

กลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศและเสรีภาพ พบว่า ในความผิดเกี่ยวกับกระทำชำเรามีการรับแจ้งความเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 59.69 ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 50 โดยความผิดฐานข่มขืนคดีรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 78.77 รองลงมาเป็นความผิดฐานพรากผู้เยาว์ที่มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.86 และความผิดฐานกระทำอนาจารมีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.12

กลุ่มจำนวนคดีที่รับแจ้งความตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญา ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 0.75 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 1 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.48 และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้มีอัตราที่ลดลงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.77 จำนวนคดีที่รับแจ้งที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้ามากที่สุดคือความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ซึ่งรับแจ้งเพิ่มขึ้นมากเกินกว่าร้อยละ 100 โดยเมื่อค่าเฉลี่ยแล้วเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 276.46 มากกว่าสองเท่าและในคดีที่รับแจ้งเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้า คือ ความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยจำนวนคดีที่รับแจ้งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 32.59

3. การฟ้องคดีและกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล

กระบวนการฟ้องคดีและพิจารณาคดีในชั้นศาล พบว่า บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาจำแนกตามคดีแต่ละเรื่องที่พิจารณาคดีเสร็จไป ของสำนักงานอัยการทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2560 เมื่อทำการวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีแต่ละเรื่องที่พิจารณาเสร็จไป มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องศาลโดยเรื่องที่ส่งฟ้องลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 จำนวนคนที่ฟ้องศาลก็ลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 7.09 จำนวนคดีที่พนักงานอัยการไม่ส่งฟ้องต่อศาลโดยเรื่องที่ไม่ส่งฟ้องเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 21.44 จำนวนคนที่ไม่ฟ้องต่อศาลเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 22.48 พนักงานอัยการรับพิจารณาคดีเรื่องที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.63 จำนวนคนที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าจึงมีอัตราที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.58 ในส่วนของคดีรับใหม่ในปีฐาน พ.ศ. 2560 มีจำนวนการรับคดีใหม่ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ซึ่งจำนวนคนก็ลดลงในลักษณะสัมพันธ์กันโดยจำนวนคนที่รับคดีใหม่ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.27 ภาพรวมของตัวเลขการรับพิจารณาคดีของพนักงานอัยการเพื่อรอส่งฟ้องศาลมีอัตราคดีที่รับพิจารณาคดีและรอส่งฟ้องลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.61 และจำนวนคนที่รอการส่งฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.70

จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เสร็จไปทุกฐานของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์โดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีเสร็จไปเปรียบเทียบระหว่างปีแต่ละฐาน พบว่า ศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.20 ศาลพิพากษาให้จำเลยชนะคดีลดลงเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 10.68 ศาลพิจารณาคดียอมความเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 21.61 ศาลพิจารณาคดีถอนฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.67 และศาลพิจารณาคดีโดยมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษาให้จำเลยยกฟ้องออกจากสารบบความเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.25 นอกจากนั้น เป็นการพิจารณาโดยเข้าหลักเกณฑ์เหตุอื่นๆ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.20

กลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงโดยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.91 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมีค่าเข้าสู่การพิจารณาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.37 และความผิดฐานฉ้อโกงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.83 ตามลำดับ

ในกลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นลดลงมากที่สุด คือ ความผิดที่เกี่ยวกับการยุยงยุตม์ลดลงถึงร้อยละ 57.73 รองลงมา คือ กลุ่มความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์มีอัตราข้อหาที่เข้าสู่ศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 19.79 และในความผิดลหุโทษมีผู้กระทำความผิดที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 17.69 ตามลำดับ

ในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.61 และร้อยละ 8.09 ตามลำดับ ภาพรวมทั้งหมดในการพิจารณาคดีสำนักงานอัยการสูงสุด

4. การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

สถิติการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2560 สามารถแยกกลุ่มประเภทผู้ต้องขังที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มผู้ต้องขังซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดมีจำนวนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.13 ผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.06 ผู้ต้องขังระหว่างไต่สวนหรือพิจารณาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.75 ผู้ถูกกักกันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.38 และผู้ถูกกักขังเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 38.43 ในส่วนของจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นร้อยละของนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุ พบว่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 ช่วงอายุที่มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด ยังคงเป็นผู้ที่กระทำความผิดช่วงอายุกว่า 18 - 20 ปี ซึ่งช่วงอายุนี้อัตราการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.81 หากคิดเป็นอัตราร้อยละของผู้กระทำความผิดทั้งหมดในรอบปีฐานจำแนกตามลักษณะความผิด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 20.40 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ มีผู้กระทำความผิดคิดเป็นร้อยละ 10.60 และความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.64 ของจำนวนผู้กระทำความผิดทั้งหมดตามลำดับ การกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำ จะเห็นได้ว่ามีผู้กระทำความผิดซ้ำโดยศาลมีคำพิพากษาลงโทษให้ต้องโทษในเรือนจำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปจนถึงต้องโทษครั้งที่ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้าโดยในจำนวนทั้งหมดนี้ ผู้กระทำความผิดต้องโทษครั้งที่ 2 เป็นจำนวนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.84 โดยสัญญาชาติที่มีอัตราการกระทำความผิดเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด ได้แก่ สัญชาติไต้หวันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 76.09

การคุมประพฤติผู้กระทำความผิดแบ่งเป็นกลุ่ม ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่ ผู้ถูกคุมประพฤติกลุ่มเด็กและเยาวชน และผู้ถูกคุมประพฤติกลุ่มพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.03 ผู้ถูกคุมประพฤติกลุ่มเด็กและเยาวชนลดลงกว่าปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 23.84 จำนวนผู้ได้รับการพักการลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 77.71 และจำนวนผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 84.56 ข้อมูลสถิติคดีควบคุมและสอดส่อง จำแนกตามฐานความผิด ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แล้ว พบว่า ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของบุคคลที่กระทำความผิดเพิ่มขึ้น จำแนกตามฐานความผิดที่สูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับข่มขืนกระทำความอนาจารและเพศเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 13.39 รองลงมา เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.75 และความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.97 ตามลำดับ

ในส่วนของผู้ถูกคุมประพฤติ ที่เป็นเด็กและเยาวชนความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดในรอบปีฐานเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.ก. สารระเหยฯ กระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 37.50 และความผิดต่อเสรีภาพกระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.56 นอกจากนั้นในฐานความผิดอื่นๆ มีแนวโน้มที่เด็กกระทำผิดลดลง

5. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เมื่อวิเคราะห์จากจำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ภาพรวมของเด็กและเยาวชนที่ผ่านเข้าสู่กระบวนการสถานพินิจฯ ทั้งหมด ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.14 โดยผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายกระทำผิดมากกว่าเพศหญิงมากถึงร้อยละ 92.27 ส่วนเพศหญิงกระทำผิดคิดเป็นร้อยละ 7.73 ซึ่งเป็นตัวเลขที่มีจำนวนน้อยมาก หากพิจารณาภาพรวมของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายและหญิงลดลงเป็นอัตราที่สม่ำเสมอคืออยู่ที่ประมาณร้อยละ 15 ของสถิติจำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ

จำนวนคดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดของเด็กและเยาวชนทั้งหมด พบว่า จำนวนอายุของเด็กและเยาวชนขณะกระทำผิดเปรียบเทียบระหว่างปีลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 โดยช่วงอายุของเด็กที่กระทำผิดเพิ่มขึ้น คือ ช่วงอายุ 12 ปี เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.48 ส่วนในช่วงอายุอื่นเด็กและเยาวชนกระทำผิดลดลงตามลำดับ หากวิเคราะห์จากจำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดหลัก 7 ฐานความผิด รวมความผิดอื่นๆ และที่ไม่ระบุฐานความผิดมีจำนวนทั้งสิ้น 24,760 คดี ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 โดยทุกฐานความผิดมีอัตราการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนลดลงทุกฐานความผิด ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเด็กและเยาวชนยังคงกระทำผิดเป็นอันดับต้นๆ แต่ภาพรวมมีจำนวนคดีที่กระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10.91 ผู้กระทำผิดลดลงทั้งเพศชายและเพศหญิง ทำให้ภาพรวมของจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามอัตราโทษส่วนใหญ่มีอัตราลดลงทั้งปี และจำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้เข้าสู่กระบวนการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.76 ศาลอาจใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการเยียวยาความคิด จิตใจ เข้ารับการบำบัดหรือพัฒนาพฤติกรรมมากกว่าการมุ่งเน้นที่จะลงโทษทางกฎหมาย

6. สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม

การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 แบ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือในส่วนกลาง ณ กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน 2,627 เรื่อง 3,156 ราย ต่างจังหวัดรวมทั้งสำนักงานคุ้มครองสิทธิในพื้นที่และสำนักงานยุติธรรมจังหวัด จำนวน 26,364 เรื่อง 26,571 ราย โดยการให้ความช่วยเหลือต่างจังหวัดมีเฉพาะการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ส่งเสริมสิทธิผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามมาตรา 134/1

โดยเรื่องที่ขอรับความช่วยเหลือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.96 ซึ่งเป็นเรื่องตามภารกิจของ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รองลงมา คือ เรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายคิดเป็นร้อยละ 27.70 และ อันดับ 3 เป็นเรื่องเอกเทศสัญญา คิดเป็นร้อยละ 6.21 เมื่อแยกเป็นรายจังหวัด จังหวัดที่มีการให้ความช่วยเหลือสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดอุดรธานี

จากข้อมูลสถิติดังกล่าวเห็นได้ว่า แนวทางในการขยายบริการเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย เพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนควรขยายเพิ่มมากกว่า 2 ช่องทาง นอกเหนือจากการเพิ่มจำนวนคลินิกยุติธรรมให้ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้น เพื่อสะดวกในการเดินทางและบริการทางโทรศัพท์ ซึ่งควรดำเนินการหาช่องทางให้ความช่วยเหลือต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมประจำปี พ.ศ. 2560

(White Paper on Crime & Justice 2017)

คณะที่ปรึกษากำกับทิศทางและอำนวยการผลิต

1. นายวัลลภ นาคบัว (ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม)
2. นางศิวากร คุรัตน์เวช (รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม)
3. นางสาวนันท์ศรีมณี เทพดลไชย (รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม)

คณะที่ปรึกษาตรวจสอบทางวิชาการและพัฒนารายงานฯ

1. รองศาสตราจารย์พงษ์ภุชงค์ มงคลสินธุ์
(รองคณบดี ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย
(อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.ดร. กฤษณพงศ์ พุตระกูล
(ประธานกรรมการสถาบันอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต)
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัยกานต์ รุจิภักดิ์
(อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)

คณะทำงาน

1. นายสายชล ยังรอด ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศฯ (ที่ปรึกษากำกับทิศทางการผลิตรายงานสถานการณ์อาชญากรรม)
2. นางสาวจิตติยา พุกเกษมธำนันท์ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ (ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนารายงานสถานการณ์อาชญากรรม)
3. นางสาวธัญราณินทร์ วีระณรงค์ นักวิชาการยุติธรรม (ผู้ประสานงานในการพัฒนารายงานฯ ผู้รับผิดชอบจัดทำภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ สถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติด สถานการณ์การป้องกันและกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล สถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด สถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ผู้เรียบเรียง เขียนและตรวจทาน)
4. นางสาวสรญา ผิวงาม เจ้าหน้าที่บริหารโครงการพัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรมและจัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมฯ (ผู้จัดทำ คำนำ สารบัญ บทสรุปผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบจัดทำสถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม ผู้เรียบเรียง เขียนและเผยแพร่)
5. นางสาวรชนีศ ทองแดง เจ้าหน้าที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ผู้จัดทำแผนที่ทางภูมิศาสตร์ด้านอาชญากรรม)

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

1. หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ และบุคลากร หน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กองแผนงานและฝ่ายข้อมูลที่เกี่ยวข้อง) กรมพินิจฯ กรมคุมประพฤติ (กองแผนงานและสารสนเทศ) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรม
2. สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักงานศาลยุติธรรม
3. สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด
4. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สารบัญ

บทที่ 1 ภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ	3
ส่วนที่ 1 การรับแจ้ง จับกุม และผู้ต้องหาที่จับกุมได้	3
ส่วนที่ 2 การส่งฟ้อง การพิจารณาและพิพากษาคดี	5
ส่วนที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	11
แนวโน้มภาพรวมสำคัญของสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ	13
บทที่ 2 สถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติด	19
ส่วนที่ 1 คดีตามประมวลกฎหมายอาญา	20
ส่วนที่ 2 คดีความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาทั่วประเทศ	24
ส่วนที่ 3 การปราบปรามยาเสพติด	27
ส่วนที่ 4 อาชญากรรมเชิงพื้นที่ (พื้นที่เกิดเหตุ พื้นที่เกิดเหตุอาชญากรรม ภูมิศาสตร์อาชญากรรม)	29
แนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติดที่สำคัญ	39
บทที่ 3 สถานการณ์การฟ้องคดีและกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล	41
ส่วนที่ 1 การพิจารณาและการฟ้องคดีของอัยการ	42
ส่วนที่ 2 สถิติคดีของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร	50
แนวโน้มและสถานการณ์การฟ้องคดีและกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาลที่สำคัญ	66
บทที่ 4 สถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	69
ส่วนที่ 1 สถานการณ์นักโทษในเรือนจำที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ	70
ส่วนที่ 2 การคุมประพฤติผู้กระทำผิดของกรมคุมประพฤติทั่วประเทศ	82
ส่วนที่ 3 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด	89
แนวโน้มและสถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สำคัญ	95
บทที่ 5 สถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	99
แนวโน้มและสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่สำคัญ	111
บทที่ 6 สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม	115
ส่วนที่ 1 สถิติการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย	116
ส่วนที่ 2 การให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชนสูงสุด 10 อันดับแรก	118
ส่วนที่ 3 การช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลักและความผิดเรื่องรอง	119
ส่วนที่ 4 การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา	121
ส่วนที่ 5 การดำเนินการคุ้มครองพยาน	123
แนวโน้มและสถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม	124
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	126

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	จำนวนคดีที่รับแจ้ง จับกุม และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ปี พ.ศ. 2560	3
ตารางที่ 1.2	จำนวนคดีอาญารับใหม่ และอัตราการเปลี่ยนแปลง แบ่งตามประเภทสำนวน ประจำปี พ.ศ. 2560	5
ตารางที่ 1.3	คดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร และศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560	6
ตารางที่ 1.4	จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลชั้นต้น ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560	7
ตารางที่ 1.5	จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560	9
ตารางที่ 1.6	สถิติผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่ในระบบการพัฒนาพฤตินิสัยจากสามหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2560	11
ตารางที่ 2.1	จำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	20
ตารางที่ 2.2	จำนวนรับแจ้งคดีอาญารายข้อหาในกลุ่มความผิดสำคัญช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	21
ตารางที่ 2.3	จำนวนผู้ต้องหากระทำความผิดที่สามารถดำเนินการจับกุมได้แบ่งตามเพศ ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560	23
ตารางที่ 2.4	จำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	24
ตารางที่ 2.5	จำนวนคดีที่รับแจ้งตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญากลุ่มความผิดสำคัญ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	25
ตารางที่ 2.6	จำนวนผู้ต้องหากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาที่สามารถดำเนินการจับกุมได้แบ่งตามเพศ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556-2560	26
ตารางที่ 2.7	จำนวนการจับกุมคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560	27
ตารางที่ 2.8	จำนวนปริมาณของกลางจำแนกตามประเภทของยาเสพติดกลุ่มสำคัญ และน้ำหนักของกลาง แบ่งตามประเภทยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	28
ตารางที่ 2.9	จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก	29
ตารางที่ 2.10	จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก	31
ตารางที่ 2.11	จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับเพศเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก	33
ตารางที่ 2.12	จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก	35

ตารางที่ 2.13	จังหวัดที่มีความผิดปกติุโษเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก	37
ตารางที่ 3.1	จำนวนคดีอาญารับใหม่และอัตราการเปลี่ยนแปลง แบ่งตามประเภทสำนวน ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	42
ตารางที่ 3.2	สถิติคดีอาญารับใหม่ทั่วประเทศของสำนักงานอัยการสูงสุด จำแนกตามรายภาค และประเภทสำนวนคดี ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	43
ตารางที่ 3.3	จำนวนเรื่องเสร็จไปตามบัญชีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	45
ตารางที่ 3.4	บัญชีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา (รับพิจารณาคดีรอฟ้องงานอัยการ มีคำสั่งส่งฟ้อง) แยกตามประเภทคดีเรื่องค้างมาและเรื่องรับใหม่ของสำนักงาน อัยการทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	48
ตารางที่ 3.5	บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาล (รอศาลมีคำสั่ง) แยกตามประเภทคดีของสำนักงาน อัยการทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	49
ตารางที่ 3.6	จำนวนสถิติคดีส่วนอาญาจำแนกตามคดีที่เสร็จไป ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	50
ตารางที่ 3.7	จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เข้าสู่การพิจารณาและจำแนกตามคดีที่เสร็จไปของ ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559-2560	51
ตารางที่ 3.8	จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560	52
ตารางที่ 3.9	จำนวนข้อหาที่เข้าสู่การพิจารณาในคดีอาญาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามฐานความผิดตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556-2560	53
ตารางที่ 3.10	จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามสัญชาติ เพศ และอายุ ของศาลชั้นต้น ทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556-2560	56
ตารางที่ 3.11	จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษแบ่งตามประเภท ของโทษ สัญชาติ และเพศของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	57
ตารางที่ 3.12	จำนวนคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรจำแนก รายละเอียดคดีค้างมาและคดีรับใหม่ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556-2560	60
ตารางที่ 3.13	จำนวนคดีอาญาเด็กและเยาวชนที่ศาลพิจารณาเสร็จไปตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556-2560	61
ตารางที่ 3.14	จำนวนจำเลย คนที่ศาลตัดสินลงโทษ คนที่ศาลปล่อย และคนที่ใช้มาตรการพิเศษ แทนการดำเนินคดีอาญาของคดีอาญาเสร็จไปจำแนกตามอายุ ของศาลเยาวชนและ ครอบครัวทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2559-2560	63
ตารางที่ 4.1	จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ แบ่งตามประเภท ของผู้ต้องขังประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	70
ตารางที่ 4.2	จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	72
ตารางที่ 4.3	จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามสัญชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	74

ตารางที่ 4.4	จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามลักษณะความผิด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	75
ตารางที่ 4.5	จำนวนนักโทษเด็ดขาด แยกตามการกระทำผิดซ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	77
ตารางที่ 4.6	จำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติ จำแนกตามลักษณะการเสียชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	78
ตารางที่ 4.7	จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษ และจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการลดวันต้องโทษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2560	80
ตารางที่ 4.8	จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	82
ตารางที่ 4.9	จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ และเด็กและเยาวชน จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	83
ตารางที่ 4.10	จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560	84
ตารางที่ 4.11	ข้อมูลสถิติคดีควบคุมและสอดส่อง จำแนกตามฐานความผิด ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	86
ตารางที่ 4.12	จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	88
ตารางที่ 4.13	จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด จำแนกตามผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	89
ตารางที่ 4.14	จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามฐานความผิดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	90
ตารางที่ 4.15	จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามช่วงอายุของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	91
ตารางที่ 4.16	จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูฯ จำแนกตามชนิดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2559-2560	92
ตารางที่ 4.17	อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2560	93
ตารางที่ 4.18	ผลการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	94
ตารางที่ 5.1	จำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ทั้งหมด จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	100
ตารางที่ 5.2	จำนวนคดีในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	101
ตารางที่ 5.3	จำนวนคดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	102
ตารางที่ 5.4	จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560	104
ตารางที่ 5.5	จำนวนคดีจำแนกตามอัตราโทษของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	106

ตารางที่ 5.6	จำนวนคดีจำแนกตามอาชีพของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ประจำปี พ.ศ. 2559–2560	107
ตารางที่ 5.7	จำนวนคดีจำแนกตามคำพิพากษาที่กระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559–2560	108
ตารางที่ 5.8	จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559–2560	110
ตารางที่ 6.1	สถิติการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559–2560	116
ตารางที่ 6.2	สถิติการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชนสูงสุด 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	118
ตารางที่ 6.3	สถิติการช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลักและเรื่องรอง 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	119
ตารางที่ 6.4	สถิติการช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องรอง 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	120
ตารางที่ 6.5	สรุปการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2559-2560	121
ตารางที่ 6.6	สถิติการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	123

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 2.1	พื้นที่เกิดความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560	30
แผนภาพที่ 2.2	พื้นที่เกิดความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560	32
แผนภาพที่ 2.3	พื้นที่เกิดความผิดเกี่ยวกับเพศรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560	34
แผนภาพที่ 2.4	พื้นที่เกิดความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560	36
แผนภาพที่ 2.5	พื้นที่เกิดความผิดลหุโทษรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560	38
แผนภาพที่ 3.1	เปรียบเทียบสัดส่วนคดีบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา กรณีพนักงานอัยการสั่งฟ้องกับกรณีสั่งไม่ฟ้องในคดีสำคัญ ปี พ.ศ. 2559-2560	47
แผนภาพที่ 4.1	จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2560	71
แผนภาพที่ 4.2	จำนวนนักโทษจำแนกตามอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560	73
แผนภาพที่ 4.3	จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามลักษณะความผิดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560	76
แผนภาพที่ 4.4	จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการลดวันต้องโทษ และจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2560	81
แผนภาพที่ 4.5	จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	84
แผนภาพที่ 4.6	จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556-2560	85
แผนภาพที่ 4.7	อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2560	93
แผนภาพที่ 5.1	จำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2557-2560	100
แผนภาพที่ 5.2	จำนวนคดีในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2558-2560	101
แผนภาพที่ 5.3	จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559-2560	105

ภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรม
และกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ

บทที่ 1

ภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมภาพรวมทั่วประเทศ บทนี้ ได้ดำเนินการเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์สถิติอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย เพื่อกำหนดแนวโน้มทิศทางความรุนแรงของอาชญากรรมและสถานการณ์อาชญากรรมสำคัญที่กำลังส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย โดยในรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศบทนี้ จะได้ทำการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลภาพรวมของสถานการณ์อาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลต้นทางของกระบวนการยุติธรรม การรับแจ้งความ การจับกุมผู้ต้องหา การสั่งฟ้องคดีภาพรวม ตารางการเปรียบเทียบกระบวนการยุติธรรมด้านพัฒนาพฤตินิสัย และการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

ส่วนที่ 1 การรับแจ้ง จับกุม และผู้ต้องหาที่จับกุมได้

ตารางที่ 1.1

จำนวนคดีที่รับแจ้ง จับกุม และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ปี พ.ศ. 2560

	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
ประมวลกฎหมายอาญา				
จำนวนคดีที่รับแจ้ง	101,733	92,320	(-9,413)	(-9.25%)
จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้	65,246	65,173	(-73)	(-0.11%)
จำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้	80,928	81,891	(+963)	(+1.19%)
พระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา				
จำนวนคดีที่รับแจ้ง	606,203	610,731	(+4,528)	(+0.75%)
จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้	563,893	572,225	(+8,332)	(+1.48%)
จำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้	663,768	652,012	(-11,756)	(-1.77%)
คดียาเสพติด				
จำนวนคดีที่รับแจ้ง	243,546	104,416	(-139,130)	(-57.13%)
จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้	236,505	102,147	(-134,358)	(-56.81%)
จำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้	254,995	102,605	(-152,390)	(-59.76%)

ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

หมายเหตุ : คดียาเสพติด กลุ่มข้อหาตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ พ.ศ. 2522 สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อทำการวิเคราะห์จากข้อมูลจำนวนคดีที่รับแจ้ง จับกุม และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามีจำนวนคดีที่รับแจ้ง ลดลงคิดเป็นร้อยละ 9.25 จำนวนคดีที่จับกุมได้ลดลงเพียงเล็กน้อยไม่ถึงร้อยละ 1 และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ใน คดีตามประมวลกฎหมายอาญามีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.19 ส่วนความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษ ทางอาญามีจำนวนคดีที่รับแจ้งเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.75 จำนวนคดีที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.48 และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในคดีตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญามีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็น ร้อยละ 1.77 ในส่วนของความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดมีจำนวนคดีที่รับแจ้งลดลงกว่าปี ก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 57.13 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 56.81 และ จำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 59.76 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.1)

ส่วนที่ 2 การสั่งฟ้อง การพิจารณาและพิพากษาคดี

ตารางที่ 1.2

จำนวนคดีอาญารับใหม่ และอัตราการเปลี่ยนแปลง แบ่งตามประเภทสำนวน ประจำปี พ.ศ. 2560

ประเภทสำนวนความอาญารับใหม่	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา	584,782	561,929	(-22,853)	(-3.91%)
ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ)	50,180	42,019	(-8,161)	(-16.26%)
ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ)	1,466,904	1,768,848	(+301,944)	(+20.58%)
ความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิด	28,537	18,518	(-10,019)	(-35.11%)
อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมานำคดีขึ้นสู่ศาล	574,230	548,595	(-25,635)	(-4.46%)

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาถึงสถิติคดีความอาญารับใหม่ทั่วประเทศตามประเภทสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของสำนวนคดีอาญารับใหม่จำแนกตามประเภทสำนวน สำนวนคดีความอาญาในปี พ.ศ. 2560 ภาพรวมมีจำนวนลดลง แต่คดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ) กลับมีจำนวนคดีความอาญาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.58 ส่วนจำนวนคดีความอาญาที่มีอัตราการลดลง ได้แก่ คดีความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิดมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 35.11 ซึ่งลดลงมากที่สุดในรอบปี รองลงมาเป็นคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ) มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.26 คดีความที่อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมานำคดีขึ้นสู่ศาล ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 และคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.3

คดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร และศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
สถิติคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร				
คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	633,211	609,658	(-23,553)	(-3.72%)
คดีที่พิจารณาเสร็จไป	588,708	567,397	(-21,311)	(-3.62%)
คดีค้างไป	44,503	42,261	(-2,242)	(-5.04%)
รวม	1,266,422	1,219,316	(-47,106)	(-3.72%)
สถิติคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร				
คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	26,711	22,301	(-4,410)	(-16.51%)
คดีที่พิจารณาเสร็จไป	24,373	20,580	(-3,793)	(-15.56%)
คดีค้างไป	2,338	1,721	(-617)	(-26.39%)
รวม	53,422	44,602	(-8,820)	(-16.51%)

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาจากคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร และศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในส่วนของสถิติคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.72 คดีที่พิจารณาเสร็จไป ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.62 และคดีค้างไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.04

ในส่วนของสถิติคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร พบว่า คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.51 คดีที่พิจารณาเสร็จไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.56 และคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักรที่ค้างไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 26.39 ภาพรวมของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรมีจำนวนการพิจารณาคดีในชั้นศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้า (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.4

จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

ประเภทของการกำหนดโทษ	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
โทษประหาร	241	173	(-688)	(-28.22%)
จำคุก	110,361	107,746	(-2,615)	(-2.37%)
จำคุกไม่เกิน 6 เดือน	28,388	27,115	(-1,273)	(-4.48%)
จำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	19,238	17,972	(-1,266)	(-6.58%)
จำคุกเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	22,208	22,108	(-100)	(-0.45%)
จำคุกเกิน 2 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	16,064	15,611	(-453)	(-2.82%)
จำคุกเกิน 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	11,708	12,128	(+420)	(+3.59%)
จำคุกเกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	6,898	6,915	(+17)	(+0.25%)
จำคุกเกิน 10 ปี ขึ้นไป	4,498	4,857	(+359)	(+7.98%)
จำคุกตลอดชีวิต	1,359	1,040	(-319)	(-23.47%)
ปรับ	278,900	258,714	(-20,186)	(-7.24%)
ทั้งจำทั้งปรับ	58,057	58,164	(+107)	(+0.18%)
ปรับอย่างเดียว	207,279	189,261	(-18,018)	(-8.69%)
ปรับและรอกการลงโทษ	11,097	10,057	(-1,040)	(-9.37%)
ปรับและรอกการกำหนดโทษ	-	1,232	-	-
กักขัง	1,616	2,703	(-307)	(+67.26%)
ริบทรัพย์	851	110	(-741)	(-87.07%)
รอกการลงโทษ	268,534	262,221	(-6,313)	(-2.35%)
คุมประพฤติ	139,310	137,051	(-2,259)	(-1.62%)
ไม่คุมประพฤติ	129,224	125,170	(-4,054)	(-3.14%)
รอกการกำหนดโทษ	-	23,761	-	-
คุมประพฤติ	-	2,923	-	-
ไม่คุมประพฤติ	-	20,838	-	-
อื่นๆ	18,556	9,288	(-9,268)	(-49.95%)
รวม	676,592	664,716	(-11,876)	(-1.76%)

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

หมายเหตุ : ปรับและรอกการกำหนดโทษ/รอกการกำหนดโทษ มีข้อมูลเฉพาะ ปี พ.ศ. 2560 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลชั้นต้น ทหาราชาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า เมื่อแบ่งแยกตาม ประเภทของการกำหนดโทษของศาลชั้นต้น ในปี พ.ศ. 2560 โทษประหารชีวิตลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็น ร้อยละ 28.22 ภาพรวมของโทษจำคุกทั้งหมดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.37 ภาพรวมของโทษปรับ ทั้งหมดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 7.24 โทษกักขังทั้งหมดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 67.26 ซึ่งมากเกินกว่าร้อยละ 60 โทษริบทรัพย์ลดลงกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 87.07 ภาพรวมของรอกการลงโทษ ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.35 ส่วนโทษปรับและรอกการกำหนดโทษ/รอกการกำหนดโทษ มีข้อมูล เฉพาะ ปี พ.ศ. 2560 เท่านั้น เพราะหน่วยงานดำเนินการจัดเก็บเป็นปีแรกจึงไม่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น หากพิจารณาภาพรวม ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษ ของศาลชั้นต้นทหาราชาณาจักรมีอัตราลดลง (ตารางที่ 1.4)

ตารางที่ 1.5

จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัว
ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

ประเภทของการกำหนดโทษ	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
จำคุก	296	398	(+102)	(+34.46%)
ปรับ	690	377	(-313)	(-45.36%)
ปรับอย่างเดียว	634	277	(-357)	(-56.31%)
ส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมแทนค่าปรับ	55	96	(+41)	(+74.55%)
ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ	1	4	(+3)	(+300%)
ทั้งจำทั้งปรับ	227	95	(-132)	(-58.15%)
ริบทรัพย์สิน	41	-	-	-
รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและกำหนดเงื่อนไข คุมประพฤติ (ประมวลกฎหมายอาญา ม.56)	3,958	2,405	(-1,553)	(-39.24%)
เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นการส่งตัว เด็กและเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรม (ม.142(1))	4,438	3,648	(-790)	(-17.80%)
เปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมประพฤติโดยกำหนดเงื่อนไข (ม.142(2))	244	411	(+167)	(+68.44%)
ให้ส่งตัวไปเรือนจำหลังจากอายุครบ 24 ปี บริบูรณ์ ตาม ม.142 วรรคสอง	72	80	(+8)	(+11.11%)
วิธีการสำหรับเด็ก ตามประมวลกฎหมายอาญา ม.74	2,598	1,638	(-960)	(-36.95%)
ว่ากล่าวตักเตือน	617	305	(-312)	(-50.57%)
วางข้อกำหนดบิดามารดา	221	176	(-45)	(-20.36%)
มอบเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง โดยมีเงื่อนไข คุมประพฤติ	1,325	886	(-439)	(-33.13%)
มอบเด็กให้แก่บุคคลหรือองค์กร	-	-	-	-
ส่งเด็กไปยังโรงเรียน สถานฝึกและอบรม	98	40	(-58)	(-59.18%)
อื่นๆ	337	231	(-106)	(-31.45%)
รวมจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษ ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร	2,089	2,413	(+324)	(+15.51%)
	14,653	11,465	(-3,188)	(-21.76)%

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาจากจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า เมื่อแบ่งแยกตามประเภทของการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัว ในปี พ.ศ. 2560 ศาลตัดสินลงโทษจำคุกในศาลเยาวชนและครอบครัวเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 34.46 ภาพรวมของโทษปรับ ศาลตัดสินลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 45.36 โทษทั้งจำทั้งปรับลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 58.15 รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ (ประมวลกฎหมายอาญา ม. 56) ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 39.24 เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นการส่งตัวเด็กและเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรม (ม.142(1)) ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 17.80 เปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมประพฤติโดยกำหนดเงื่อนไข (ม.142(2)) ลดลงกว่าปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 68.44 ให้ส่งตัวไปเรือนจำหลังจากอายุครบ 24 ปี บริบูรณ์ ตาม ม. 142 วรรคสองกลับมีจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.11 ส่วนวิธีการสำหรับเด็กตามประมวลกฎหมายอาญา ม.74 ภาพรวมลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 36.95 สรุปภาพรวมของจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรมีอัตราลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 21.76 (ตารางที่ 1.5)

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ตารางที่ 1.6

สถิติผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ในระบบการพัฒนาพฤตินิสัยจากสามหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2560

	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
จำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำ				
นักโทษเด็ดขาด	240,034	247,541	(+7,507)	(+3.13%)
ผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์-ฎีกา	25,867	28,211	(+2,344)	(+9.06%)
ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการไต่สวนหรือพิจารณาคดี	10,544	11,256	(+712)	(+6.75%)
ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างสอบสวน	23,130	22,971	(-159)	(-0.69%)
เยาวชนที่ถูกฝากขัง	174	62	(-112)	(-64.37%)
ผู้ถูกกักกัน	13	15	(+2)	(+15.38%)
ผู้ถูกกักขัง	1,106	1,531	(+425)	(+38.43%)
รวม	300,868	311,587	(+10,719)	(+3.56%)
จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจทั่วประเทศ				
	27,245	23,121	(-4,124)	(-15.14%)
จำนวนเด็กฯ ที่ศาลสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน				
	5,004	4,866	(-138)	(-2.76%)
จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติ				
ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่	144,796	156,416	(+11,620)	(+8.03%)
ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน	8,540	6,504	(-2,036)	(-23.84%)
รวม	153,336	162,920	(+9,584)	(+6.25%)
จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษ				
การพักการลงโทษ	11,891	2,650	(-9,241)	(-77.71%)
การลดวันต้องโทษ	29,630	4,575	(-25,055)	(-84.56%)
รวม	41,521	7,225	(-34,296)	(-82.60%)

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561 / กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 / กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญา (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาจากสถิติผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ในระบบพัฒนาพฤติกรรมนิสัยจากสามหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า จำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 ผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์-ฎีกาเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 9.06 ระหว่างการไต่สวนหรือพิจารณาคดีเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.75 ระหว่างสอบสวนมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 0.69 เยาวชนที่ถูกฝากขังมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าเกินกว่าร้อยละ 60 โดยคิดเป็นร้อยละ 64.37 ผู้ถูกกักกันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.38 และผู้ถูกกักขังเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 38.43 ภาพรวมทั้งหมดของจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ในจำนวนนี้มีผู้ถูกกักกันและผู้ถูกกักขังเพิ่มขึ้นทำให้ปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำลดลง เพราะจำนวนผู้ถูกกักกันและผู้ถูกกักขังไม่จำเป็นต้องควบคุมในเรือนจำเท่านั้น แต่สามารถควบคุมในสถานที่ที่ศาลกำหนดได้ตามคำพิพากษาได้ (ตารางที่ 1.6)

เมื่อพิจารณาจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ (ตัวเลขเด็กและเยาวชนสะสม) เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจฯ มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 15.14 และจำนวนเด็กฯ ที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนก็มีตัวเลขที่ลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 2.76 (ตารางที่ 1.6)

ในส่วนของผู้ถูกคุมประพฤติ เมื่อทำการวิเคราะห์จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติภาพรวมทั้งหมดมีอัตราที่เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยหากเปรียบเทียบระหว่างผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่และผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.03 ในขณะที่ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชนมีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 23.84 จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติภาพรวมที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้ามากเกินกว่าร้อยละ 80 โดยคิดเป็นร้อยละ 82.60 ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าทำไม ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติภาพรวมที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษจึงมีจำนวนลดลง เป็นไปได้หรือไม่ว่าผู้ที่เข้ามาสู่ระบบกรมคุมประพฤติไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (หลักเกณฑ์การพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ เช่น พฤติการณ์ในระหว่างคุมขังอยู่ในเรือนจำดูจากความประพฤติขณะต้องโทษ พฤติกรรมก่อนต้องโทษจำคุก ดูจากประวัติครอบครัว อาชีพ ข้อเท็จจริงในการกระทำผิด (สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น) ผู้อุปการะและให้ที่อยู่อาศัยพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ฐานะ อาชีพ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยหรือมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ ซึ่งระยะเวลาที่นักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการพักการลงโทษ มีดังนี้ นักโทษชั้นเยี่ยมไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด นักโทษชั้นดีมาก ไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด นักโทษชั้นดี ไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด) (ตารางที่ 1.6)

แนวโน้มภาพรวมสำคัญของสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทั่วประเทศ

ภาพรวมของสถานการณ์การรับแจ้งความ การจับกุมผู้ต้องหาได้ และคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ เมื่อทำการวิเคราะห์จากข้อมูล ปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามีจำนวนคดีที่รับแจ้งลดลงคิดเป็นร้อยละ 9.25 จำนวนคดีที่จับกุมได้ลดลงเพียงเล็กน้อยไม่ถึงร้อยละ 1 และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในคดีตามประมวลกฎหมายอาญามีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.19 ในความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญามีจำนวนคดีที่รับแจ้งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 0.75 จำนวนคดีที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.48 และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในคดีตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญามีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.77 ในส่วนของความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดมีจำนวนคดีที่รับแจ้งลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 57.13 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 56.81 และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 59.76 ตามลำดับ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2560 ข้อมูลภาพรวมผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามีการรับแจ้งความลดลง แต่ในความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญากลับมีการรับแจ้งความเพิ่มสูงขึ้น

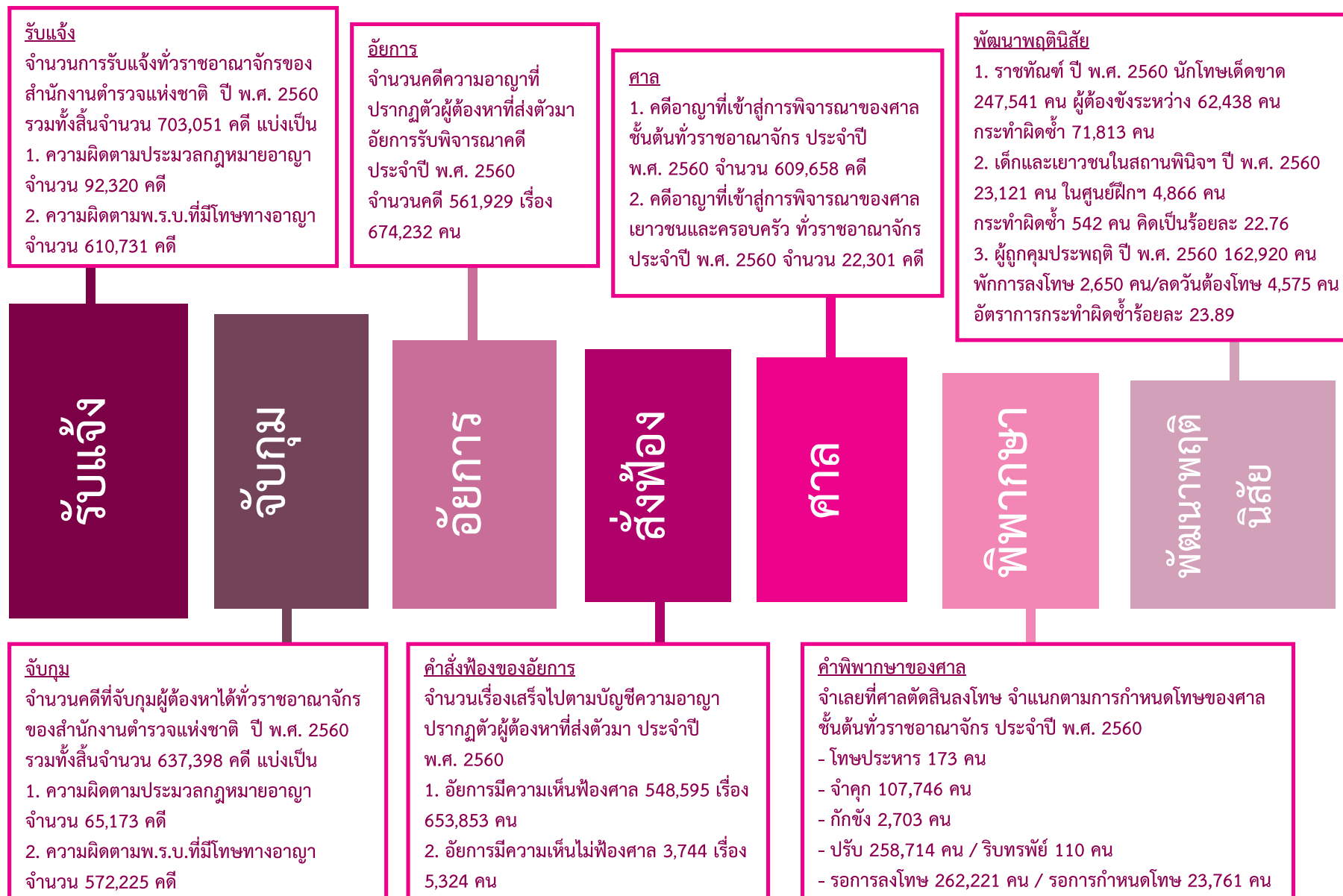
ภาพรวมการสั่งฟ้องคดี เมื่อพิจารณาถึงสถิติคดีความอาญารับใหม่ทั่วประเทศตามประเภทสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า อัตราความเปลี่ยนแปลงคำนวณเป็นร้อยละของสำนวนคดีอาญารับใหม่จำแนกตามประเภทสำนวน มีจำนวนลดลงแต่คดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ) กลับมีจำนวนคดีความอาญาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.58 ส่วนจำนวนคดีความอาญาที่มีอัตราการลดลง ได้แก่ คดีความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิดมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 35.11 ซึ่งลดลงมากที่สุดในรอบปี รองลงมาเป็นคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ) มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.26 คดีความที่อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมานำคดีขึ้นสู่ศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 และคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ตามลำดับ

ภาพรวมคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร และศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักรเปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในส่วนของสถิติคดีอาญาในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.72 คดีที่พิจารณาเสร็จไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.62 และคดีค้างไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.04 สถิติคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักร พบว่า คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.51 คดีที่พิจารณาเสร็จไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.56 และคดีอาญาในศาลเยาวชนฯ ทั่วราชอาณาจักรที่ค้างไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 26.39 ภาพรวมของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรมีจำนวนการพิจารณาคดีในชั้นศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้า

ภาพรวมสถิติผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ในระบบการพัฒนาพฤตินิสัยจากสามหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2560 ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 ภาพรวมผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์-ฎีกา/ไต่สวนหรือพิจารณาคดี/สอบสวน มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.87 เยาวชนที่ถูกฝากขังมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าเป็นจำนวนมากเกินกว่าร้อยละ 60 โดยคิดเป็นร้อยละ 64.37 ผู้ถูกกักกันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.38 และผู้ถูกกักขังเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 38.43 ในภาพรวมของจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น

ภาพรวมจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศเปรียบเทียบระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจฯ มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 15.14 และจำนวนเด็กฯ ที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมีตัวเลขที่ลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 2.76

ภาพรวมผู้ถูกคุมประพฤติเมื่อทำการวิเคราะห์จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติทั้งหมดมีอัตราที่เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยหากเปรียบเทียบระหว่างผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่และผู้ถูกคุมประพฤติเด็กและเยาวชน จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.03 ในขณะที่ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชนมีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 23.84 จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติภาพรวมที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้ามากเกินกว่าร้อยละ 80 โดยคิดเป็นร้อยละ 82.60

สถานการณ์อาชญากรรม
และยาเสพติด

บทที่ 2

สถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติด

สถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติดขณะนี้ ได้ศึกษาถึงประเภทอาชญากรรมต่างๆ ซึ่งบุคคลทั่วไปให้ความสนใจมากกว่าประเภทอื่น โดยสังคมให้ความสนใจอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งกระทำต่อบุคคลในที่สาธารณะ หรือกระทำผิดในทำนองเดียวกัน เช่น การฉ้อโกงประชาชน อาชญากรรมทางการเงิน การซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ฉ้อโกงบัตรเครดิต ฯลฯ ก็ก่อให้เกิดความสูญเสียเพิ่มมากขึ้น

การพิจารณาปริมาณอาชญากรรมในสังคมเกิดจากผลของปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น แต่ประชาชนจำนวนมากไม่แจ้งความให้ตำรวจทราบเมื่อเกิดคดีอาญาแม้ว่าจะเป็นคดีอาญาร้ายแรงที่เกิดแก่ตนเอง ด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น กลัวความอับอาย ในความผิดทางอาญาเล็กๆ น้อยๆ ก็เห็นเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในการต้องแจ้งความดำเนินคดี เป็นต้น นอกจากนี้้องค์กรในกระบวนการยุติธรรม ตำรวจ อัยการ ศาล และอื่นๆ ดำเนินงานแตกต่างกันปัญหาการตัดสินปริมาณอาชญากรรมในสังคมจึงก่อให้เกิดความยุ่งยากในการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงแห่งอาชญากรรมอย่างมาก แม้ว่าปัญหาอาชญากรรมจะมีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการแก้ไข ปัญหาและลดจำนวนอาชญากรรมในสังคมก็ตาม

ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างยาเสพติดกับอาชญากรรม เป็นเรื่องที่คนโดยทั่วไปมักมีความเชื่อว่าการเสพยาเสพติดเป็นต้นเหตุสำคัญของการก่ออาชญากรรมสาเหตุหนึ่ง โดยเฉพาะความเชื่อในประเด็นที่ว่าผู้ติดยาเสพติดจะประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์เพื่อนำเงินไปซื้อยาเสพติด แต่ในผู้กระทำผิดบางรายประกอบอาชญากรรมมาก่อนที่จะติดยาเสพติดและยาเสพติดไม่ได้นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่ใช้ความรุนแรง รายงานในเรื่องนี้จึงจะได้กล่าวถึงอาชญากรรมเบื้องต้น ค่าความสูงต่ำของสถิติตัวเลขอาชญากรรม การกระทำผิดฐานต่างๆ ว่ามีการกระทำผิดที่มากหรือลดลง เพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวแปรระหว่างยาเสพติดกับอาชญากรรมว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ต่อไป

ส่วนที่ 1 คดีตามประมวลกฎหมายอาญา

ตารางที่ 2.1

จำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560

คดีตามประมวลกฎหมายอาญา	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
จำนวนคดีที่รับแจ้ง	101,733	92,320	(-9,413)	(-9.25%)
จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้	65,246	65,173	(-73)	(-0.11%)
จำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้	80,928	81,891	(+963)	(+1.19%)
ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ				
ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561				

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปีของจำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ในปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนคดีที่รับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 9.25 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 0.11 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีอัตราส่วนลดลงเพียงเล็กน้อย ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ค่าความแตกต่างได้ชัดเจน และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.19 ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ที่สามารถดำเนินการจับกุมผู้ต้องหาได้ (ตารางที่ 2.1)

จำนวนคดีอาญาที่รับแจ้งความตามประมวลกฎหมายอาญา

ตารางที่ 2.2

จำนวนรับแจ้งคดีอาญารายข้อหาในกลุ่มความผิดสำคัญช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประจำปี พ.ศ. 2556-2560

กลุ่มข้อหา	2556	2557	2558	2559	2560
เกี่ยวกับทรัพย์					
ลักทรัพย์	44,092	39,556	39,371	33,042	28,641
ฉ้อโกง	7,883	8,446	7,942	9,158	9,057
ยักยอก	10,103	10,330	8,578	9,115	8,167
ทำให้เสียทรัพย์	2,934	3,677	3,593	3,523	2,632
วิงวอนทรัพย์	2,290	2,103	2,040	1,367	1,169
ชิงทรัพย์	1,308	1,052	1,139	866	706
กรรโชกทรัพย์	201	221	210	205	136
ปล้นทรัพย์	359	393	360	196	142
รวม	69,170	65,778	63,233	57,472	50,650
คำนวณจากร้อยละของคดีอาญาทั้งหมด	59.85	58.42	56.39	56.49	54.86
เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย					
ความผิดต่อร่างกาย	12,449	12,735	13,677	11,379	9,447
ความผิดต่อชีวิต	7,663	7,097	6,337	5,027	4,078
รวม	20,112	19,832	20,014	16,406	13,525
คำนวณจากร้อยละของคดีอาญาทั้งหมด	21.79	21.48	21.68	17.77	14.65
เกี่ยวกับเพศและเสรีภาพ					
กระทำอนาจาร	1,226	1,220	1,336	1,486	1,083
ข่มขืนกระทำชำเรา	3,186	3,043	2,707	2,303	2,354
พรากผู้เยาว์	1,737	1,456	1,232	865	624
พรากเด็กอายุยังไม่เกิน 13 ปี	644	473	592	664	575
รวม	6,793	6,192	5,867	5,318	4,636
คำนวณจากร้อยละของคดีอาญาทั้งหมด	7.36	6.71	6.36	5.76	5.02

ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนรับแจ้งคดีอาญารายข้อหาในกลุ่มความผิดสำคัญ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปีของจำนวนรับแจ้งคดีอาญาทั้งหมด พบว่า กลุ่มข้อหาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความในคดีอาญาลดลงกว่าปีก่อนหน้าทุกฐานความผิด โดยความผิดที่มีจำนวนรับแจ้งความลดน้อยที่สุดในรอบปีฐาน คือ ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 33.66 รองลงมาเป็นความผิดฐานปล้นทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.55 และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 25.29 ส่วนในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ฐานอื่นมีจำนวนรับแจ้งความลดลงไม่เกินร้อยละ 20 (ตารางที่ 2.2)

หากทำการวิเคราะห์ในส่วนจำนวนรับแจ้งคดีอาญารายข้อหาในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หากพิจารณาอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของจำนวนรับแจ้งความคดีอาญาทั้งหมด พบว่า ในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีอัตราการรับแจ้งความที่ลดลงจากปีก่อนหน้า โดยความผิดต่อร่างกายมีอัตราการแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.98 และความผิดต่อชีวิตมีอัตราการแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 18.88 แต่หากทำการวิเคราะห์เชิงลึกยังคงมีกลุ่มของบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาฐานต่างๆ แต่ไม่กล้าที่จะมาแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือคิดว่าถ้าถูกกระทำเพียงเล็กน้อยก็ปล่อยเรื่องไปไม่แจ้งความ ตัวเลขในส่วนนี้ของประเทศไทยอาจจะยังมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งต้องอาศัยการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนเข้ามาช่วยเพื่อสำรวจถึงตัวเลขการเกิดอาชญากรรมที่แท้จริงต่อไป (ตารางที่ 2.2)

เมื่อทำการวิเคราะห์จำนวนรับแจ้งความคดีอาญารายข้อหาในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศและเสรีภาพ หากพิจารณาอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของจำนวนรับแจ้งความในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศและเสรีภาพ พบว่า ในความผิดเกี่ยวกับกระทำชำเรามีการรับแจ้งความเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 59.69 ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 50 เป็นที่น่าสังเกตว่าทำไมตัวเลขถึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าตกใจ แต่หากวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดในความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดต่อเสรีภาพตามตารางข้างต้น ตัวเลขของการรับแจ้งความในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีคดีที่รับแจ้งความลดลง โดยความผิดฐานข่มขืนมีการรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 78.77 ซึ่งต้องวิเคราะห์ด้วยว่าผู้ที่ถูกกระทำความผิดฐานนี้รู้สึกอับอายจนไม่กล้ามาแจ้งความดำเนินคดีผู้กระทำความผิดหรือไม่ รองลงมาเป็นความผิดฐานพรากผู้เยาว์ที่มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.86 และความผิดฐานกระทำอนาจารมีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.12 อย่างที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าในกลุ่มข้อหาหรือความผิดเกี่ยวกับเพศและเสรีภาพยังมีตัวเลขที่ซ่อนอยู่ คือ จำนวนผู้ที่ถูกกระทำผิดจริงๆ แต่ไม่กล้าแจ้งความดำเนินคดีเพราะกลัวอับอายคนในสังคม หากวิเคราะห์ในมุมที่อาจมีผู้กระทำความผิดลดน้อยลงจึงไม่มีการมาแจ้งความต่อพนักงานสืบสวนสอบสวนเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอในการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมที่แท้จริงได้ (ตารางที่ 2.2)

จำนวนผู้ต้องหากระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่สามารถดำเนินการจับกุมได้แบ่งตามเพศ

ตารางที่ 2.3

จำนวนผู้ต้องหากระทำผิดที่สามารถดำเนินการจับกุมได้แบ่งตามเพศ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2560

เพศ	2556	2557	2558	2559	2560
ชาย	68,295	69,268	66,201	57,487	58,676
ผู้ใหญ่ชาย	52,255	53,182	51,768	46,855	48,737
เด็กชาย	16,040	16,086	14,433	10,632	9,939
หญิง	14,057	15,080	13,880	14,909	16,703
ผู้ใหญ่หญิง	12,428	13,415	12,655	13,431	15,434
เด็กหญิง	1,629	1,665	1,225	1,478	1,269
รวม	82,352	84,348	80,081	72,396	75,379

ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ต้องหากระทำผิดที่สามารถดำเนินการจับกุมได้แบ่งตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของจำนวนผู้ต้องหากระทำผิดแบ่งตามเพศทั้งหมด พบว่า ภาพรวมของผู้กระทำผิดที่ดำเนินการจับกุมได้ในปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.12 หากทำการจำแนกตามเพศชาย/หญิงแล้ว พบว่า ในกลุ่มผู้กระทำผิดเพศชายมีการกระทำผิดซึ่งสามารถดำเนินการจับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.07 โดยสามารถจับกุมผู้ใหญ่เพศชายได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.02 ส่วนจำนวนเด็กชายที่ถูกจับกุมได้ลดลงคิดเป็นร้อยละ 6.52 ซึ่งต้องพิจารณาด้วยว่ามีการผันเด็กออกจากกระบวนการจับกุมเพื่อส่งฟ้องดำเนินคดีหรือไม่ เช่น เปลี่ยนเป็นเปรียบเทียบปรับกรณีที่เด็กไม่ได้กระทำผิดร้ายแรง เป็นต้น เมื่อพิจารณาจากอัตราการกระทำผิดภาพรวมของผู้หญิงที่สามารถดำเนินการจับกุมได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 12.03 ซึ่งมากกว่าสถิติของเพศชาย โดยแบ่งเป็นผู้ใหญ่เพศหญิงจับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 14.91 ในขณะที่จำนวนเด็กหญิงที่ถูกจับกุมได้ลดลงคิดเป็นร้อยละ 14.14 (ตารางที่ 2.3)

ส่วนที่ 2 คดีความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาทั่วประเทศ

ตารางที่ 2.4

จำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560

คดีตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
จำนวนคดีที่รับแจ้ง	606,203	610,731	(+4,528)	(+0.75%)
จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้	563,893	572,225	(+8,332)	(+1.48%)
จำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้	663,768	652,012	(-11,756)	(-1.77%)
ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ				
ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561				

เมื่อพิจารณาจากคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ในคดีความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาทั้งหมด พบว่า จำนวนคดีที่รับแจ้งความความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญา ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 0.75 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 1 อัตราร้อยละที่แสดงไม่สามารถเห็นค่าความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างปีได้ว่าในปีต่อไปจะมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเนื่องจากอัตราการวิเคราะห์เลขต่ำเกินไป ในส่วนของจำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.48 แม้จะเป็นตัวเลขที่น้อยแต่ถือว่ามีแนวโน้มในการบริหารงานคดีของตำรวจได้ดีมากยิ่งขึ้น และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้มีอัตราที่ลดลงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.77 ภาพรวมหน่วยงานตำรวจสามารถดำเนินงานในคดีที่รับแจ้งความและดำเนินคดีโดยจับกุมผู้ต้องหาได้เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2560 (ตารางที่ 2.4)

จำนวนคดีที่รับแจ้งความตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา

ตารางที่ 2.5

จำนวนคดีที่รับแจ้งตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญากลุ่มความผิดสำคัญ ประจำปี พ.ศ. 2559-2560

กลุ่มข้อหา	จำนวนคดีรับแจ้ง		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	78,754	104,416	(+25,662)	(+32.59%)
พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522	2,143	1,851	(-292)	(-13.63%)
พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. 2478	16,546	4,628	(-11,918)	(-72.03%)
พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539	6,510	4,175	(-2,335)	(-35.87%)
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	2,622	2,179	(-443)	(-16.90%)
พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551	1,412	710	(-702)	(-49.72%)
พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490	4,894	18,424	(+13,530)	(+276.46%)
พ.ร.บ.ความผิดเกี่ยวกับเช็ค	9,723	1,937	(-7,786)	(-80.08%)
ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ				
ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561				

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีที่รับแจ้งตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญากลุ่มความผิดสำคัญ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของจำนวนคดีที่รับแจ้งตาม พ.ร.บ. ทั้งหมด พบว่า จำนวนคดีที่รับแจ้งที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้ามากที่สุดคือความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ซึ่งรับแจ้งเพิ่มขึ้นมากเกินกว่าร้อยละ 100 โดยเมื่อหาค่าเฉลี่ยแล้วเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 276.46 มากกว่าสองเท่า และในคดีที่รับแจ้งเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้าคือความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยจำนวนคดีที่รับแจ้งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 32.59 หากทำการพิจารณาถึงคดีที่รับแจ้งลดลงกว่าปีก่อนหน้า ความผิดที่มีการรับแจ้งลดลงมากที่สุด ได้แก่ พ.ร.บ. ความผิดเกี่ยวกับเช็ค ซึ่งอัตราการรับแจ้งลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 80.08 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. 2478 อัตราการรับแจ้งลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 72.03 และความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 อัตราการรับแจ้งลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 49.72 ส่วนในฐานความผิดกลุ่มความผิดสำคัญอื่นๆ มีจำนวนการรับแจ้งภาพรวมลดลงทุกฐาน (ตารางที่ 2.5)

จำนวนผู้ต้องหากระทำผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาที่สามารถดำเนินการจับกุมได้ แบ่งตามเพศ

ตารางที่ 2.6

จำนวนผู้ต้องหากระทำผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาที่สามารถดำเนินการจับกุมได้
แบ่งตามเพศ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556 – 2560

ปี	ผู้ใหญ่		เด็ก	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
2556	573,427	122,812	98,933	10,507
2557	546,034	141,122	87,180	9,451
2558	496,206	154,837	61,129	8,576
2559	414,980	110,546	64,596	10,803
2560	410,173	88,783	77,690	14,811
ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ				
ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561				

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ต้องหากระทำผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาที่สามารถดำเนินการจับกุมได้แบ่งตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของผู้ต้องหาที่กระทำผิดแบ่งตามเพศทั้งหมด พบว่า ผู้ต้องหาที่กระทำผิดซึ่งเป็นผู้ใหญ่ ในปี พ.ศ. 2560 มีการดำเนินการจับกุมได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.06 ในส่วนของเด็กกระทำผิดมีการจับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 22.68 หากวิเคราะห์โดยการจำแนกระหว่างเพศชาย/หญิง พบว่า ผู้ใหญ่เพศชายกระทำผิดมีการดำเนินการจับกุมได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.16 ผู้ใหญ่เพศหญิงกระทำผิดมีการดำเนินการจับกุมได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 19.69 ในกลุ่มของเด็ก ผู้กระทำผิดเด็กเพศชายกระทำผิดมีการดำเนินการจับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.27 ผู้กระทำผิดเด็กเพศหญิงเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 37.10 แสดงให้เห็นว่าความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดอาจมีเพิ่มขึ้นจากสถิติจำนวนรับแจ้งความ แต่ในชั้นฟ้องคดีอาญาต่อศาลหรือในกระบวนการผ่านสถานพินิจฯ มีจำนวนตัวเลขที่ลดลง เป็นไปได้ว่ามีการผันคดีเด็กออกจากระบบ โดยการเปลี่ยนโทษเป็นวิธีการอื่นแทนการจำคุก (ตารางที่ 2.6)

ส่วนที่ 3 การปราบปรามยาเสพติด

ตารางที่ 2.7

จำนวนการจับกุมคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2560

ปี	จำนวนคดี	ผู้ต้องหาจับกุมได้
2556	444,917	434,804
2557	354,663	357,207
2558	257,433	264,326
2559	243,546	254,995
2560	261,112	287,238

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาจำนวนการจับกุมคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 หากพิจารณาจากอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของจำนวนการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมดในรอบปีฐาน พบว่า จำนวนคดียาเสพติดที่เกิดขึ้นในรอบปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7.21 ในส่วนของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่จับกุมได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยจับกุมได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 12.64 ซึ่งในภาพรวมแม้จะมีจำนวนคดียาเสพติดที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่จำนวนผู้ต้องหาจับกุมได้ก็เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน ซึ่งถือว่าเป็นการปราบปรามด้านยาเสพติดที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานในรอบปี หากทำการพิจารณาโดยจำแนกเป็นข้อหา¹ เสพ ครอบครอง และข้อหาสำคัญ พบว่า การจับกุมคดียาเสพติดข้อหาเสพยาเสพติดมีจำนวน 91,454 คดี ผู้ต้องหาในคดี 93,905 คน การจับกุมข้อหาครอบครองยาเสพติดจำนวน 90,886 คดี ผู้ต้องหาในคดี 98,491 คน และการจับกุมข้อหาสำคัญด้านยาเสพติดมีจำนวน 78,426 คดี ผู้ต้องหาในคดี 94,122 คน โดยปริมาณของกลางยาเสพติด แบ่งตามชนิดยาเสพติด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ปริมาณของกลางชนิดยาบ้าจับกุมได้ 214,929,485 เม็ด กัญชาจับกุมได้ 13,797.46 กิโลกรัม ไอซ์จับกุมได้ 5,200.75 กิโลกรัม เฮโรอีนจับกุมได้ 376.56 กิโลกรัม และโคเคนจับกุมได้ 45.45 กิโลกรัม ตามลำดับ (ตารางที่ 2.7)

¹ รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2560. ส่วนการปราบปรามยาเสพติด แหล่งข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ปริมาณของกลางจำแนกตามประเภทของยาเสพติด

ตารางที่ 2.8

จำนวนปริมาณของกลางจำแนกตามประเภทของยาเสพติดกลุ่มสำคัญ และน้ำหนักของกลาง แบ่งตามประเภทยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560

ชนิดยา	น้ำหนัก (กรัม) 2559	น้ำหนัก (กรัม) 2560	อัตราความ เปลี่ยนแปลง
กระท่อม	86,212,730	378,778	(-99.56%)
ยาบ้า (เม็ด)	11,125,690	14,639,104	(+31.58%)
ไอซ์	2,331,410	3,921,443	(+68.20%)
กัญชา	1,702,530	3,714,575	(+118.18%)
เฮโรอีน	333,570	317,033	(-4.96%)
คีตามีน	178,900	401,769	(+124.58%)
ฝิ่น	154,830	155,609	(+0.50%)
โคเคน	54,570	46,669	(-14.48%)

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาจำนวนปริมาณของกลางจำแนกตามประเภทของยาเสพติดกลุ่มสำคัญและน้ำหนักของกลางแบ่งตามประเภทยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 หากพิจารณาจากอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 ของปริมาณของกลางจำแนกตามประเภทของยาเสพติดทั้งหมด พบว่า จำนวนปริมาณของกลางที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ กลุ่มยาเสพติดคีตามีน ตามด้วยกัญชาซึ่งเพิ่มขึ้นมากเกินกว่าร้อยละ 100 ตามตารางดังกล่าว และยาเสพติดประเภทไอซ์เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 68.20 ตามลำดับ หากวิเคราะห์จากจำนวนปริมาณของกลางที่ลดลง พบว่า ของกลางที่พบลดลงมากที่สุด คือ กระท่อมลดลงมากคิดเป็นร้อยละ 99.56 รองลงมาเป็นยาเสพติดประเภทโคเคนจำนวนปริมาณของกลางลดลงคิดเป็นร้อยละ 14.48 และเฮโรอีนจำนวนปริมาณของกลางลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.96 ตามลำดับ (ตารางที่ 2.8)

ส่วนที่ 4 อาชญากรรมเชิงพื้นที่ (พื้นที่เกิดเหตุ พื้นที่เกิดเหตุอาชญากรรม ภูมิศาสตร์อาชญากรรม)

จังหวัดที่มีคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกิดขึ้นมากที่สุด

ตารางที่ 2.9

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก

จังหวัด	รับแจ้ง	คดีที่จับกุม ผู้ต้องหาได้ (คดี)	ผู้ต้องหาที่ จับกุมได้ (คน)
กรุงเทพมหานคร	2,072	1,320	1,424
อุดรจังหวัดชลบุรีภาค 2	461	283	325
อุดรจังหวัดปทุมธานีภาค 1	419	264	290
อุดรจังหวัดสมุทรปราการภาค 1	315	276	319
อุดรจังหวัดเชียงใหม่ภาค 5	315	206	257
อุดรจังหวัดนนทบุรีภาค 1	312	196	219
อุดรจังหวัดสงขลาภาค 9	276	170	204
อุดรจังหวัดราชบุรีภาค 7	249	166	222
อุดรจังหวัดขอนแก่นภาค 4	245	122	136
อุดรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาภาค 1	231	136	159

ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561
หมายเหตุ : กทม. รวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 , กองบังคับการปราบปราม , กองบังคับการตำรวจรถไฟ ,
กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ , กองบังคับการปราบปรามการ
กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมเชิงพื้นที่รายจังหวัดที่เกิดขึ้น ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ทั่วประเทศทั้งหมดมีจำนวน 10,527 คดี หากแบ่งคดีเป็นรายจังหวัดสูงสุด 3 อันดับต้นทั่วประเทศ พบว่า ในส่วนของจังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งรวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 และกองบังคับการที่ขึ้นตรงสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมดมีจำนวนความผิดเกี่ยวกับทรัพย์รับแจ้งความเป็นจำนวนสูงสุด 2,072 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 1,320 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 1,424 คน รองลงมาเป็น จังหวัดชลบุรีสังกัดภาค 2 มีจำนวนความผิดเกี่ยวกับทรัพย์รับแจ้งความจำนวน 461 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 283 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 325 คน และจังหวัดปทุมธานีสังกัดภาค 1 มีจำนวนความผิดเกี่ยวกับทรัพย์รับแจ้งความจำนวน 419 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 264 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 290 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.9) (แผนภาพที่ 2.1)

พื้นที่เกิดความผิดปกติเกี่ยวกับทรัพยากรจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายเกิดขึ้นมากที่สุด

ตารางที่ 2.10

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก

จังหวัด	รับแจ้ง	คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ (คดี)	ผู้ต้องหาที่จับกุมได้ (คน)
ภูธรจังหวัดนครราชสีมา 9	102	33	65
กรุงเทพมหานคร	96	78	135
ภูธรจังหวัดปัตตานีภาค 9	87	30	61
ภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานีภาค 8	70	56	78
ภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราชภาค 8	65	53	88
ภูธรจังหวัดสงขลาภาค 9	61	45	64
ภูธรจังหวัดยะลาภาค 9	46	18	21
ภูธรจังหวัดพัทลุงภาค 9	43	25	44
ภูธรจังหวัดตรังภาค 9	41	29	41
ภูธรจังหวัดนครราชสีมาภาค 3	40	37	55

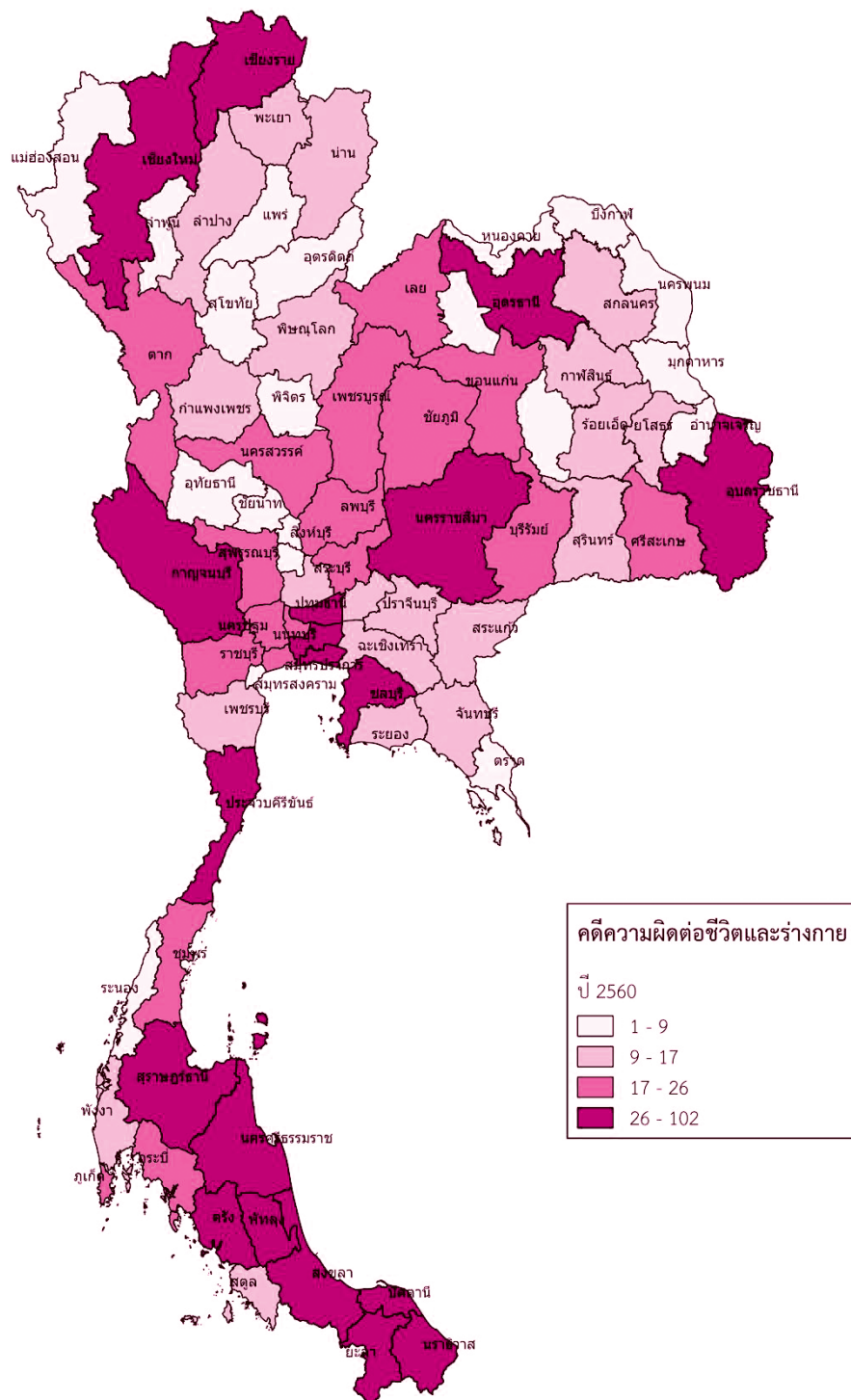
ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

หมายเหตุ : กทม. รวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 , กองบังคับการปราบปราม , กองบังคับการตำรวจรถไฟ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมเชิงพื้นที่รายจังหวัดที่เกิดขึ้น ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายทั่วประเทศทั้งหมดมีจำนวน 1,734 คดี หากแบ่งคดีเป็นรายจังหวัดสูงสุด 3 อันดับทั่วประเทศ พบว่า จังหวัดนครราชสีมาสังกัดภาค 9 มีจำนวนรับแจ้งความในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมากที่สุด 102 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้จำนวน 33 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ 65 คน รองลงมาเป็นจังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งรวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 และกองบังคับการที่ขึ้นตรงสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมดมีจำนวนรับแจ้งความเป็นจำนวน 96 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 78 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 135 คน และจังหวัดปัตตานีสังกัดภาค 9 มีจำนวนความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายรับแจ้งความจำนวน 87 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 30 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 61 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.10) (แผนภาพที่ 2.2)

แผนที่ 2.2

พื้นที่เกิดความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับเพศเกิดขึ้นมากที่สุด

ตารางที่ 2.11

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับเพศเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก

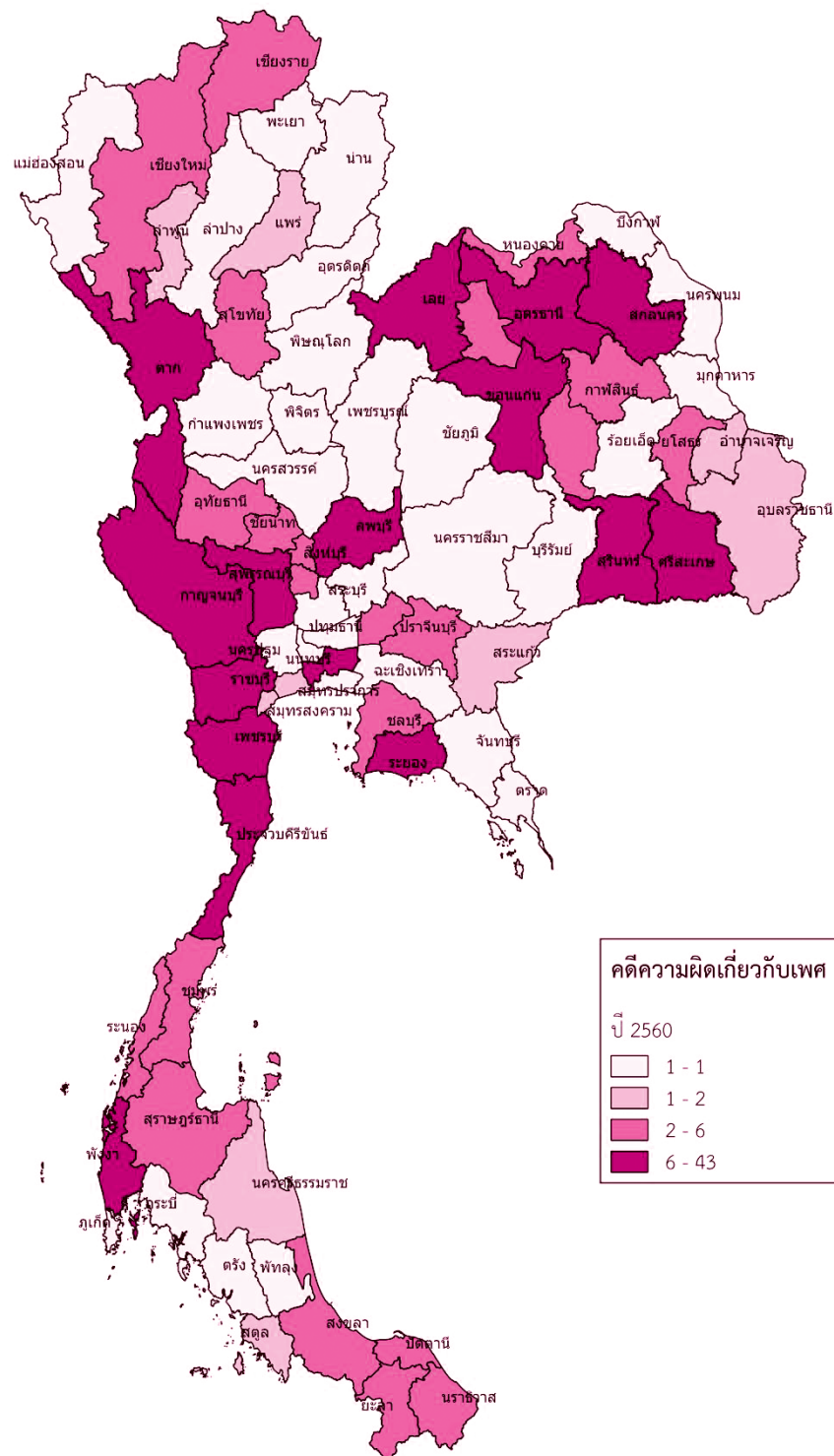
จังหวัด	รับแจ้ง	คดีที่จับกุม ผู้ต้องหาได้ (คดี)	ผู้ต้องหาที่ จับกุมได้ (คน)
กรุงเทพมหานคร	43	31	38
อุดรธานี	24	22	28
ราชบุรี	20	14	21
สุรินทร์	20	18	19
ระยอง	20	19	19
ขอนแก่น	17	15	15
ลพบุรี	14	10	12
อุดรธานี	12	11	11
ตาก	12	11	12
กาญจนบุรี	12	10	10

ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561
หมายเหตุ : กทม. รวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 , กองบังคับการปราบปราม , กองบังคับการตำรวจรถไฟ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมเชิงพื้นที่รายจังหวัดที่เกิดขึ้น ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาความผิดเกี่ยวกับเพศทั่วประเทศทั้งหมดมีจำนวน 391 คดี หากแบ่งคดีเป็นรายจังหวัดสูงสุด 3 อันดับทั่วประเทศพบว่า จังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งรวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 และกองบังคับการที่ขึ้นตรงสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมดมีจำนวนรับแจ้งความคดีความผิดเกี่ยวกับเพศสูงที่สุด 43 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้จำนวน 31 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ 38 คน รองลงมาเป็นจังหวัดศรีสะเกษสังกัดภาค 3 มีจำนวนรับแจ้งความเป็นจำนวน 24 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 22 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 28 คน และจังหวัดราชบุรีสังกัดภาค 7 มีจำนวนความผิดเกี่ยวกับเพศรับแจ้งความจำนวน 20 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 14 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 21 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.11) (แผนภาพที่ 2.3)

แผนภาพที่ 2.3

พื้นที่เกิดความผิดปกติเกี่ยวกับเพศรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงเกิดขึ้นมากที่สุด

ตารางที่ 2.12

จังหวัดที่มีความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก

จังหวัด	รับแจ้ง	คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ (คดี)	ผู้ต้องหาที่จับกุมได้ (คน)
กรุงเทพมหานคร	20	11	14
อุดรจังหวัดเชียงใหม่ภาค 5	10	6	6
อุดรจังหวัดชลบุรีภาค 2	8	4	4
อุดรจังหวัดสงขลาภาค 9	4	4	4
อุดรจังหวัดภูเก็ตภาค 8	4	0	0
อุดรจังหวัดสระบุรีภาค 1	3	0	0
อุดรจังหวัดสระแก้วภาค 2	3	3	3
อุดรจังหวัดชัยภูมิภาค 3	3	3	4
อุดรจังหวัดอุบลราชธานีภาค 3	3	2	2
อุดรจังหวัดลำปางภาค 5	3	2	2

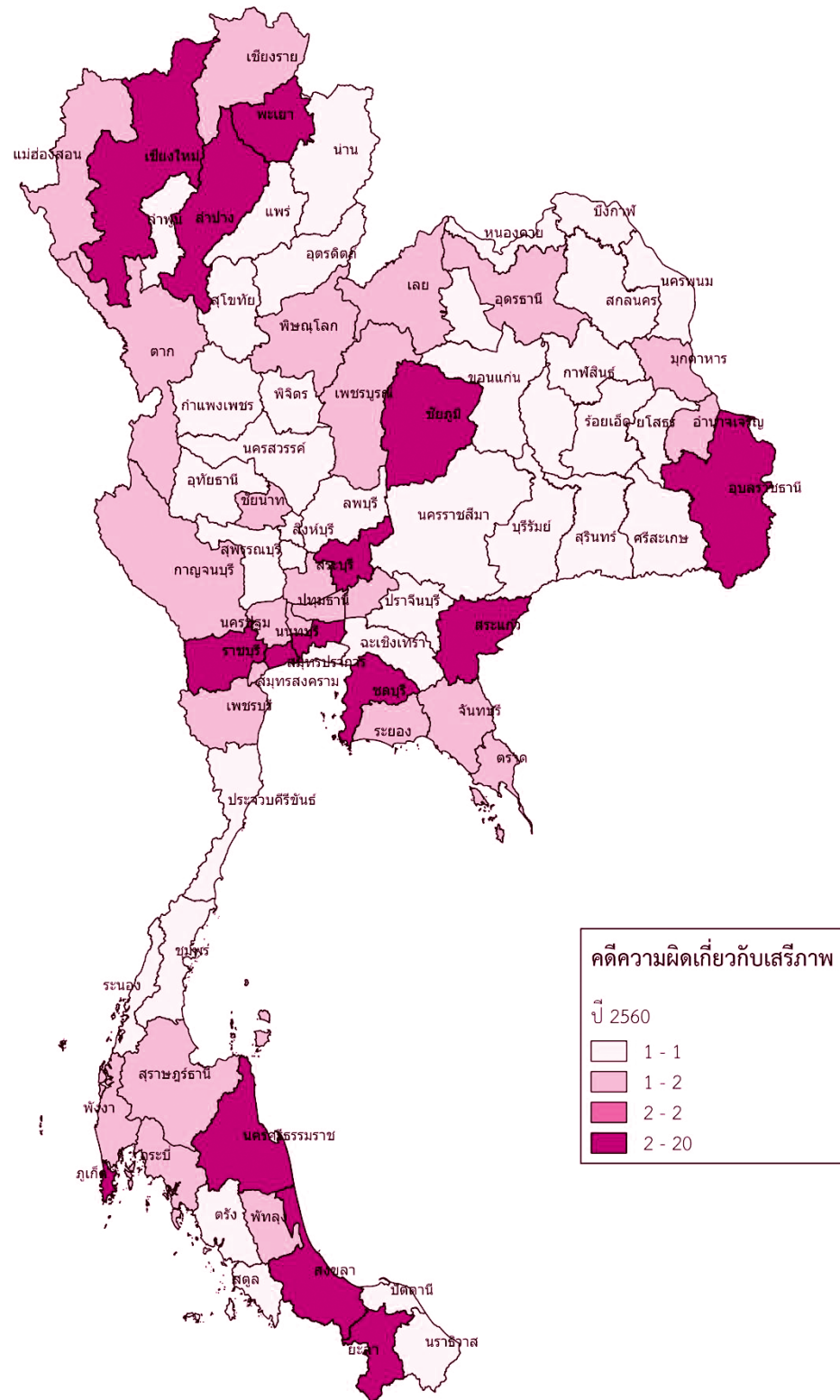
ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

หมายเหตุ : กทม. รวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 , กองบังคับการปราบปราม , กองบังคับการตำรวจรถไฟ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมเชิงพื้นที่รายจังหวัดที่เกิดขึ้น ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงทั่วประเทศทั้งหมดมีจำนวน 163 คดี หากแบ่งคดีเป็นรายจังหวัดสูงสุด 3 อันดับทั่วประเทศ พบว่า จังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งรวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 และกองบังคับการที่ขึ้นตรงสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมดมีจำนวนรับแจ้งความคดีความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงสูงสุดจำนวนรับแจ้งความ 20 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้จำนวน 11 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ 14 คน รองลงมาเป็นจังหวัดเชียงใหม่สังกัดภาค 5 มีจำนวนรับแจ้งความความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงเป็นจำนวน 10 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 6 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 6 คน และจังหวัดชลบุรีสังกัดภาค 2 มีจำนวนความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงรับแจ้งความจำนวน 8 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 4 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 4 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.12) (แผนภาพที่ 2.4)

แผนภาพที่ 2.4

พื้นที่เกิดความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560

จังหวัดที่มีความผิดลหุโทษเกิดขึ้นมากที่สุด

ตารางที่ 2.13

จังหวัดที่มีความผิดลหุโทษเกิดขึ้นมากที่สุด 10 อันดับแรก

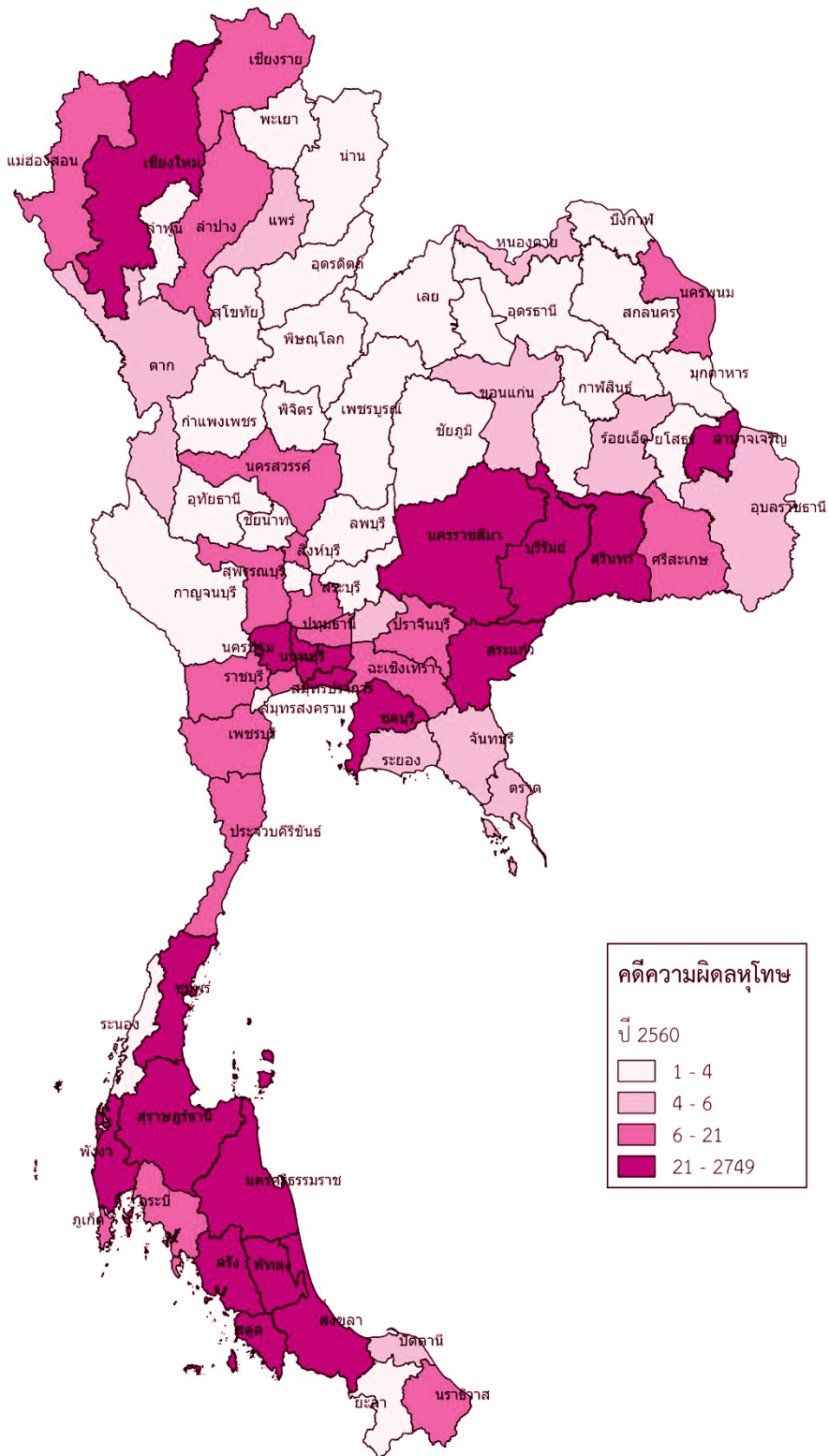
จังหวัด	รับแจ้ง	คดีที่จับกุม ผู้ต้องหาได้ (คดี)	ผู้ต้องหาที่ จับกุมได้ (คน)
กรุงเทพมหานคร	2,749	2,372	2,514
อุดรจังหวัดสมุทรปราการภาค 1	128	128	143
อุดรจังหวัดสุราษฎร์ธานีภาค 8	98	91	92
อุดรจังหวัดนนทบุรีภาค 1	86	79	82
อุดรจังหวัดชลบุรีภาค 2	83	81	85
อุดรจังหวัดตรังภาค 9	75	75	75
อุดรจังหวัดสตูลภาค 9	56	54	54
อุดรจังหวัดนครศรีธรรมราชภาค 8	46	45	45
อุดรจังหวัดนครปฐมภาค 7	45	43	49
อุดรจังหวัดอำนาจเจริญภาค 3	42	41	41

ที่มา : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561
หมายเหตุ : กทม. รวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 , กองบังคับการปราบปราม , กองบังคับการตำรวจรถไฟ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ , กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมเชิงพื้นที่รายจังหวัดที่เกิดขึ้น ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาความผิดลหุโทษทั่วประเทศทั้งหมดมีจำนวน 4,080 คดี หากแบ่งคดีเป็นรายจังหวัดสูงสุด 3 อันดับทั่วประเทศ พบว่า จังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งรวมกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 และกองบังคับการที่ขึ้นตรงสังกัด กรุงเทพมหานครทั้งหมดมีจำนวนรับแจ้งความคดีความผิดลหุโทษสูงที่สุดโดยมีจำนวนรับแจ้งความ 2,749 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้จำนวน 2,372 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ 2,514 คน รองลงมาเป็นจังหวัดสมุทรปราการสังกัดภาค 1 มีจำนวนรับแจ้งความคดีความผิดลหุโทษเป็นจำนวน 128 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 128 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 143 คน และจังหวัดสุราษฎร์ธานีสังกัดภาค 8 มีจำนวนความผิดลหุโทษรับแจ้งความจำนวน 98 คดี คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีจำนวน 91 คดี และผู้ต้องหาที่จับกุมได้จำนวน 92 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.13) (แผนภาพที่ 2.5)

แผนภาพที่ 2.5

พื้นที่เกิดความผิดปกติทุพโศกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560

แนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมและยาเสพติดที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากพิจารณาอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละระหว่างปีของจำนวนคดีที่รับแจ้ง คดีที่จับกุม ผู้ต้องหาได้และผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ในปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนคดีที่รับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 9.25 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 0.11 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้มีอัตราส่วนลดลงเพียงเล็กน้อย ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ค่าความแตกต่าง ได้ชัดเจนและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.19

กลุ่มข้อหาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์มีจำนวนรับแจ้งความในคดีอาญาลดลงกว่าปีก่อนหน้าทุกฐาน ความผิด โดยความผิดที่มีจำนวนรับแจ้งความลดน้อยที่สุดในรอบปีฐาน คือ ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 33.66 รองลงมาเป็นความผิดฐานปล้นทรัพย์ มีจำนวนรับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.55 และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์มีจำนวน รับแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 25.29 ส่วนในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ฐานอื่นมีจำนวน รับแจ้งความลดลงไม่เกินร้อยละ 20

กลุ่มความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีอัตราการแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.98 และความผิดต่อชีวิตมีอัตราการแจ้งความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 18.88 แต่หากทำการ วิเคราะห์เชิงลึกยังคงมีกลุ่มของบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาดังกล่าว แต่ไม่กล้า ที่จะมาแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือคิดว่าถ้าถูกกระทำเพียงเล็กน้อยก็ปล่อยเรื่องไปไม่แจ้งความ

กลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศและเสรีภาพ พบว่า ในความผิดเกี่ยวกับกระทำชำเรามีการรับแจ้งความ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 59.69 ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 50 โดยความผิดฐานข่มขืนคดีรับแจ้งความ ลดลงกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 78.77 ซึ่งต้องวิเคราะห์ด้วยว่าผู้ที่ถูกกระทำความผิดฐานนี้รู้สึกอับอายจน ไม่กล้ามาแจ้งความดำเนินคดีผู้กระทำผิดหรือไม่ รองลงมาเป็นความผิดฐานพรากผู้เยาว์ที่มีจำนวนรับแจ้ง ความลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.86 และความผิดฐานกระทำความอนาจารมีจำนวนรับแจ้งความลดลง กว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 27.12

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีที่รับแจ้งความ ในความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 0.75 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 1 จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้เพิ่มขึ้น จากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.48 และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้มีอัตราที่ลดลงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.77 จำนวนคดีที่รับแจ้งที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้ามากที่สุดคือความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ซึ่งรับแจ้งเพิ่มขึ้นมากถึงเกินกว่าร้อยละ 100 โดยเมื่อหาค่าเฉลี่ยแล้วเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 276.46 คดีที่ รับแจ้งเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้า คือ ความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยจำนวนคดีที่ รับแจ้งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 32.59 ซึ่งอาชญากรรมด้านยาเสพติดอาจนำไปสู่การกระทำผิดทางอาญาด้าน อื่นๆ ได้

**สถานการณ์การป้องกัน
และกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล**

บทที่ 3

สถานการณ์การฟ้องคดีและกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมบทนี้ จะได้นำเสนอสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร สถิติการดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวและสถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งอยู่ในชั้นของการสั่งฟ้อง และพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งจะได้ศึกษาถึงการดำเนินคดีแก่บุคคลที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็น ความผิด คือ การนำตัวผู้กระทำความผิดนั้นมาฟ้องลงโทษและกระบวนการชั้นพิจารณาตัดสินคดี ศึกษา กระบวนการทุกขั้นตอนในวิธีพิจารณาความอาญาไม่ว่าจะเป็น สั่งฟ้องคดี และการพิจารณาพิพากษาของศาล ส่วนในการดำเนินคดีอาญาแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งกระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด มิได้มี เป้าหมายจำกัดเพียงวัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไปเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการค้นหา สาเหตุแห่งการกระทำความผิด สภาพแวดล้อมและสภาพของเด็กและเยาวชน อันเป็นสาเหตุหลักให้เด็กและ เยาวชนกลุ่มนี้กระทำความผิด ดังนั้นวิธีการแก้ไขจึงต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่ผู้กระทำความผิดเฉพาะรายซึ่ง ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการที่เหมือนกัน หรือต้องใช้การลงโทษเสมอไป ด้วยเหตุนี้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดเด็ก และเยาวชนของไทยจึงมีบทบัญญัติให้ศาลใช้วิธีการสำหรับเด็กแทนการลงโทษได้ เนื้อหาในบทนี้สามารถ แบ่งได้เป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกก่อนการพิจารณาคดีในศาลคือการสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล และขั้นตอนภายหลังการพิจารณาคดีในศาล ซึ่งจะแสดง ให้เห็นสถิติภาพรวมของเรื่องดังกล่าวต่อไป

ส่วนที่ 1 การพิจารณาและการป้องกันภัยการ

ตารางที่ 3.1

จำนวนคดีอาญารับใหม่และอัตราการเปลี่ยนแปลง แบ่งตามประเภทสำนวน ประจำปี พ.ศ. 2559-2560

ประเภทสำนวนความอาญารับใหม่	2559	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา	584,782	561,929	(-22,853)	(-3.91%)
ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ)	50,180	42,019	(-8,161)	(-16.26%)
ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ)	1,466,904	1,768,848	(+301,944)	(+20.58%)
ความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิด	28,537	18,518	(-10,019)	(-35.11%)
อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาน่าคดีขึ้นสู่ศาล	574,230	548,595	(-25,635)	(-4.46%)

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาถึงสถิติคดีความอาญารับใหม่ทั่วประเทศตามประเภทสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากพิจารณาอัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของสำนวนคดีอาญารับใหม่จำแนกตามประเภทสำนวน สำนวนคดีความอาญาในปี พ.ศ. 2560 ภาพรวมมีจำนวนลดลง แต่คดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ) กลับมีจำนวนคดีความอาญาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.58 ส่วนจำนวนคดีความอาญาที่มีอัตราการลดลง ได้แก่ คดีความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิดมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 35.11 ซึ่งลดลงมากที่สุดในรอบปี รองลงมาเป็นคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ) มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.26 คดีความที่อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาน่าคดีขึ้นสู่ศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 และคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1)

สถิติคดีอาญารับใหม่ทั่วประเทศของสำนักงานอัยการสูงสุด จำแนกตามรายภาคและประเภทสำนวนคดี

ตารางที่ 3.2

สถิติคดีอาญารับใหม่ทั่วประเทศของสำนักงานอัยการสูงสุด จำแนกตามรายภาคและประเภทสำนวนคดี ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

ประเภท สำนวน	ความอาญาปรากฏตัว ผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา		ความอาญาปรากฏตัว ผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ)		ความอาญาปรากฏตัว ผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ)		ความอาญาไม่ปรากฏ ผู้กระทำความผิด	
	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560
กทม.	75,947	63,625	10,472	8,366	220,086	246,652	4,172	2,757
ภาค 1	64,937	60,481	5,915	4,689	42,268	76,035	2,406	1,456
ภาค 2	58,857	55,897	4,425	3,744	173,538	209,688	2,226	1,447
ภาค 3	71,736	66,135	3,836	3,228	119,042	150,360	2,892	1,984
ภาค 4	62,015	63,047	5,839	5,526	263,920	304,722	2,786	2,033
ภาค 5	43,758	48,321	4,291	3,663	226,184	320,433	3,303	2,225
ภาค 6	40,397	38,997	4,463	2,758	96,181	113,745	2,207	1,053
ภาค 7	54,768	51,262	4,180	4,483	128,352	123,326	1,605	1,329
ภาค 8	69,824	69,199	3,880	3,108	145,032	165,291	3,040	1,850
ภาค 9	42,543	44,965	2,879	2,454	52,301	58,596	3,900	2,384
รวม	584,782	561,929	50,180	42,019	1,466,904	1,768,848	28,537	18,518

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากสถิติคดีอาญารับใหม่ทั่วประเทศของสำนักงานอัยการสูงสุด จำแนกตามรายภาคและประเภทสำนวนคดีประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราการความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของสถิติคดีอาญารับใหม่ทั่วประเทศจำแนกตามรายภาคและประเภทสำนวนคดีระหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 สำนวนคดีรายภาคที่คดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมามีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า ได้แก่ ภาค 5 มีคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 10.43 รองลงมาเป็น ภาค 9 มีคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.69 และภาค 4 มีคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.66 ส่วนในคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาในภาคอื่นๆ มีสถิติลดลงกว่าปีก่อนหน้าทั้งหมด หากวิเคราะห์อัตราการความเปลี่ยนแปลงของคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบปรับ) ผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า ได้แก่ ภาค 7 มีคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา

(ไม่รวมคดีเปรียบเทียบปรับ) เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 7.25 ส่วนในภาคอื่นสถิติคดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบปรับ) ลดลงกว่าปีก่อนหน้าทั้งหมดเช่นกัน เมื่อวิเคราะห์คดีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบปรับ) ประเภทสำนวนคดีจำแนกรายภาคแล้ว พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 มีอัตราสูงขึ้นกว่าปีก่อนหน้าทุกภาค แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเปรียบเทียบปรับเป็นมาตรการหนึ่งในการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งถ้าตัวเลขในส่วนนี้มีอัตราที่สูงขึ้นย่อมดีต่อกระบวนการพิจารณาคดีของศาลและเป็นการลดขั้นตอนที่ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลได้ด้วย ในส่วนข้อมูลสถิติของคดีความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิดมีจำนวนลดลงทุกภาค แสดงให้เห็นว่า การพิจารณาคดีมีประสิทธิภาพมากขึ้นและอาจหมายความว่าความรวมถึงพิจารณาคดีโดยรู้ตัวผู้กระทำความผิดอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นด้วยเช่นกัน หรืออาจมองอีกมุมหนึ่งได้ว่า พนักงานสอบสวนเลือกที่จะไม่รับหรือไม่ทำสำนวนคดีที่ไม่ปรากฏผู้กระทำความผิดตั้งแต่เริ่มต้น ในคดีที่ตนเชื่อว่าคดีมีหลักฐานไม่เพียงพอที่จะเชื่อมโยงไปยังผู้ต้องสงสัยใดได้ เนื่องจากต้องการลดภาระงานจากการทำสำนวนการสอบสวนคดีไม่ปรากฏผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นสำนวนการสอบสวนที่ทำให้พนักงานสอบสวนต้องเสียเวลาและทรัพยากรโดยไม่คุ้มค่า จึงอาจทำให้สถิติคดีประเภทนี้มีจำนวนลดลง (ตารางที่ 3.2)

บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ในส่วนส่งฟ้องและส่งไม่ฟ้อง

ตารางที่ 3.3

จำนวนเรื่องเสร็จไปตามบัญชีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

ปี	ฟ้องศาล		ไม่ฟ้อง		อย่างอื่น		รวมเสร็จไป	
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
2556	581,254	703,150	4,202	5,285	29,851	31,134	615,307	739,569
2557	593,387	733,970	3,627	4,899	27,237	29,060	624,251	767,929
2558	586,491	748,193	2,794	3,699	17,634	19,715	606,919	771,607
2559	574,230	703,769	3,083	4,347	6,325	8,533	583,638	716,649
2560	548,595	653,853	3,744	5,324	8,750	12,413	561,089	671,590

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

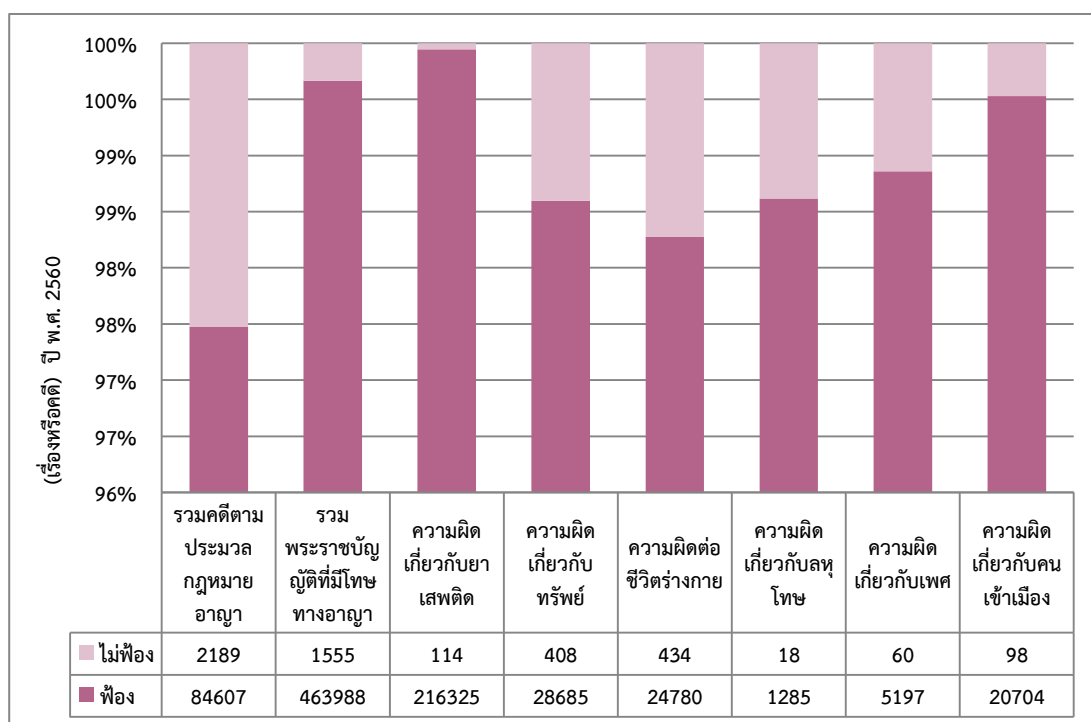
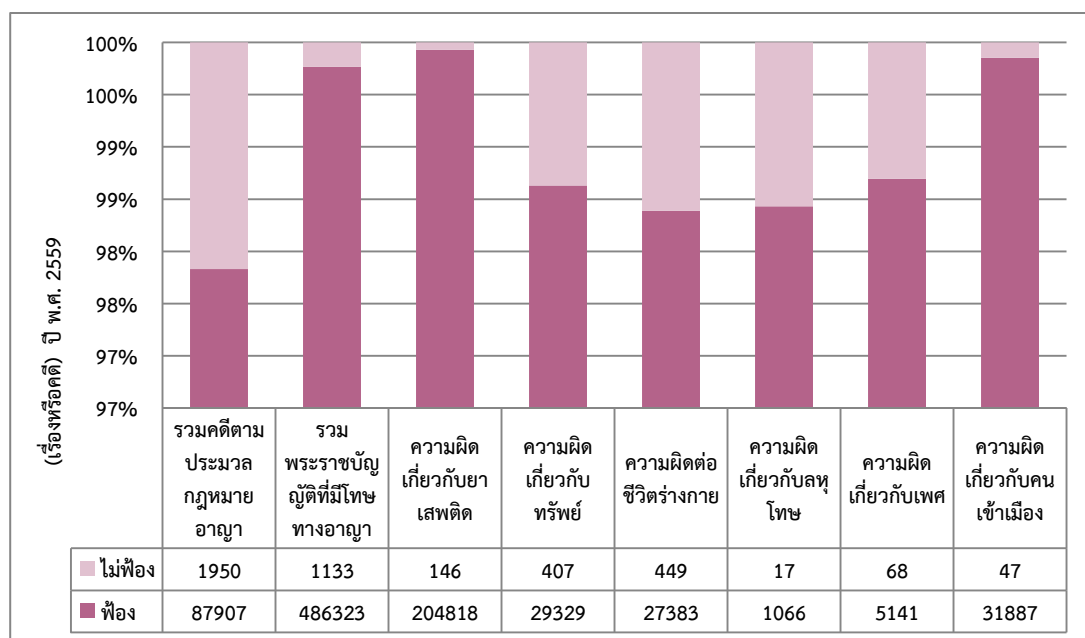
เมื่อพิจารณาจากบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา จำแนกตามคดีแต่ละเรื่องที่พิจารณา คดีเสร็จไป ของสำนักงานอัยการทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลง โดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีแต่ละเรื่องที่พิจารณาเสร็จไป ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องศาลลดลงจาก ปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 จำนวนคนที่ฟ้องศาลก็ลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 7.09 จำนวนคดีที่ พนักงานอัยการไม่ส่งฟ้องต่อศาลเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 21.44 จำนวนคนที่ไม่ฟ้องต่อศาล เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 22.48 และในส่วนของบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาจำนวนเรื่องเสร็จไป ด้วยเหตุอย่างอื่นเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 38.34 ภาพรวมตามบัญชีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหา ที่ส่งตัวมาจำนวนคนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 45.47 (ตารางที่ 3.3)

หากพิจารณาจำนวนบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา จำแนกประเภทคดีตามฐานความผิด 8 กลุ่มที่มีความสำคัญ ได้แก่ คดีตามประมวลกฎหมายอาญาทั้งหมด คดีตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาทั้งหมด ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์) ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับความผิดลหุโทษ (ความผิดที่มีโทษเล็กน้อย) ความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลง โดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีแบ่งแยกตามฐานความผิดจำแนกตามกลุ่มดังกล่าว บุคคลซึ่งกระทำความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญาในปี พ.ศ. 2560 พนักงานอัยการมีความเห็นส่งฟ้องศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็น ร้อยละ 3.75 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีความเห็นส่งไม่ฟ้องศาลกลับเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็น ร้อยละ 12.26 ในความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาทั้งหมดของปี พ.ศ. 2560 พนักงานอัยการมีความเห็น ส่งฟ้องลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.59 มีความเห็นส่งไม่ฟ้องศาลตัวเลขกลับเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 37.25 ในความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พนักงานอัยการมีความเห็นส่งฟ้องศาลเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า

คิดเป็นร้อยละ 5.62 มีความเห็นไม่ส่งฟ้องศาลลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 21.92 ตัวเลขดังกล่าวอาจวิเคราะห์ได้ว่ามีผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นโดยพยานหลักฐานชี้ให้เห็นว่าได้กระทำผิดจริงตามฟ้องตัวเลขการไม่ส่งฟ้องศาลจึงลดลง เมื่อจำแนกตามกลุ่มฐานความผิดในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์) พนักงานอัยการมีความเห็นส่งฟ้องลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.20 มีความเห็นไม่ส่งฟ้องศาลเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้นโดยไม่ถึงร้อยละ 1 อัตราส่วนไม่ส่งฟ้องคิดเป็นร้อยละ 0.25 ในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีความเห็นส่งฟ้องลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 9.51 มีความเห็นไม่ส่งฟ้องศาลลดลงด้วยเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 3.34 ในความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดหุโทษซึ่งเป็นโทษเล็กน้อยมีความเห็นส่งฟ้องเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 20.54 มีความเห็นไม่ส่งฟ้องศาลเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.88 ในความผิดเกี่ยวกับเพศมีความเห็นส่งฟ้องเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.09 มีความเห็นไม่ส่งฟ้องศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 11.76 และในความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คนเข้าเมืองมีความเห็นส่งฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 35.07 มีความเห็นไม่ส่งฟ้องศาลเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละแล้วเกินกว่าร้อยละ 100 อัตราการไม่ส่งฟ้องศาลในความผิดเกี่ยวกับคนเข้าเมืองเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 108.51 อาจแสดงให้เห็นว่า คนที่เป็นต่างชาติเข้ามาโดยทำเรื่องถูกต้องตามระเบียบของคนเข้าเมืองและทำถูกต้องตามกฎหมายมากขึ้น หรือสามารถวิเคราะห์ได้อีกทางหนึ่งว่าในรอบปีฐานมีชาวต่างชาติเข้ามาเพื่อการทำธุรกิจการค้าหรืออยู่อาศัยในประเทศไทยลดลง (ตารางที่ 3.3) (แผนภาพที่ 3.1)

แผนภาพที่ 3.1

เปรียบเทียบสัดส่วนคดีบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา กรณีพนักงานอัยการสั่งฟ้องกับกรณีสั่งไม่ฟ้องในคดีสำคัญ ปี พ.ศ. 2559-2560

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ในส่วนคดีค้างมาและคดีรับใหม่

ตารางที่ 3.4

บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา (รับพิจารณาคดีรอพนักงานอัยการมีคำสั่งส่งฟ้อง) แยกตามประเภทคดีเรื่องค้างมาและเรื่องรับใหม่ของสำนักงานอัยการทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

ปี	ค้างมา		รับใหม่		รวม	
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
2559	17,267	25,053	584,782	719,300	602,049	744,353
2560	18,411	27,704	561,929	674,232	580,340	701,936
อัตรา	(+1,144)	(+2,651)	(-22,853)	(-45,068)	(-21,709)	(-42,417)
เปลี่ยนแปลง	(+6.63%)	(+10.58%)	(-3.91%)	(-6.27%)	(-3.61%)	(-5.70%)

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา กรณีที่พนักงานอัยการรับคดีไว้พิจารณาอยู่ระหว่างพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องคดีต่อศาล แยกตามประเภทคดีเรื่องค้างมาและเรื่องรับใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีที่พนักงานอัยการรับคดีไว้พิจารณาอยู่ระหว่างพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องต่อศาลทั้งหมด พบว่า พนักงานอัยการรับพิจารณาคดีเรื่องที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.63 จำนวนคนที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าจึงมีอัตราที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.58 ในส่วนของคดีรับใหม่ในปีฐาน พ.ศ. 2560 มีจำนวนการรับคดีใหม่ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ซึ่งจำนวนคนก็ลดลงในลักษณะสัมพันธ์กัน โดยจำนวนคนที่รับคดีใหม่ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.27 ภาพรวมของตัวเลขการรับพิจารณาคดีของพนักงานอัยการเพื่อรอส่งฟ้องศาลมีอัตราคดีที่รับพิจารณาคดีและรอส่งฟ้องลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.61 และจำนวนคนที่รอการส่งฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.70 (ตารางที่ 3.4)

จำนวนบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาล

ตารางที่ 3.5

บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาล (รอศาลมีคำสั่ง) แยกตามประเภทคดีของสำนักงานอัยการทั่วประเทศ
ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

ปี	ค้างมา		ฟ้องใหม่		รวม	
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
2556	109,360	145,768	581,254	703,150	690,614	848,918
2557	89,483	124,355	593,387	733,970	682,870	858,325
2558	80,855	116,103	586,491	748,193	667,346	864,296
2559	131,150	174,806	574,230	703,769	705,380	878,575
2560	142,218	187,601	548,595	653,853	690,813	841,454

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษ
ฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลในส่วนของกรรณคดีมีคำสั่งแยกตามประเภทคดีของสำนักงานอัยการทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลในส่วนของกรรณคดีมีคำสั่ง พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 ในชั้นฟ้องศาลคดีที่รอศาลมีคำสั่งเป็นคดีที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.44 จำนวนคนที่รอศาลมีคำสั่งก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราที่สัมพันธ์กันคิดเป็นร้อยละ 7.32 ในส่วนของคดีที่ฟ้องใหม่ ปี พ.ศ. 2560 รอศาลมีคำสั่งในทางคดีลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.46 จำนวนคนที่ฟ้องใหม่ในรอบปีฐาน พ.ศ. 2560 ก็มีจำนวนลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 7.09 ในภาพรวมของความอาญาชั้นฟ้องศาลในส่วนของกรรณคดีมีคำสั่งแยกตามประเภทคดีมีอัตราที่ลดลง แสดงให้เห็นว่าทั้งกระบวนการพิจารณาสั่งฟ้องของพนักงานอัยการและการพิจารณาคดีของศาลมีความรวดเร็วมากขึ้น ทำให้ตัวเลขในการสั่งฟ้องและรอการพิจารณาคดีส่วนดังกล่าวลดลง (ตารางที่ 3.5)

ส่วนที่ 2 สถิติคดีของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร

ตารางที่ 3.6

จำนวนสถิติคดีส่วนอาญาจำแนกตามคดีที่เสร็จไป ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร
ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

คดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณา ของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
ค้างมา	43,211	44,567	(+1,356)	(+3.14%)
รับใหม่	590,000	565,091	(-24,909)	(-4.22%)
รวม	633,211	609,658	(-23,553)	(-3.72%)

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559-2560

หมายเหตุ ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรปี พ.ศ. 2560 หมายถึง ศาลชั้นต้นสังกัดภาค 1-9 ศาลชั้นต้นไม่
สังกัดภาค ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
ศาลเยาวชนและครอบครัวสังกัดภาค 1-9 ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง/(สาขามีนบุรี) ศาลทรัพย์สิน
ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลล้มละลายกลาง

เมื่อพิจารณาจากสถิติคดีส่วนอาญาจำแนกตามคดีที่เสร็จไป ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น
ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดี
ที่ค้างพิจารณาจากปีก่อนหน้าและคดีรับใหม่ พบว่า คดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลค้างมาจากปีก่อน
หน้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.14 แม้คดีที่ค้างการพิจารณาจากปีก่อนหน้าจะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นแต่ก็เพิ่มขึ้น
เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ถึงร้อยละ 5 ของจำนวนคดีทั้งหมดเมื่อคำนวณคดีจากฐานในรอบปี พ.ศ. 2560
ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ในส่วนของคดีอาญารับใหม่ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร พบว่า
มีจำนวนคดีลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.22 (ตารางที่ 3.6)

จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เข้าสู่การพิจารณาและจำแนกตามคดีที่เสร็จไปของศาล ชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร

ตารางที่ 3.7

จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เข้าสู่การพิจารณาและจำแนกตามคดีที่เสร็จไปของศาล ชั้นต้น
ทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 - 2560

ปี	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาเสร็จไป	ร้อยละคดีเสร็จไป
2556	684,810	635,858	92.85%
2557	665,924	620,284	93.15%
2558	646,422	603,218	93.32%
2559	633,211	588,708	92.97%
2560	609,658	567,397	93.07%

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

หมายเหตุ ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรปี พ.ศ. 2560 หมายถึง ศาลชั้นต้นสังกัดภาค 1-9 ศาลชั้นต้นไม่
สังกัดภาค ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
ศาลเยาวชนและครอบครัวสังกัดภาค 1-9 ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง/(สาขามีนบุรี) ศาลทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลล้มละลายกลาง

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีอาญาจำแนกตามคดีที่เข้าสู่การพิจารณาและจำแนกตามคดีที่เสร็จไปของ
ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็น
ร้อยละของคดีที่เข้าสู่การพิจารณาและคดีที่พิจารณาเสร็จไปเปรียบเทียบความถี่เพิ่มขึ้นหรือลดลงระหว่างปี
พบว่า คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. 2560 มีอัตราที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ
3.72 ในส่วนของคดีที่ศาลพิจารณาเสร็จไปรวมทุกฐานในการพิจารณา ได้แก่ พิพากษาให้โจทก์ชนะคดี
พิพากษาให้จำเลยชนะคดี ยอมความ ถอนฟ้อง จำหน่ายคดี และโดยเหตุอื่นๆ รวมทั้งหมดในรอบปีฐาน
ศาลพิจารณาคดีเสร็จไปลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.62 เมื่อคดีที่เข้าสู่การพิจารณาลดลงก็ทำให้
สัดส่วนคดีที่พิจารณาเสร็จไปลดลงตามไปด้วย (ตารางที่ 3.7)

จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร

ตารางที่ 3.8

จำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2560

คดีเสร็จไปโดย	2556		2557		2558		2559		2560	
	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ
พิพากษาให้โจทก์ชนะคดี	566,601	89.11%	553,338	89.21%	538,309	89.24%	518,218	88.03%	496,448	87.50%
พิพากษาให้จำเลยชนะคดี	14,872	2.34%	13,912	2.24%	6,826	1.13%	7,069	1.20%	6,314	1.11%
ยอมความ	8,129	1.28%	8,160	1.32%	7,014	1.16%	5,432	0.92%	6,606	1.16%
ถอนฟ้อง	5,179	0.81%	5,454	0.88%	6,293	1.04%	8,142	1.38%	7,762	1.37%
จำหน่ายคดี	17,708	2.78%	20,169	3.25%	23,223	3.85%	28,822	4.90%	30,335	5.35%
โดยเหตุอื่น	23,369	3.68%	19,251	3.10%	21,553	3.57%	21,025	3.57%	19,932	3.51%
รวม	635,858	100.0%	620,284	100.0%	603,218	100.0%	588,708	100.0%	567,397	100.0%

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

หมายเหตุ ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2560 หมายถึง ศาลชั้นต้นสังกัดภาค 1-9 ศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลเยาวชนและครอบครัวสังกัดภาค 1-9 ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง/(สาขามีนบุรี) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลล้มละลายกลาง

เมื่อวิเคราะห์จากจำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เสร็จไปทุกฐานของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีเสร็จไปเปรียบเทียบระหว่างปีแต่ละฐาน พบว่า ศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.20 ศาลพิพากษาให้จำเลยชนะคดีลดลงเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 10.68 ศาลพิจารณาคดียอมความเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 21.61 ศาลพิจารณาคดีถอนฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.67 และศาลพิจารณาคดีโดยมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษาให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.25 นอกจากนั้นเป็นการพิจารณาโดยเข้าหลักเกณฑ์เหตุอื่นๆ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.20 (ตารางที่ 3.8)

จำนวนข้อหาที่เข้าสู่การพิจารณาในคดีอาญาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร

ตารางที่ 3.9

จำนวนข้อหาที่เข้าสู่การพิจารณาในคดีอาญาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามฐานความผิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2560

ฐานความผิด	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
รวมความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา	167,728	159,168	150,806	149,524	138,153
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	34,532	34,496	33,793	32,182	+33,267
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	31,818	28,905	30,129	30,983	-28,475
ความผิดลหุโทษ	29,446	28,479	16,073	14,258	-11,736
ความผิดฐานยักยอก	7,541	6,855	7,814	8,207	-8,067
ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม	7,383	7,018	7,786	9,556	-4,039
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	9,120	8,353	7,712	7,813	-7,687
ความผิดฐานบุกรุก	8,779	6,930	7,357	7,128	-6,606
ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง	8,351	7,264	7,355	7,982	-7,652
ความผิดฐานฉ้อโกง	5,924	6,463	6,973	7,993	+8,219
ความผิดฐานรับของโจร	6,827	6,512	6,684	5,821	-5,201
ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง	4,868	5,618	5,381	5,339	+5,548
ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง	4,735	4,533	5,285	4,072	+4,094
ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์	3,255	3,004	3,433	3,419	-3,307
ความผิดฐานกรรโชก, รีดเอาทรัพย์, ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์	3,119	2,844	3,039	2,613	-2,096
ความผิดอื่นๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา	2,030	1,894	1,992	2,158	+2,159
รวมความผิดตามพ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา กลุ่มสำคัญ	549,928	534,766	499,995	473,254	468,953
พระราชบัญญัติยาเสพติด	347,285	314,562	273,597	281,186	316,528
พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท	803	840	1,278	1,397	1,321
พระราชบัญญัติการพนัน	54,947	77,069	74,148	61,421	42,598
พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ฯลฯ	42,260	43,766	36,614	36,864	36,104
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	636	242	328	382	235
พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง	28,708	28,386	29,941	31,527	24,326

ฐานความผิด	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว	15,341	11,370	19,713	23,768	10,965
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ	9,530	10,365	11,609	13,146	11,676
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร	8,665	8,240	7,260	7,130	6,819
พระราชบัญญัติป่าไม้, ป่าสงวนแห่งชาติ	5,087	6,729	4,988	4,294	3,776
พระราชบัญญัติอื่นๆ	36,666	33,197	40,519	12,139	14,605
รวมความผิดเกี่ยวกับจราจร รถยนต์ และขนส่ง	197,338	182,165	178,721	174,183	206,205
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก	5,946	4,880	4,386	5,034	5,338
พระราชบัญญัติจราจรทางบก	170,363	155,365	153,088	148,426	172,350
พระราชบัญญัติทางหลวง	3,423	3,942	3,766	4,418	7,869
พระราชบัญญัติรถยนต์	17,606	17,978	17,481	16,305	20,648

ที่มา : รายงานสถิติคดีอาญาศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

หมายเหตุ : ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2560 หมายถึง ศาลชั้นต้นสังกัดภาค 1-9 ศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี ศาลอาญาศึกษาและประพฤตินิคมอบ ศาลเยาวชนและครอบครัวสังกัดภาค 1-9 ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง/(สาขามีนบุรี) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลล้มละลายกลาง

เมื่อพิจารณาข้อหาที่เข้าสู่การพิจารณาในคดีอาญาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามฐานความผิด ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของข้อหาที่เข้าสู่การพิจารณาในคดีอาญาทั้งหมดเปรียบเทียบระหว่างปีก่อนหน้า พบว่า กลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงโดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.91 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.37 และความผิดฐานฉ้อโกงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.83 ตามลำดับ ส่วนในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นลดลงมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรมลดลงถึงร้อยละ 57.73 รองลงมา คือ กลุ่มความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริบเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์มีอัตราข้อหาที่เข้าสู่ศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 19.79 และในความผิดหลุโทษมีผู้กระทำความผิดที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 17.69 ส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.61 และร้อยละ 8.09 ตามลำดับ ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญฐานอื่นๆ ภาพรวมมีจำนวนข้อหาที่เข้าสู่การพิจารณาคดีอาญาของศาลลดลง

เมื่อวิเคราะห์ในส่วนของความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญากลุ่มสำคัญคำนวณเป็นร้อยละของความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาเปรียบเทียบระหว่างปีก่อนหน้า พบว่า ความผิดที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลสูงที่สุดและมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงฐานเดียว ได้แก่ ความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 12.57 ในความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญากลุ่มสำคัญที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นลดลงมากที่สุด ได้แก่ ความผิดตาม พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าวลดลงคิดเป็นร้อยละ 53.87 รองลงมาคือความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีลดลงคิดเป็นร้อยละ 38.48 และความผิดตาม พ.ร.บ. การพนันลดลงคิดเป็นร้อยละ 30.65 ตามลำดับ ซึ่งในภาพรวมของกลุ่มความผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญามีอัตราลดลงในหลายฐานความผิด

เมื่อวิเคราะห์ในส่วนของความผิดกลุ่มความผิดเกี่ยวกับจราจร รถยนต์ และขนส่ง เป็นร้อยละของความผิดเปรียบเทียบระหว่างปีก่อนหน้า พบว่า ในความผิดกลุ่มนี้มีอัตราที่ข้อหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นเพิ่มขึ้นทุกฐานความผิด โดยความผิดตาม พ.ร.บ. ทางหลวง มีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.11 รองลงมาเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. รถยนต์ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 26.64 ความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบกเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 16.12 และความผิดตาม พ.ร.บ. การขนส่งทางบกเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.04 ตามลำดับ ภาพรวมในความผิดเกี่ยวกับการจราจรและขนส่งมีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลเพิ่มสูงขึ้น (ตารางที่ 3.9)

จำนวนจำเลยที่ศาลชั้นต้นตัดสินลงโทษจำแนกตามช่วงอายุ เพศ และสัญชาติ

ตารางที่ 3.10

จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามสัญชาติ เพศ และอายุ ของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 – 2560

จำแนกตาม	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
สัญชาติ					
ไทย	673,895	671,163	675,101	623,248	623,155
อื่นๆ	37,369	39,368	49,505	53,344	41,561
เพศ					
ชาย	588,525	582,396	579,917	551,829	552,807
หญิง	122,739	128,135	144,689	124,763	111,909
อายุ					
เกิน 18 ปี แต่ไม่เกิน 25 ปี	179,328	176,789	167,348	161,271	157,685
เกิน 25 ปี แต่ไม่เกิน 40 ปี	315,344	299,635	296,595	275,193	290,649
เกิน 40 ปี แต่ไม่เกิน 60 ปี	157,052	169,404	179,744	158,823	151,077
เกิน 60 ปีขึ้นไป	22,171	25,330	31,414	27,961	23,744
รวม	711,264	710,531	724,606	676,592	664,716

ที่มา : รายงานสถิติคดีอาญาศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

หมายเหตุ 1. การจำแนกตามอายุ จำแนกเฉพาะจำเลยที่มีสัญชาติไทยไม่รวมสัญชาติอื่น
2. จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษประจำปี พ.ศ. 2560 หมายถึง จำเลยที่ถูกฟ้องคดีอาญา ศาลไม่สังกัดภาค (ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี และศาลอาญาคดีทุจริตฯ) และศาลสังกัดภาค 1-9

เมื่อพิจารณาจากจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามอายุ เพศ และสัญชาติของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษจำแนกตามสัญชาติ เพศ และอายุ พบว่า จำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษสัญชาติไทยเมื่อเปรียบเทียบกับเป็นร้อยละลดลงเพียง 0.01 เท่านั้น ซึ่งลดลงเพียงเล็กน้อยไม่เห็นถึงอัตราความแตกต่างที่ชัดเจน ในส่วนของจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษซึ่งเป็นสัญชาติอื่นลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 22.09 หากจำแนกตามเพศของผู้กระทำผิดซึ่งเป็นจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ เพศชายถูกตัดสินลงโทษเพิ่มขึ้นคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.18 เท่านั้น ส่วนในเพศหญิงถูกตัดสินลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10.30 หากวิเคราะห์โดยจำแนกตามอายุ พบว่า ในช่วงอายุที่ศาลตัดสินลงโทษเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า คือ ช่วงอายุเกิน 25 ปี แต่ไม่เกิน 40 ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.62 นอกนั้นในช่วงอายุอื่นศาลตัดสินลงโทษลดลง โดยช่วงอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปศาลตัดสินลงโทษในอัตราที่ลดลงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.08 (ตารางที่ 3.10)

สถิติคดีจำนวนจำเลยที่ศาลชั้นต้นตัดสินลงโทษจำแนกตามการกำหนดโทษ

ตารางที่ 3.11

จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษแบ่งตามประเภทของโทษ สัญชาติ และเพศ ของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559

ตารางประเภทของการกำหนดโทษ พ.ศ. 2559	สัญชาติไทย		สัญชาติอื่น		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
โทษประหารชีวิต	194	31	6	10	241
จำคุก					
จำคุกไม่เกิน 6 เดือน	23,449	4,389	415	135	28,388
จำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	16,537	1,915	593	193	19,238
จำคุกเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	18,685	2,702	736	85	22,208
จำคุกเกิน 2 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	13,597	1,806	596	65	16,064
จำคุกเกิน 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	9,909	1,373	380	46	11,708
จำคุกเกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	6,071	607	193	27	6,898
จำคุกเกิน 10 ปี ขึ้นไป	3,737	510	211	40	4,498
จำคุกตลอดชีวิต	1,121	150	73	15	1,359
ปรับ					
ทั้งจำทั้งปรับ	46,174	8,492	2,339	1,052	58,057
ปรับอย่างเดียว	131,056	59,884	12,606	3,733	207,279
ปรับและรอกการลงโทษ	8,910	1,193	863	131	11,097
กักขัง	1,346	226	42	2	1,616
ริบทรัพย์	689	139	22	1	851
รอกการลงโทษ					
คุมประพฤติ	124,177	11,956	2,622	555	139,310
ไม่คุมประพฤติ	91,722	13,504	18,203	5,795	129,224
อื่นๆ	13,178	3,819	1,377	182	18,556
รวม	510,552	112,696	41,277	12,067	676,592

ที่มา : รายงานสถิติคดีอาญาศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.11 (ต่อ)

จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษแบ่งตามประเภทของโทษ สัญชาติ และเพศ ของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560

ตารางประเภทของการกำหนดโทษ พ.ศ. 2560	สัญชาติไทย		สัญชาติอื่น		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
โทษประหารชีวิต	141	22	6	4	173
จำคุก					
จำคุกไม่เกิน 6 เดือน	22,884	3,832	324	75	27,115
จำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	15,734	1,585	520	133	17,972
จำคุกเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	18,662	2,642	703	101	22,108
จำคุกเกิน 2 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	13,078	1,814	649	70	15,611
จำคุกเกิน 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	10,278	1,413	383	54	12,128
จำคุกเกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	6,021	702	173	19	6,915
จำคุกเกิน 10 ปี ขึ้นไป	4,061	560	190	46	4,857
จำคุกตลอดชีวิต	825	122	80	13	1,040
ปรับ					
ทั้งจำทั้งปรับ	47,741	7,658	2,053	712	58,164
ปรับอย่างเดียว	127,490	50,403	9,017	2,351	189,261
ปรับและรอกการลงโทษ	7,437	970	1,426	224	10,057
ปรับและรอกการกำหนดโทษ	493	108	514	117	1,232
กักขัง	1,986	293	365	59	2,703
ริบทรัพย์	98	12	-	-	110
รอกการลงโทษ					
คุมประพฤติ	123,845	11,991	1,063	152	137,051
ไม่คุมประพฤติ	96,425	13,310	12,362	3,073	125,170
รอกการกำหนดโทษ					
คุมประพฤติ	1,624	1,225	20	54	2,923
ไม่คุมประพฤติ	14,192	3,109	3,076	461	20,838
อื่นๆ	6,138	2,231	730	189	9,288
รวม	519,153	104,002	33,654	7,907	664,716
ที่มา : รายงานสถิติคดีอาญาศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560					

เมื่อพิจารณาจากจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษโดย แบ่งเป็นโทษ ประหารชีวิต จำคุก ปรับ กักขัง ริบทรัพย์สิน รอการลงโทษ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษจำแนกตามการกำหนดโทษ พบว่า เมื่อจำแนกตามการกำหนดโทษ ในปี พ.ศ. 2560 โทษประหารชีวิตลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 28.22 ในส่วนของโทษจำคุกศาลตัดสินลงโทษจำคุกเกิน 10 ปี ขึ้นไปเพิ่มมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7.98 รองลงมาเป็น ตัดสินลงโทษจำคุกเกิน 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.59 และตัดสินลงโทษจำคุกเกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ นอกจากนั้นศาลตัดสินลงโทษจำคุกลดลงทุกฐาน

เมื่อทำการวิเคราะห์ในส่วนของการตัดสินลงโทษปรับจะพบว่า ศาลตัดสินลงโทษทั้งจำทั้งปรับเพิ่มสูงขึ้นเพียงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.18 โทษปรับและรอการลงโทษศาลตัดสินลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็น ร้อยละ 9.37 และโทษปรับอย่างเดียวศาลตัดสินลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.69 แต่เป็นที่ น่าสนใจว่าในปี พ.ศ. 2560 ศาลได้มีการเก็บจำนวนสถิติเรื่องการลงโทษปรับและรอการกำหนดโทษและ สถิติรอการกำหนดโทษให้คุมประพฤติหรือไม่คุมประพฤติเป็นปีแรก ซึ่งในปีถัดไปจึงสามารถเปรียบเทียบค่า ความแตกต่างระหว่างปีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2560 จึงทำได้เพียงรายงานตัวเลขของข้อมูลสถิติ 2 ชุดนี้ ในรูปแบบตัวเลขการรายงานปกติ ไม่มีการเปรียบเทียบอัตราความแตกต่างเป็นร้อยละแต่อย่างใด

ในส่วนของการผิดที่ศาลลงโทษกักขังมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 67.26 ซึ่งโทษ กักขังนั้นเป็นลักษณะของการกักตัวไว้ในสถานที่กักขังที่กำหนดแต่ไม่ใช่ที่เรือนจำ สถานที่กักขังอาจจะเป็นที่พัก อาศัยของผู้กระทำผิดเอง ที่พักอาศัยของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้กระทำผิดไว้ สถานที่อื่นใดที่อาจกักขังได้เช่นสถานี ตำรวจ ตามที่ศาลมีคำสั่ง ซึ่งทำให้ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลและลดปริมาณคนกระทำผิดที่เข้าสู่ระบบ กระบวนการยุติธรรมลงได้ ในส่วนของโทษริบทรัพย์สินศาลตัดสินลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 87.07 อีกทั้งใน ปี พ.ศ. 2560 ไม่มีผู้กระทำผิดสัญชาติอื่นที่ถูกศาลสั่งให้ริบทรัพย์สิน

เมื่อพิจารณาความผิดที่ศาลลงโทษให้รอการลงโทษแบ่งเป็นประเภทสั่งให้คุมประพฤติและไม่ คุมประพฤติ พบว่า มีจำนวนที่ศาลสั่งลดลงทั้งสองฐาน โดยประเภทสั่งให้คุมประพฤติดลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.62 และสั่งไม่คุมประพฤติดลดลงคิดเป็นร้อยละ 3.14 (ตารางที่ 3.11)

จำนวนคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวที่เข้าสู่การพิจารณาของศาล

ตารางที่ 3.12

จำนวนคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร จำแนกรายละเอียดคดีค้างมาและคดีรับใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2560

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณา ของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
ค้างมา	2,503	2,908	2,778	2,602	2,338
รับใหม่	25,258	28,306	26,181	24,109	19,963
รวม	27,761	31,214	28,959	26,711	22,301

ที่มา : รายงานสถิติคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวประจำปี พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร จำแนกรายละเอียดคดีค้างมาและคดีรับใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณา พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 คดีอาญาในศาลเยาวชนและครอบครัวที่เข้าสู่การพิจารณาค้างมาจากปีก่อนหน้าลดลงคิดเป็นร้อยละ 10.15 ในส่วนของคดีอาญารับใหม่ในปี พ.ศ. 2560 ลดลงจากปีก่อนหน้าเช่นกัน โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 17.20 แสดงให้เห็นว่าในคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรมีเด็กกระทำผิดลดลงและเป็นไปได้ว่ามีการฟื้นเด็กออกจากระบบการส่งฟ้องต่อศาลเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 3.12)

จำนวนคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวจำแนกรายละเอียดตามคดีเสร็จไป

ตารางที่ 3.13

จำนวนคดีอาญาเด็กและเยาวชนที่ศาลพิจารณาเสร็จไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2560

คดีเสร็จไปโดย	2556		2557		2558		2559		2560	
	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ
พิพากษาให้โจทก์ชนะคดี	22,864	90.25%	23,161	81.44%	15,108	57.32%	10,318	42.33%	7,569	36.78%
พิพากษาให้จำเลยชนะคดี	322	1.27%	215	0.76%	873	3.31%	555	2.28%	547	2.66%
ยอมความ	407	1.61%	3	0.01%	9	0.03%	4	0.02%	10	0.05%
ถอนฟ้อง	29	0.11%	44	0.15%	59	0.22%	50	0.21%	22	0.11
จำหน่ายคดี										
ออกจากสารบบ	18	0.07%	431	1.52%	625	2.37%	967	3.97%	575	2.79
ยุติคดีโดยไม่มีคำพิพากษา	651	2.57%	2,955	10.39%	6,607	25.07%	10,415	42.73%	10,428	50.67
อื่นๆ	907	3.58%	1,457	5.12%	2,270	8.61%	1,335	5.48%	813	3.95
โดยเหตุอื่น	135	0.53%	172	0.60%	805	3.05%	729	2.99%	616	2.99
รวม	25,333	100.00%	28,438	100.00%	26,356	100.00%	24,373	100.00%	20,580	100.00%

ที่มา : รายงานสถิติคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวประจำปี พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาสถิติคดียาของศาลเยาวชนและครอบครัวจำแนกรายละเอียดคดีเสร็จไป ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีที่ศาลพิจารณาเสร็จไประหว่างปี พ.ศ. 2559-2560 พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 ศาลพิจารณาพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 26.64 พิพากษาให้จำเลยชนะคดีลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.44 ศาลพิจารณาคดียอมความเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากกว่าร้อยละ 100 ศาลพิจารณาคดีที่ถอนฟ้องคดีไปจากศาลลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 56 ในส่วนของศาลพิจารณาโดยจำนำคดีออกจากสารบบความลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 40.54 จำนำคดีด้วยเหตุยุติคดีโดยไม่มีคำพิพากษาเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าเพียงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.12 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 1 อัตราส่วนไม่สามารถหาความต่างได้ชัดเจน และจำนำคดีเพราะเหตุอื่นๆ ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 39.10 ในกรณีคดีเสร็จไปโดยเหตุอื่นลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.50 ภาพรวมของจำนวนคดีอาญาเด็กและเยาวชนที่ศาลพิจารณาเสร็จไปมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้า (ตารางที่ 3.13)

จำนวนจำเลย คนที่ศาลตัดสินลงโทษ คนที่ศาลปล่อย และคนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของคดีอาญาเสร็จไปจำแนกตามอายุ ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

ตารางที่ 3.14

จำนวนจำเลย คนที่ศาลตัดสินลงโทษ คนที่ศาลปล่อย และคนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของคดีอาญาเสร็จไปจำแนกตามอายุ ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2559-2560

	จำนวนจำเลยในคดีอาญา	จำนวนคนที่ศาลตัดสินลงโทษ	จำนวนคนที่ศาลปล่อยโดยมีเงื่อนไข	จำนวนคนที่ศาลปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไข	จำนวนคนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา
	2559/2560	2559/2560	2559/2560	2559/2560	2559/2560
เพศชายสัญชาติไทยและสัญชาติอื่น					
อายุ					
อายุไม่เกิน 15 ปี	5,194/ 4,366	2,512/1,940	135/330	65/36	2,482/2,060
อายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี	21,067/ 17,782	10,191/7,892	513/989	187/146	10,176/8,755
อายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป	1,198/ 1,336	773/855	59/44	16/27	350/410
เพศหญิงสัญชาติไทยและสัญชาติอื่น					
อายุ					
อายุไม่เกิน 15 ปี	489/347	302/174	13/19	12/9	159/145
อายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี	1,315/1,016	805/538	32/31	16/13	462/434
อายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป	99/97	75/66	3/4	2/4	17/23
รวม	29,362/24,944	14,658/11,465	755/1,417	298/235	13,646/11,827
ที่มา : รายงานสถิติคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวประจำปี พ.ศ. 2560					

จำนวนจำเลยในคดีอาญา

เมื่อพิจารณาจำนวนจำเลยในคดีอาญาประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปี โดยคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนจำเลยในคดีอาญา พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนจำเลยในคดีอาญาเพศชาย สัญชาติไทยและสัญชาติอื่นช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป คดีเสร็จไปมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 11.52 ส่วนในช่วงอายุอื่นมีจำนวนลดลง หากพิจารณาเพศหญิงสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นคดีเสร็จไปมีจำนวนลดลง ทุกช่วงอายุ โดยอายุไม่เกิน 15 ปี มีจำนวนลดลงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.04 รองลงมาเป็นอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ลดลงคิดเป็นร้อยละ 22.74 และอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไปเพศหญิงลดลงคิดเป็นร้อยละ 2.02 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.14)

จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษในคดีอาญา

เมื่อพิจารณาจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษในคดีอาญาประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนคนที่ศาลตัดสินลงโทษในคดีอาญา พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนคนที่ศาลตัดสินลงโทษในคดีอาญาเพศชายสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป คดีเสร็จไปมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10.61 ในช่วงอายุอื่นของเพศชายมีจำนวนคดีเสร็จไปลดลง หากพิจารณาเพศหญิงสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นคดีเสร็จไปโดยศาลตัดสินลงโทษในคดีอาญามีจำนวนลดลง ทุกช่วงอายุซึ่งจำนวนที่ลดลงมากที่สุดได้แก่ช่วงอายุไม่เกิน 15 ปี ลดลงคิดเป็นร้อยละ 42.38 (ตารางที่ 3.14)

จำนวนจำเลยที่ศาลปล่อยโดยมีเงื่อนไขในคดีอาญา

เมื่อพิจารณาจำนวนจำเลยที่ศาลปล่อยโดยมีเงื่อนไขในคดีอาญาประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนคนที่ศาลปล่อยโดยมีเงื่อนไขในคดีอาญา พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนคนที่ศาลปล่อยโดยมีเงื่อนไขในคดีอาญาเพศชายสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นช่วงอายุไม่เกิน 15 ปี คดีเสร็จไปเพิ่มขึ้นมากเกินกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 100 ในช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี คดีเสร็จไปเพิ่มขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 92.79 ส่วนเพศชายช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไปกลับมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 25.42 หากพิจารณาเพศหญิงสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นคดีเสร็จไปในช่วงอายุไม่เกิน 15 ปี มากที่สุดโดยเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 46.15 ส่วนช่วงอายุที่คดีเสร็จไปลดลงในเพศหญิงได้แก่ช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ลดลงคิดเป็นร้อยละ 3.12 (ตารางที่ 3.14)

จำนวนจำเลยที่ศาลปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขในคดีอาญา

เมื่อพิจารณาจำนวนจำเลยที่ศาลปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขในคดีอาญาประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนคนที่ศาลปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขในคดีอาญาพบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนคนที่ศาลปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขในคดีอาญาเพศชายสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นที่คดีเสร็จไปเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าได้แก่ช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 68.75 ในช่วงอายุอื่นของเพศชายมีจำนวนลดลง หากพิจารณาเพศหญิงสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นคดีเสร็จไปจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าในช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป อัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ในช่วงอายุอื่นของ เพศหญิงมีจำนวนลดลง (ตารางที่ 3.14)

จำนวนจำเลยที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

เมื่อพิจารณาจำนวนจำเลยที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์อัตราความเปลี่ยนแปลงระหว่างปีโดยคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนจำเลยที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาพบว่า ในปี พ.ศ. 2560 เพศชายสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นที่คดีเสร็จเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคือช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 17.14 และในเพศหญิงสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นคดีเสร็จไปในช่วงอายุเกิน 18 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 35.29 (ตารางที่ 3.14)

แนวโน้มและสถานการณ์การฟ้องคดีและกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาลที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาจากบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา จำแนกตามคดีแต่ละเรื่องที่พิจารณาคดีเสร็จไป ของสำนักงานอัยการทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากวิเคราะห์หัตถ์ตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีแต่ละเรื่องที่พิจารณาเสร็จไป ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องศาลโดยเรื่องที่ส่งฟ้องลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.46 จำนวนคนที่ฟ้องศาลก็ลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 7.09 จำนวนคดีที่พนักงานอัยการไม่ส่งฟ้องต่อศาลโดยเรื่องที่ไม่ส่งฟ้องเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 21.44 จำนวนคนที่ไม่ฟ้องต่อศาลเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 22.48 พนักงานอัยการรับพิจารณาคดีเรื่องที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.63 จำนวนคนที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าจึงมีอัตราที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.58 ในส่วนของคดีรับใหม่ในปีฐาน พ.ศ. 2560 มีจำนวนการรับคดีใหม่ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.91 ซึ่งจำนวนคนก็ลดลงในลักษณะสัมพันธ์กัน โดยจำนวนคนที่รับคดีใหม่ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.27 ภาพรวมของตัวเลขการรับพิจารณาคดีของพนักงานอัยการเพื่อรอส่งฟ้องศาลมีอัตราคดีที่รับพิจารณาคดีและรอส่งฟ้องลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.61 และจำนวนคนที่รอการส่งฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.70

เมื่อวิเคราะห์จากจำนวนคดีอาญา จำแนกตามคดีที่เสร็จไปทุกฐานของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2560 หากวิเคราะห์หัตถ์ตราความเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของคดีเสร็จไปเปรียบเทียบกับระหว่างปีแต่ละฐาน พบว่า ศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.20 ศาลพิพากษาให้จำเลยชนะคดีลดลงเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 10.68 ศาลพิจารณาคดียอมความเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 21.61 ศาลพิจารณาคดีถอนฟ้องลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.67 และศาลพิจารณาคดีโดยมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษาให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.25 นอกจากนั้นเป็นการพิจารณาโดยเข้าหลักเกณฑ์เหตุอื่นๆ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.20 กลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงโดยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.91 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.37 และความผิดฐานฉ้อโกงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.83 ตามลำดับ ส่วนในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นลดลงมากที่สุด คือ ความผิดที่เกี่ยวกับการยุติธรรมลดลงถึงร้อยละ 57.73 รองลงมา คือ กลุ่มความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์มีอัตราข้อหาที่เข้าสู่ศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 19.79 และในความผิดลหุโทษมีผู้กระทำความผิดที่มีข้อหาเข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 17.69 ตามลำดับ ส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.61 และร้อยละ 8.09 ตามลำดับ ภาพรวมทั้งหมดในการส่งฟ้องศาลมีจำนวนลดลง

สถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

บทที่ 4

สถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

รายงานสถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดฉบับนี้ จะได้กล่าวถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดอันเป็นสาเหตุสำคัญที่จะวิเคราะห์ถึงจำนวนผู้ต้องขังที่มีมากขึ้นจนอาจทำให้ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งผู้ต้องขังที่กระทำความผิดอาญา หากไม่ได้ใช้มาตรการปรับหรือรอการลงโทษแล้วก็จะถูกส่งมายังเรือนจำ ไม่ว่าผู้ต้องขังนั้นจะเป็นผู้ที่สมควรเข้าเรือนจำหรือไม่ แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวคงไม่ใช่การที่ต้องปล่อยผู้ต้องขังออกจากเรือนจำให้ได้เร็วที่สุด โดยการลดวันต้องโทษ หรือการพักการลงโทษ หรือการอภัยโทษ เพราะหากผู้ต้องขังบางรายยังไม่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูที่ดีพอ เมื่อออกไปสู่สังคมภายนอกก็จะกระทำความผิดซ้ำและกลับเข้ามาในเรือนจำอีก นอกจากนี้ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อคนในสังคมจากการกระทำประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจากผู้ที่ได้พ้นโทษไปแล้ว ดังนั้น ควรมีแนวทางในการเลี้ยงโทษจำคุก ตามแนวทางของสหประชาชาติในเรื่องการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุก เพื่อลดจำนวนผู้กระทำความผิดที่ไม่มีความจำเป็นจะต้องเข้าไปถูกจำคุกในเรือนจำ แต่สามารถใช้มาตรการคุมประพฤติหรือฝึกอาชีพ หรืออบรมมาตรฐานศีลธรรมในชุมชนแทนได้

แนวทางการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ ต้องมีแนวทางที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายแก่สังคมอย่างร้ายแรง ไม่ควรกำหนดเป็นความผิดอาญา แต่อาจใช้มาตรการทางปกครองเป็นมาตรการบังคับแทน หรือคนที่ควรอยู่ในเรือนจำควรเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมหรือเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ และควรเพิ่มประเภทของโทษที่มากกว่าโทษจำคุก เช่น สั่งให้คุมประพฤติ สั่งให้ไปฝึกอบรมแทนการปรับ สั่งให้ทำงานบริการสังคม หรือห้ามเข้าเขตกำหนด เป็นต้น ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดไว้ในมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่มาตราดังกล่าวนี้อาจใช้ให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิด เช่น ผู้กระทำความผิดที่รอการลงโทษจำคุก ไม่ได้ใช้กับผู้กระทำความผิดที่เคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว ควรมีการสืบเสาะสำหรับผู้กระทำความผิดเพื่อให้รู้สาเหตุของการกระทำความผิดและสภาพแวดล้อมรวมถึงรายงานความเสียหายของผู้เสียหายหรือสังคม เพื่อให้ศาลใช้มาตรการในการกำหนดโทษหรือมาตรการลงโทษในชุมชนแทนการจำคุกได้ถูกต้อง รวมถึงการใช้เครื่องมือกำไลอิเล็กทรอนิกส์ในการจำกัดสถานที่เพื่อป้องกันไม่ให้ออกจากพื้นที่ที่จำกัดหรือกำหนดไว้แทนการลงโทษจำคุกได้

ในบทวิเคราะห์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่พบในเลขสถิติผู้ต้องขังในเรือนจำและผู้ที่เข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติ เพื่อรายงานสาเหตุและปัญหาที่พบในการวิเคราะห์ ศึกษาปัจจัยในการกระทำผิด อีกทั้ง สามารถใช้ข้อมูลทีวิเคราะห์ได้นำไปปรับใช้พัฒนาโปรแกรมหรือหลักสูตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังหรือผู้ถูกคุมประพฤติให้กลับตนเป็นพลเมืองดีไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ

ส่วนที่ 1 สถานการณ์นักโทษในเรือนจำที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ

ตารางที่ 4.1

จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ แบ่งตามประเภทของผู้ต้องขัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2560

ประเภทผู้ต้องขัง	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
นักโทษเด็ดขาด	240,034	247,541	(+7,507)	(+3.13%)
ผู้ต้องขังระหว่าง				
- อุทธรณ์ - ฎีกา	25,867	28,211	(+2,344)	(+9.06%)
- ใต้สวน - พิจารณา	10,544	11,256	(+712)	(+6.75%)
- สอบสวน	23,130	22,971	(-159)	(-0.69%)
เยาวชนที่ถูกฝากขัง	174	62	(-112)	(-64.37%)
ผู้ถูกกักกัน	13	15	(+2)	(+15.38%)
ผู้ถูกกักขัง	1,106	1,531	(+425)	(+38.43%)
รวม	300,868	311,587	(+10,719)	(+3.56%)

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

หมายเหตุ : ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องขังระหว่าง (อุทธรณ์ - ฎีกา / ใต้สวน - พิจารณา / สอบสวน) เยาวชนที่ถูกฝากขัง ผู้ถูกกักกัน และผู้ถูกกักขัง

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2560 โดยแบ่งประเภทผู้ต้องขังออกเป็น นักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องขังระหว่าง อุทธรณ์ - ฎีกา/ใต้สวน - พิจารณา/สอบสวน เยาวชนที่ถูกฝากขัง ผู้ถูกกักกัน และผู้ถูกกักขัง ที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์รวมทั้งสิ้น จำนวน 311,587 คน หากเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้ามีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.56 ซึ่งในจำนวนนี้สามารถแยกกลุ่มประเภทผู้ต้องขังที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มผู้ต้องขังซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดมีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.13 ผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.06 ผู้ต้องขังระหว่างใต้สวนหรือพิจารณาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.75 ผู้ถูกกักกันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.38 แต่เป็นที่น่าสนใจว่าจำนวนของผู้ถูกกักขังเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 38.43 จากปีก่อนหน้าที่ลดลงกว่าร้อยละ 40 แต่ในปีนี้นักโทษเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30 โดยโทษกักขังเป็นการกักตัวไว้ในสถานที่กักขังที่กำหนดไว้แต่ไม่ใช่ที่เรือนจำ โดยสถานที่กักขังอาจจะเป็นสถานที่ตามแต่ศาลจะมีคำสั่ง ได้แก่ ที่พักอาศัยของผู้กระทำผิดเอง ที่พักอาศัยของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้กระทำผิดไว้ สถานที่อื่นใดที่อาจกักขังได้ เช่น สถานีตำรวจ เป็นต้น โดยหน้าที่ของผู้ถูกกักขัง จะต้องทำงานตามระเบียบ ข้อบังคับ ถ้าผู้ถูกกักขังฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับของสถานที่กักขังหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด โทษกักขังก็อาจเปลี่ยนเป็นโทษจำคุกได้ โดยโทษกักขังเป็นโทษที่เกี่ยวกับเสรีภาพของผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับโทษจำคุกแต่เป็นโทษที่เบากว่า เพราะไม่ได้ถูกกักขัง

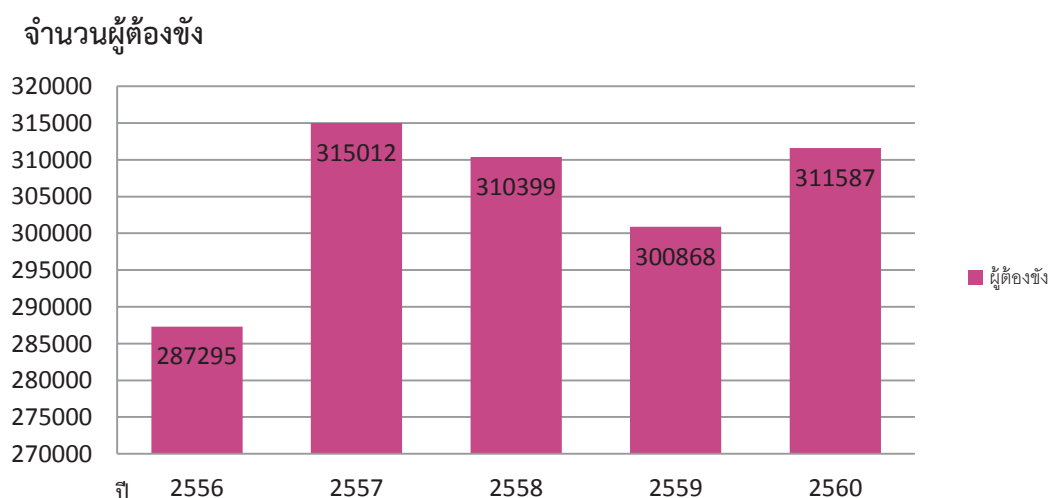
ในเรือนจำและผู้ต้องโทษกักขังมีสิทธิต่างๆ มากกว่าผู้ต้องโทษจำคุก การบังคับใช้โทษกักขังในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติมาตราใดในประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดโทษกักขังแก่ผู้กระทำความผิดสำหรับการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ มีแต่เพียงที่บัญญัติความผิดบางมาตราที่ให้เปลี่ยนโทษอย่างอื่นมาเป็นโทษกักขัง หรือใช้วิธีการลงโทษกักขังเพื่อเป็นมาตรการเร่งรัดให้กระทำการตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งได้แก่ การที่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขังตามมาตรา 23 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษกักขังไม่เกินสามเดือนแทนโทษการจำคุกได้ (ส่วนการเปลี่ยนโทษกักขังกลับเป็นโทษจำคุก บัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 27) หรือกรณีต้องโทษปรับแล้วไม่ชำระค่าปรับหรือศาลสงสัยว่าจะมีการหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับให้มีการกักขังแทนค่าปรับได้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 29 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2560 มีผู้ที่กระทำความผิดฐานประมาทหรือความผิดลหุโทษ (ความผิดที่มีอัตราโทษเล็กน้อย) เพิ่มขึ้น

ในส่วนของผู้ต้องขังที่มีจำนวนลดลง ได้แก่ ผู้ต้องขังระหว่างสอบสวน แต่ก็ลดลงในอัตราเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.69 เท่านั้น และจำนวนเยาวชนที่ถูกฝากขังลดลงมากถึงร้อยละ 64.37 หากทำการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นไปได้ว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดลดลงหรือเป็นกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดไม่ร้ายแรงถึงขนาดที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้จำคุกอยู่ในความควบคุมของเรือนจำ (ตารางที่ 4.1)

จากการพิจารณาจำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ พบว่า ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 300,868 คน และ ปี พ.ศ. 2560 มีจำนวน 311,587 คน ซึ่งภาพรวมเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.56 (แผนภาพที่ 4.1)

แผนภาพที่ 4.1

จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2560

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามอายุของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ

ตารางที่ 4.2

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2560

ช่วงอายุ	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
ไม่เกิน 18 ปี	514	299	(-215)	(-41.83%)
กว่า 18 - 20 ปี	6,594	7,307	(+713)	(+10.81%)
กว่า 20 - 21 ปี	8,288	8,512	(+224)	(+2.70%)
กว่า 21 - 25 ปี	33,789	34,367	(+578)	(+1.71%)
กว่า 25 - 30 ปี	48,892	50,799	(+1,907)	(+3.90%)
กว่า 30 - 35 ปี	49,827	51,768	(+1,941)	(+3.90%)
กว่า 35 - 40 ปี	37,186	38,326	(+1,140)	(+3.07%)
กว่า 40 - 45 ปี	23,046	22,960	(-86)	(-0.37%)
กว่า 45 - 50 ปี	14,774	15,451	(+677)	(+4.58%)
กว่า 50 - 60 ปี	12,696	13,120	(+424)	(+3.34%)
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	4,428	4,632	(+204)	(+4.61%)
รวม	240,034	247,541	(+7,507)	(+3.13%)

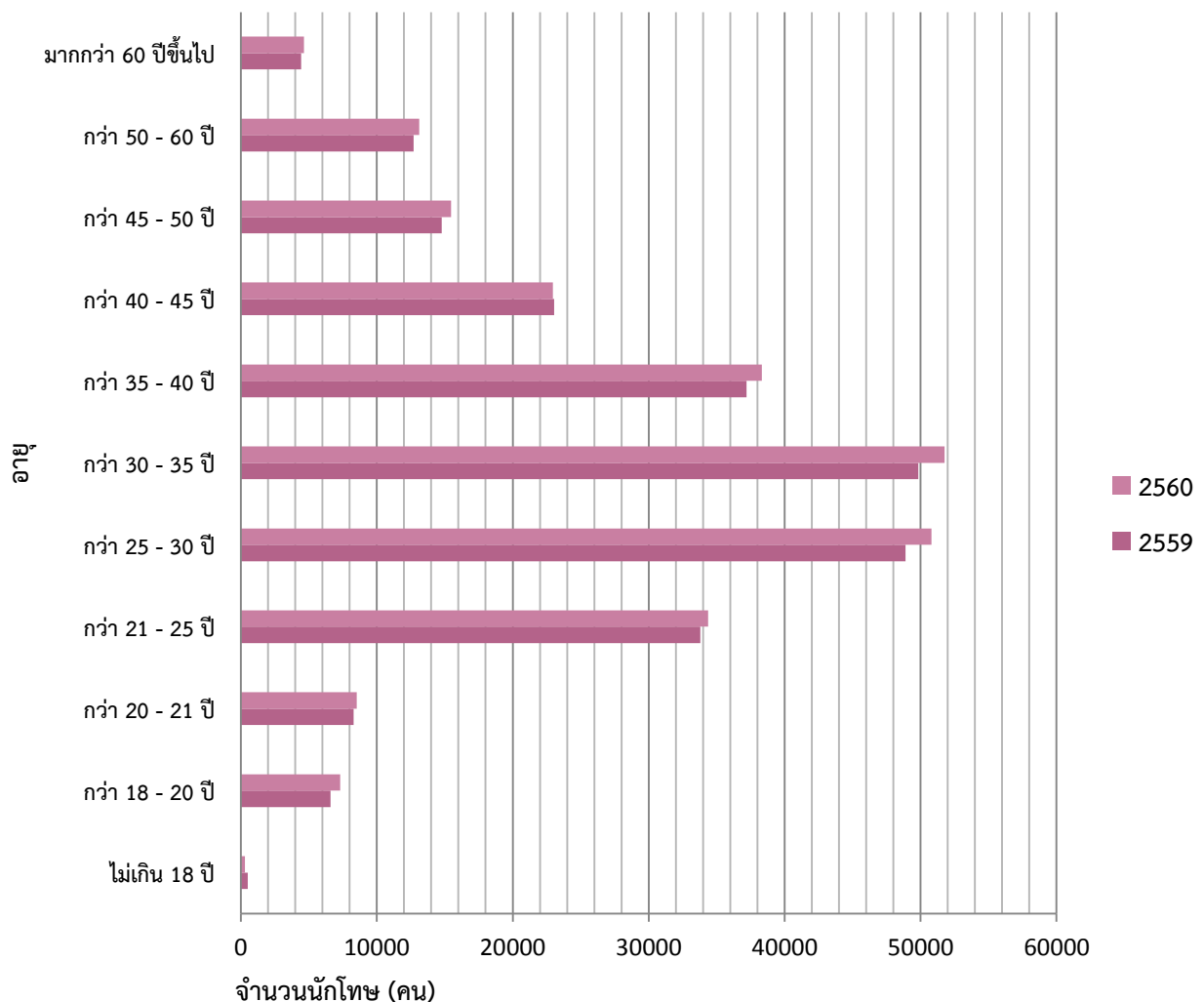
ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาสถิติจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ทั้งหมด มีจำนวน 247,541 คน ซึ่งจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 แม้เป็นตัวเลขที่มีจำนวนน้อยไม่ถึงร้อยละ 5 แต่ก็เห็นได้ว่ามีผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้น โดยในรอบปีจำนวนผู้กระทำความผิดเหล่านี้เพิ่มขึ้นในหลากหลายช่วงอายุ หากพิจารณารายละเอียดโดยคิดคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนที่แบ่งแยกตามช่วงอายุทั้งหมด ช่วงอายุที่มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด ยังคงเป็นผู้ที่กระทำความผิดช่วงอายุกว่า 18 - 20 ปี ซึ่งช่วงอายุนี้อัตราการเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 10.81 รองลงมา เป็นผู้ที่กระทำความผิดมากกว่า 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.61 และผู้กระทำความผิดช่วงอายุกว่า 25 - 30 ปี และกว่า 30 - 35 ปี เพิ่มขึ้นในอัตราที่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 3.90 จากตารางตัวเลขสถิติดังกล่าว พบว่า จำนวนนักโทษเด็ดขาดที่กระทำความผิดเพิ่มขึ้นทุกช่วงอายุ แต่เป็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มช่วงอายุที่เริ่มเข้าสู่วัยกลางคนไปจนถึงช่วงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป กระทำความผิดเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงอายุที่เข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งมีหลายปัจจัยที่ทำให้คนในช่วงอายุนี้อัตราการเพิ่มสูงขึ้นกว่าวัยที่มีการตั้งคำถามว่าคนที่อายุมากขึ้นทำไมถึงขาดความอดทนอดกลั้น ใจร้อน หรือลงมือกระทำความผิดได้ง่ายกว่าวัยที่อยู่ในช่วงวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ ซึ่งต้องทำการศึกษาในปีต่อๆ ไปถึงความถี่ในการกระทำความผิดในช่วงอายุนี้น หากมีการเพิ่มขึ้นอย่างคงที่ตลอด 2-3 ปี

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องช่วยกันตระหนักถึงการกระทำผิดของบุคคลช่วงอายุกลุ่มนี้ให้มากขึ้น เพื่อหาสาเหตุและพัฒนาโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดในเรือนจำให้เหมาะสมตามช่วงอายุและวัยของผู้กระทำผิดต่อไป และในส่วนของจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุในกลุ่มอายุไม่เกิน 18 ปี กลับมีสถิติจำนวนผู้กระทำผิดที่ลดลงมากถึงร้อยละ 41.83 ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่ลดลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติของปีก่อนหน้า หากสรุปภาพรวมจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุ ในปี พ.ศ. 2560 มีผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าเกือบทุกช่วงอายุโดยเฉพาะกลุ่มบุคคลช่วงวัยกลางคนเป็นต้นไป (ตารางที่ 4.2) (แผนภาพที่ 4.2)

แผนภาพที่ 4.2

จำนวนนักโทษจำแนกตามอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2560

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามสัญชาติ

ตารางที่ 4.3

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามสัญชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2560

สัญชาติ	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
ไทย	226,299	236,145	(+9,846)	(+4.35%)
ลาว	3,607	3,433	(-174)	(-4.82%)
เมียนมา	4,729	3,371	(-1,358)	(-28.72%)
กัมพูชา	2,756	2,556	(-200)	(-7.26%)
จีน	311	494	(+183)	(+58.84%)
ไนจีเรีย	374	406	(+32)	(+8.56%)
มาเลเซีย	393	358	(-35)	(-8.91%)
เวียดนาม	292	345	(+53)	(+18.15%)
ไต้หวัน	46	81	(+35)	(+76.09%)
สิงคโปร์	50	47	(-3)	(-6.00%)
กาน่า	23	25	(+2)	(+8.70%)
อื่น ๆ	1,154	280	(-874)	(-75.74%)
รวม	240,034	247,541	(+7,507)	(+3.13%)

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามสัญชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่าจำนวนสัญชาติของนักโทษที่กระทำผิดรวมทั้งสิ้น 247,541 คน โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 ในขณะที่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2558 มีอัตราลดลง โดยนักโทษสัญชาติไทยยังคงกระทำผิดเป็นอันดับที่ 1 อีกทั้ง สัญชาติไทยยังกระทำผิดเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2559 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2558 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.35 แต่หากคิดเป็นอัตราร้อยละของผู้กระทำผิดทั้งหมดในรอบปีฐาน สัญชาติที่มีอัตราการกระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด ได้แก่ สัญชาติไต้หวันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 76.09 รองลงมา คือ สัญชาติจีนกระทำผิดเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 58.84 และสัญชาติเวียดนามเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 18.15 ตามลำดับ โดยผู้กระทำผิดในภูมิภาคอาเซียนยังคงกระทำผิดเป็นอันดับต้นๆ ในส่วนสัญชาติของผู้กระทำผิดที่ลดลงกว่าปีก่อนหน้า ได้แก่ สัญชาติเมียนมากระทำผิดลดลงคิดเป็นร้อยละ 28.72 สัญชาติมาเลเซียลดลงคิดเป็นร้อยละ 8.91 และสัญชาติกัมพูชาลดลงคิดเป็นร้อยละ 7.26 ตามลำดับ ภาพรวมของจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามสัญชาติ มีผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า (ตารางที่ 4.3)

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามลักษณะความผิด

ตารางที่ 4.4

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามลักษณะความผิด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2560

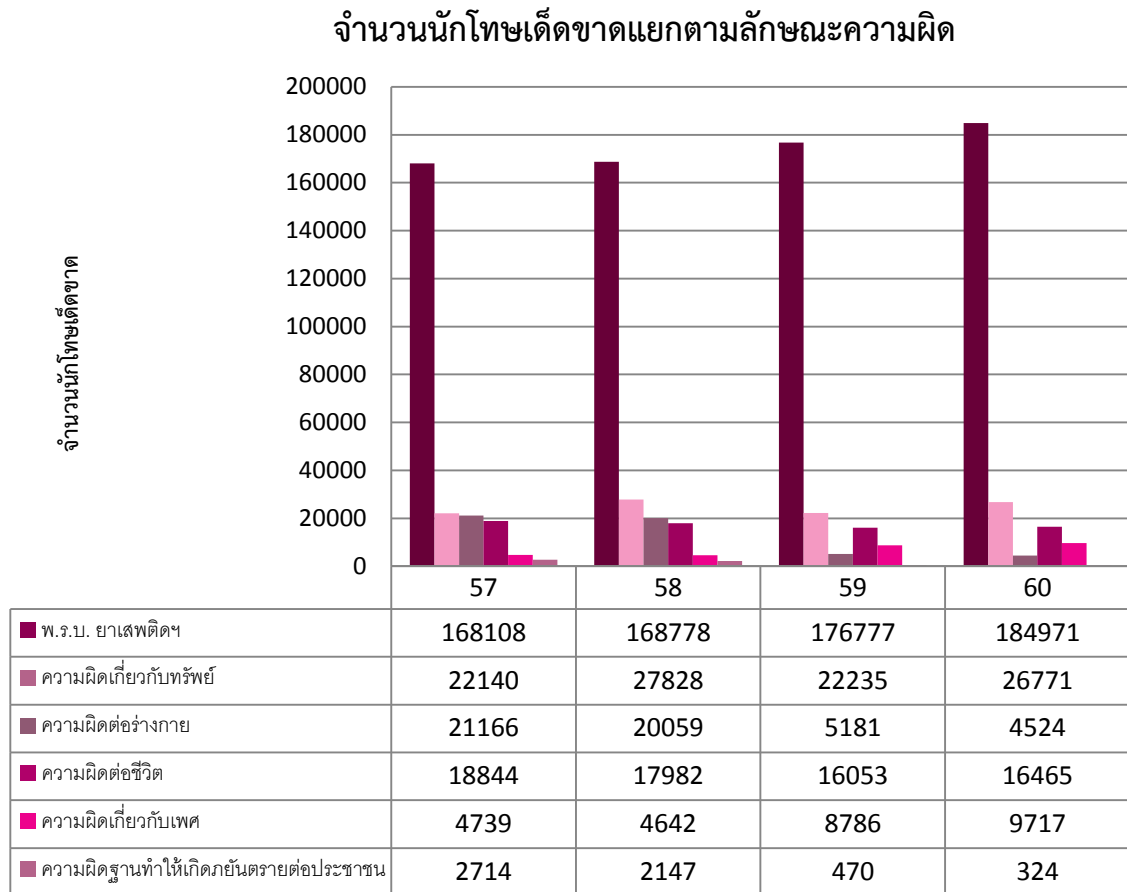
ลักษณะความผิด	ปีงบประมาณ		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ	176,777	184,971	(+8,194)	(+4.64%)
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	22,235	26,771	(+4,536)	(+20.40%)
ความผิดต่อชีวิต	16,053	16,465	(+412)	(+2.57%)
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	8,786	9,717	(+931)	(+10.60%)
ความผิดต่อร่างกาย	5,181	4,524	(-657)	(-12.68%)
ความผิดฐานทำให้เกิด ภัยอันตรายต่อประชาชน	470	324	(-146)	(-31.06%)
อื่น ๆ	10,532	4,769	(-5,763)	(-54.72%)
รวม	240,034	247,541	(+7,507)	(+3.13%)

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามลักษณะความผิด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนนักโทษเด็ดขาดที่แบ่งตามลักษณะความผิดทั้งหมดจำนวน 247,541 คน เมื่อจำแนกตามลักษณะความผิดหลัก 6 กลุ่ม ในความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ ยังคงมีจำนวน (คน) ผู้กระทำผิดสูงสุด อีกทั้งยังคงมีผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฯ เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 4.64 ซึ่งมีอัตราการกระทำผิดสูงขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมาจนถึงปี พ.ศ. 2560 แต่หากคิดเป็นอัตราร้อยละของผู้กระทำผิดทั้งหมดในรอบปีฐานจำแนกตามลักษณะความผิด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 20.40 รองลงมา เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศมีผู้กระทำผิด คิดเป็นร้อยละ 10.60 และความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.64 ของจำนวนผู้กระทำผิดทั้งหมดตามลำดับ ส่วนความผิดที่มีผู้กระทำผิดลดลงเป็นความผิดทำให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนและความผิดต่อร่างกายลดลงคิดเป็นร้อยละ 31.06 และร้อยละ 12.68 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ตามสถิติของผู้กระทำผิด พบว่า ภาพรวมของจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามลักษณะความผิด ในปี พ.ศ. 2560 ส่วนใหญ่มีแนวโน้มกระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะความผิดในกลุ่มสำคัญ เช่น ยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดต่อชีวิต และความผิดเกี่ยวกับเพศ (ตารางที่ 4.4) (แผนภาพที่ 4.3)

แผนภาพที่ 4.3

จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามลักษณะความผิดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2560

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

จำนวนนักโทษเด็ดขาด แยกตามการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 4.5

จำนวนนักโทษเด็ดขาด แยกตามการกระทำผิดซ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2560

จำนวนครั้งที่กระทำผิด	ปีงบประมาณ		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
ต้องโทษครั้งที่ 1	175,292	175,728	(+436)	(+0.25%)
ต้องโทษครั้งที่ 2	48,373	55,068	(+6,695)	(+13.84%)
ต้องโทษครั้งที่ 3	11,112	11,308	(+196)	(+1.76%)
ต้องโทษครั้งที่ 4	3,233	3,442	(+209)	(+6.46%)
ต้องโทษ 5 ครั้งขึ้นไป	2,024	1,995	(-29)	(-1.43%)
รวม	240,034	247,541	(+7,507)	(+3.13%)

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาสถิติจำนวนนักโทษเด็ดขาดแยกตามการกระทำผิดซ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 รวมจำนวนครั้งที่ผู้กระทำผิดต้องโทษในเรือนจำทั้งหมด จำนวน 247,541 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 หากพิจารณาโดยจำแนกตามจำนวนครั้งที่กระทำผิด พบว่า จำนวนผู้กระทำผิดถูกต้องโทษครั้งแรกมีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 0.25 แม้จะเป็นตัวเลขที่ไม่ถึงร้อยละ 1 แต่เห็นได้ว่ามีผู้กระทำความผิดในรอบปีเพิ่มขึ้น แล้วหากทำการวิเคราะห์ตัวเลขทางสถิติภาพรวมทั้งหมดของการกระทำผิดซ้ำจะเห็นได้ว่ามีผู้กระทำผิดซ้ำโดยศาลมีคำพิพากษาลงโทษให้ต้องโทษในเรือนจำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปจนถึงต้องโทษครั้งที่ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้า โดยในจำนวนทั้งหมดนี้ ผู้กระทำผิดต้องโทษครั้งที่ 2 เป็นจำนวนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.84 รองลงมาเป็นผู้ที่กระทำผิดโดยถูกต้องโทษครั้งที่ 4 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.46 และผู้ที่กระทำผิดโดยถูกต้องโทษครั้งที่ 3 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.76 ตามลำดับ ส่วนจำนวนครั้งที่กระทำผิดโดยศาลมีคำพิพากษาให้ต้องโทษ 5 ครั้งขึ้นไปมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.43 จากข้อมูลสถิติของกรมราชทัณฑ์ทำให้เห็นภาพรวมของการกระทำผิดซ้ำว่ามีผู้กระทำผิดซ้ำต้องโทษมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยผู้กระทำผิดอาจกระทำผิดในความผิดฐานเดิมหรือความผิดฐานใหม่หรือเป็นกรณีกระทำผิดต่างกรรมต่างวาระ ทำให้ตัวเลขของการกระทำผิดซ้ำมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การกำหนดโปรแกรมเพื่อบำบัดและฟื้นฟูพฤติกรรมในเรือนจำเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลผู้กระทำผิดตระหนักถึงสิ่งที่กระทำ หากโปรแกรมการบำบัดตั้งแต่ขั้นพื้นฐานไปจนถึงการให้โอกาส การฝึกสอนอาชีพ และการให้การศึกษาในเรือนจำมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดปรับเปลี่ยนแก้ไขพฤติกรรมของตนเองได้ การบำบัดฟื้นฟูในเรือนจำย่อมส่งผลให้ผู้กระทำผิดลดน้อยลงได้เช่นกัน (ตารางที่ 4.5)

จำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติ จำแนกตามลักษณะการเสียชีวิต

ตารางที่ 4.6

จำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติ จำแนกตามลักษณะการเสียชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2560

ประเภทการเสียชีวิต	ปีงบประมาณ	
	2559	2560
1. ฆ่าตัวตาย		
- เลือดออกในทางเดินอาหารจากไบมิดโกลนที่กลืนลงไป	-	-
- ลักลอบกินน้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ	1	-
- กินยาฆ่าหญ้า/ฆ่าแมลง	1	-
- กระโดดหลังคาตึก	1	-
- เลือดออกจากสมองเนื่องจากอุบัติเหตุตกจากที่สูง	1	-
- ผูกคอตาย	18	8
2. อุบัติเหตุ		
- ถูกไฟฟ้าช็อตที่โรงงานฝึกวิชาชีพ	1	-
- เกิดอุบัติเหตุบาดเจ็บหลายระบบทำให้อวัยวะล้มเหลว	1	1
- ล้มในห้องน้ำหมดสติ	1	-
- มีอาการรูบ ล้มหัวฟาดพื้น	1	3
- ไฟฟ้าดูดขณะทำงานก่อสร้างอาคารภายในเรือนจำ	1	-
- ตกจากที่สูง (ราวตากผ้า)	-	1
3. ถูกทำร้ายจากผู้ต้องขังด้วยกัน	10	5
4. เจ้าหน้าที่เข้าระงับเหตุ	1	1
5. บาดเจ็บก่อนส่งตัวเข้าเรือนจำ	-	-
6. ไม่ทราบสาเหตุ รอผลตรวจศพ	16	20
7. มีอาการทางจิต	-	-
8. ลักลอบนำทินเนอร์หรือเมทิลแอลกอฮอล์ผสมน้ำอัดลม	-	-
9. อื่นๆ ได้แก่		
- ทำร้ายกันเอง	-	-
- รับประทานยาเกินขนาด	-	-
- กลืนยาเสพติด	-	-
- ภาวะขาดออกซิเจนในเลือด	-	-

ประเภทการเสียชีวิต	ปีงบประมาณ	
	2559	2560
- ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจวิสามัญฆาตกรรม	-	-
- มีอาการชักเกร็งจากการเล่นกันอย่างรุนแรงของเพื่อนผู้ต้องขัง	-	1
- ไฟฟ้าช็อตเนื่องจากพยายามหลบหนี	1	1
- หัวใจล้มเหลว (มีการชกต่อยกับผู้ต้องขังอื่นก่อน)	1	1
- เลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมองน้อย	1	1
รวม	57	43

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา ส่วนมาตรการ กรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560
(ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติจำแนกตามลักษณะการเสียชีวิต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติรวมทั้งสิ้นจำนวน 43 คน ซึ่งเปรียบเทียบแล้วลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 24.56 การเสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ การเสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุรอผลตรวจศพเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 25 และเหตุที่เกิดจากอุบัติเหตุมีอาการ วุบล้มหัวฟาดพื้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนเป็นร้อยละของผู้ที่เสียชีวิตแบบผิดธรรมชาติทั้งหมด การฆ่าตัวตายเพราะเกิดจากอาการเครียดหรือคิดมากเป็นสาเหตุให้ผู้ถูกคอตายมีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 55.56 และความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเรือนจำเพราะสาเหตุทำร้ายจากผู้ต้องขังด้วยกันเองลดลงคิดเป็นร้อยละ 50 ภาพรวมของจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติ จำแนกตามลักษณะการเสียชีวิต ในปี พ.ศ. 2560 มีอัตรา ลดลงกว่าปีก่อนหน้าซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการผู้กระทำผิดในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ตารางที่ 4.6)

การปล่อยตัวผู้ต้องขังโดยการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ

ตารางที่ 4.7

จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษ และจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการลดวันต้องโทษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2560

ปีงบประมาณ	จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษ	จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการลดวันต้องโทษ
2556	8,827	31,524
2557	19,216	23,972
2558	12,928	18,453
2559	11,219	30,404
2560	2,636	7,746

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ สำนักทัณฑปฏิบัติ ส่วนพักการลงโทษและส่วนลดวันต้องโทษ

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากสถิติการปล่อยตัวผู้ต้องขังโดยการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 76.50 ซึ่งจากสถิติที่แสดงตามตารางทำให้เห็นว่าสถิติของผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษมีจำนวนลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมาจนถึงปี พ.ศ. 2560 ส่วนในกรณีของผู้ต้องขังที่ได้รับการลดวันต้องโทษมีจำนวนลดลงเช่นกัน ลดลงคิดเป็นร้อยละ 74.52 ซึ่งการพักโทษและการลดวันต้องโทษจำคุกเป็นหนึ่งในแนวทางลดความแออัดของผู้ต้องโทษภายในเรือนจำต่างๆ การจะพิจารณาให้ผู้ต้องโทษได้รับสิทธิ์พักโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก มีการพิจารณาตามหลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ซึ่งนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก จะต้องนำเอกสารมาประกอบการพิจารณาสืบเสาะข้อเท็จจริงก่อนปล่อยตัว ดังนี้² 1) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อนักโทษเด็ดขาดพักอาศัย 2) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้อุปการะที่นักโทษเด็ดขาดประสงค์จะไปพักอาศัย 3) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของนักโทษเด็ดขาดหรือสำเนาเอกสารหลักฐานอื่นๆ ที่ทางราชการออกให้ 4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อุปการะหรือสำเนาเอกสารหลักฐานอื่นๆ ที่ทางราชการออกให้ หากเป็นกรณีนักโทษเด็ดขาดรายใดไม่มีผู้อุปการะและที่อยู่ที่แน่นอน เรือนจำจะดำเนินการประสานงานกับประชาสงเคราะห์จังหวัด องค์การกุศลของภาครัฐและภาคเอกชน วัด และมูลนิธิต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านที่พักและการประกอบอาชีพต่อไป ผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวให้พักการลงโทษ ลดวันต้องโทษ และการได้ออกไปทำงานสาธารณะ เป็นการให้โอกาสผู้ต้องขังใช้ชีวิตอยู่นอกเรือนจำก่อนที่จะครบตามกำหนดโทษตามคำพิพากษา ดังนั้น นักโทษ

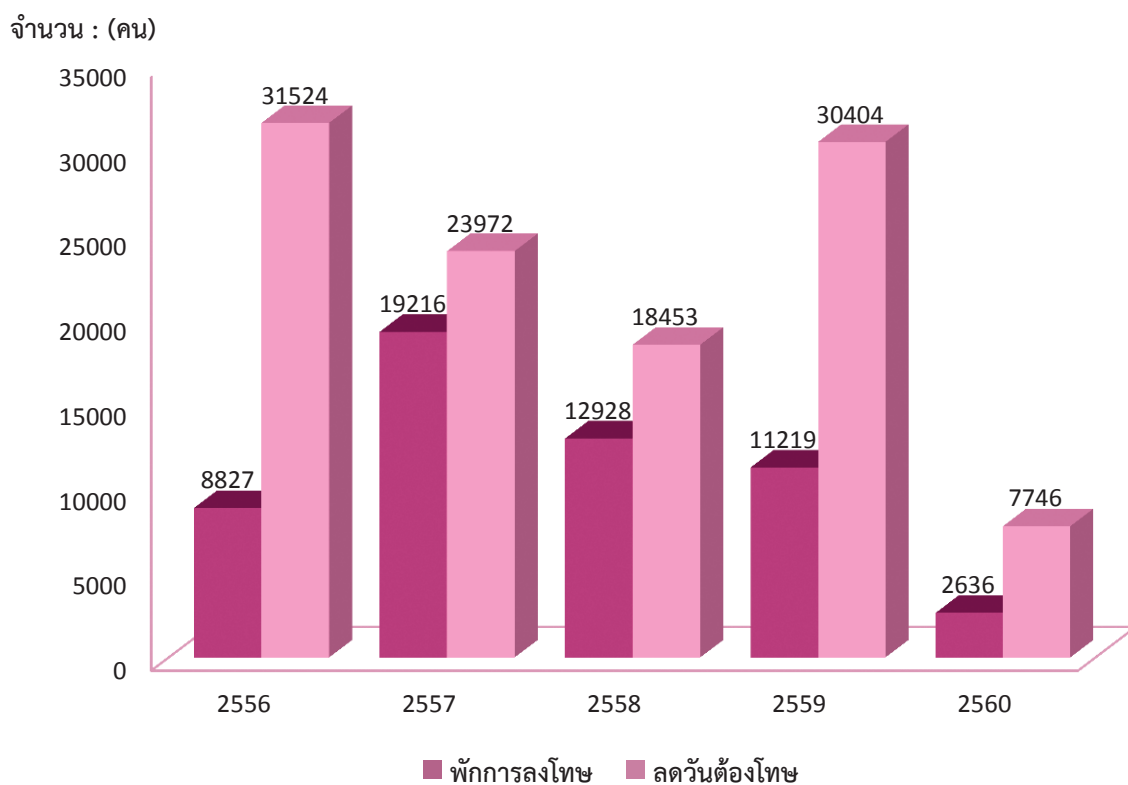
² กรมราชทัณฑ์. ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ พ.ศ. 2559. สำนักทัณฑปฏิบัติ ส่วนพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ. เข้าถึงที่ <http://www.correct.go.th/popmaha/image/2559jamnak.pdf> เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2561.

เด็ดขาดจะต้องมีผู้อุปัฏฐากและมีที่อยู่แน่นอน มิฉะนั้นจะไม่ได้รับการปล่อยตัว เมื่อวิเคราะห์จากสถิติข้างต้นแล้วพบว่า การที่ปริมาณผู้ต้องขังได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้า อาจแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษเด็ดขาดยังไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่จะสามารถพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษของกรมราชทัณฑ์ได้เพราะจำคุกไม่ถึง 6 เดือนขึ้นไป หรือในทางหนึ่งคืออาจเป็นกรณีที่ผู้ต้องขังประพฤติผิดระเบียบในเรือนจำเพิ่มขึ้นหรือไม่ปฏิบัติตามเป็นผู้ต้องขังที่ดีในขณะที่อยู่ในเรือนจำ (ตารางที่ 4.7) (แผนภาพที่ 4.4)

แผนภาพที่ 4.4

จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการลดวันต้องโทษ และจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2560

จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ

ส่วนที่ 2 การคุมประพฤติผู้กระทำผิดของกรมคุมประพฤติทั่วประเทศ

ตารางที่ 4.8

จำนวนผู้คุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

จำนวนผู้คุมประพฤติ ทั่วประเทศ	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
ผู้ใหญ่	181,604	170,356	159,970	144,796	156,416
เด็กและเยาวชน	20,436	18,009	13,388	8,540	6,504
พักการลงโทษ	8,205	18,172	13,128	11,891	2,650
ลดวันต้องโทษ	26,807	23,478	16,576	29,630	4,575
รวม	237,052	230,015	203,062	194,857	170,145

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนผู้คุมประพฤติทั่วประเทศแบ่งเป็นกลุ่ม ผู้คุมประพฤติผู้ใหญ่ ผู้คุมประพฤติกลุ่มเด็กและเยาวชน และผู้คุมประพฤติกลุ่มพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนผู้คุมประพฤติทั่วประเทศ แบ่งเป็น ผู้คุมประพฤติผู้ใหญ่จำนวน 156,416 คน เด็กและเยาวชนจำนวน 6,504 คน ผู้คุมประพฤติกลุ่มพักการลงโทษจำนวน 2,650 คน ผู้คุมประพฤติกลุ่มลดวันต้องโทษจำนวน 4,575 คน รวมสถิติแต่ละประเภทจำนวนทั้งสิ้น 170,145 คน ซึ่งหากพิจารณาแยกตามประเภทการคุมประพฤติในปี พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้คุมประพฤติผู้ใหญ่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.03 ผู้คุมประพฤติกลุ่มเด็กและเยาวชนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 23.84 จำนวนผู้ได้รับการพักการลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 77.71 และจำนวนผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 84.56 เมื่อวิเคราะห์จากสถิติดังกล่าวตามตารางแล้วจะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึง ปี พ.ศ. 2559 จำนวนของผู้คุมประพฤติผู้ใหญ่มีจำนวนลดลงเรื่อยๆ ตามลำดับ แต่เมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2560 ตัวเลขของกลุ่มผู้ใหญ่กลับเพิ่มสูงขึ้น แต่ในส่วนของเด็กและเยาวชนกลับมีตัวเลขที่ลดลง อาจวิเคราะห์ได้ว่า ผู้กระทำผิดกลุ่มผู้ใหญ่เพิ่มขึ้นเพราะเหตุในตัวบุคคลนั้นเอง หรือเป็นกรณีที่พนักงานคุมประพฤดียังขาดอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและความเข้มงวดในระหว่างการคุมความประพฤติซึ่งอาจจะนำไปสู่การละเมิดเงื่อนไข หรือกระทำผิดซ้ำได้เร็วกว่าที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะเข้าไปดำเนินการต่อผู้ที่ละเมิดเงื่อนไขเหล่านั้นหรือไม่ ซึ่งปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรง ทั้งจำนวนผู้กระทำผิดที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และรูปแบบวิธีการกระทำความผิดที่มีความหลากหลาย ซึ่งหน่วยงานทุกภาคส่วนในกระบวนการยุติธรรม ควรเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาอาชญากรรมทั้งในเชิงรุกและรับเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการกระทำผิดและการละเมิดเงื่อนไขการคุมประพฤติดังกล่าว เมื่อบุคคลเหล่านั้นกระทำผิดเงื่อนไขในการคุมประพฤติก็จะทำให้การได้รับพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษมีจำนวนที่ลดลงเพราะเหตุกระทำผิดเงื่อนไขในการคุมประพฤติเช่นกัน (ตารางที่ 4.8)

ผู้ถูกคุมประพฤตินี้เป็นผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.9

จำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เป็นผู้ใหญ่ และเด็กและเยาวชน จำแนกตามเพศ ประจำปี

พ.ศ. 2556 - 2560

ปี	ผู้ใหญ่ (ตามมาตรา 56)			เด็กและเยาวชน		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
2556	169,475	12,129	181,604	19,274	1,162	20,436
2557	158,532	11,824	170,356	17,012	997	18,009
2558	147,918	12,253	160,171	12,701	756	13,457
2559	132,875	11,921	144,796	8,001	539	8,540
2560	143,560	12,856	156,416	6,083	421	6,504

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เป็นผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้ถูกคุมประพฤตินี้ผู้ใหญ่ยังคงมีจำนวนมากกว่าเด็กและเยาวชนและยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นในปีนี้ คิดเป็นอัตราส่วนมากถึงร้อยละ 96.01 ในขณะที่เด็กและเยาวชนถูกคุมประพฤติลดลงมีอัตราส่วนคิดเป็นร้อยละ 3.99 เท่านั้น โดยหากพิจารณาจำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เป็นผู้ใหญ่และเด็กและเยาวชนจำแนกตามเพศแล้ว ผู้ถูกคุมประพฤตินี้เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 91.85 ในขณะที่ผู้ถูกคุมประพฤตินี้เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 8.15 หากเปรียบเทียบระหว่างปีก่อนหน้าทั้งเพศชายและหญิงถูกศาลมีคำสั่งให้คุมประพฤติเพิ่มขึ้น ทั้งชายหญิง โดยเพศชายถูกคุมประพฤตินี้มากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.22 ส่วนเพศหญิงถูกคุมประพฤตินี้มากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.56 ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้มีจำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้สูงขึ้นอาจมาจากหลายสาเหตุ ทั้งตัวผู้กระทำความผิดเองหรือแม้กระทั่งผู้ที่บังคับใช้กฎหมายขาดความเข้มงวด ในระหว่างการคุมประพฤติซึ่งอาจจะนำไปสู่การละเมิดเงื่อนไขและทำให้จำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เพิ่มขึ้น

(ตารางที่ 4.9)

ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.10

จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

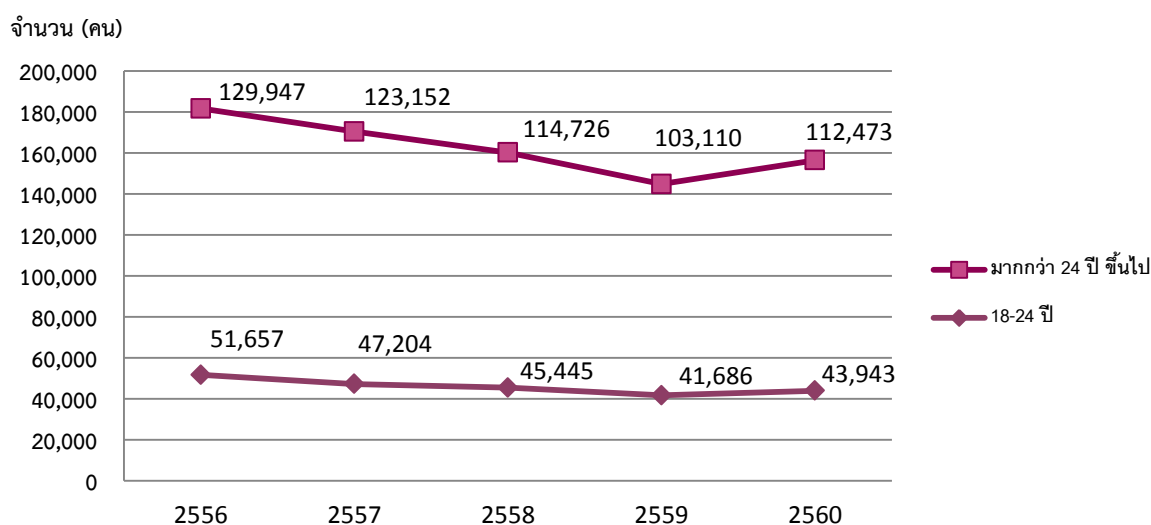
ช่วงอายุ	ผู้ใหญ่				
	2556	2557	2558	2559	2560
18-24 ปี	51,657	47,204	45,445	41,686	43,943
มากกว่า 24 ปีขึ้นไป	129,947	123,152	114,726	103,110	112,473
รวม	181,604	170,356	160,171	144,796	156,416

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาสถิติจำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้ใหญ่ที่กระทำผิดโดยศาลมีคำสั่งให้คุมประพฤติในช่วงอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไป ยังคงมีผู้ถูกคุมประพฤติมากกว่ากลุ่มช่วงอายุระหว่าง 18-24 ปี โดยมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 71.91 ในขณะที่กลุ่มช่วงอายุระหว่าง 18-24 ปี ถูกคุมประพฤติคิดเป็นร้อยละ 28.09 หากวิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าจะเห็นว่าผู้ใหญ่ช่วงอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไป ถูกคุมประพฤตินอกจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 9.08 ส่วนในช่วงอายุ 18-24 ปี ถูกคุมประพฤตินอกจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.41 ในภาพรวมผู้ใหญ่ถูกคุมประพฤติเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า โดยในช่วงอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไปกระทำผิดและถูกศาลสั่งให้คุมประพฤตินอกจากช่วงอายุ 18-24 ปี (ตารางที่ 4.10) (แผนภาพที่ 4.5)

แผนภาพที่ 4.5

จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560

ตารางที่ 4.10

จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

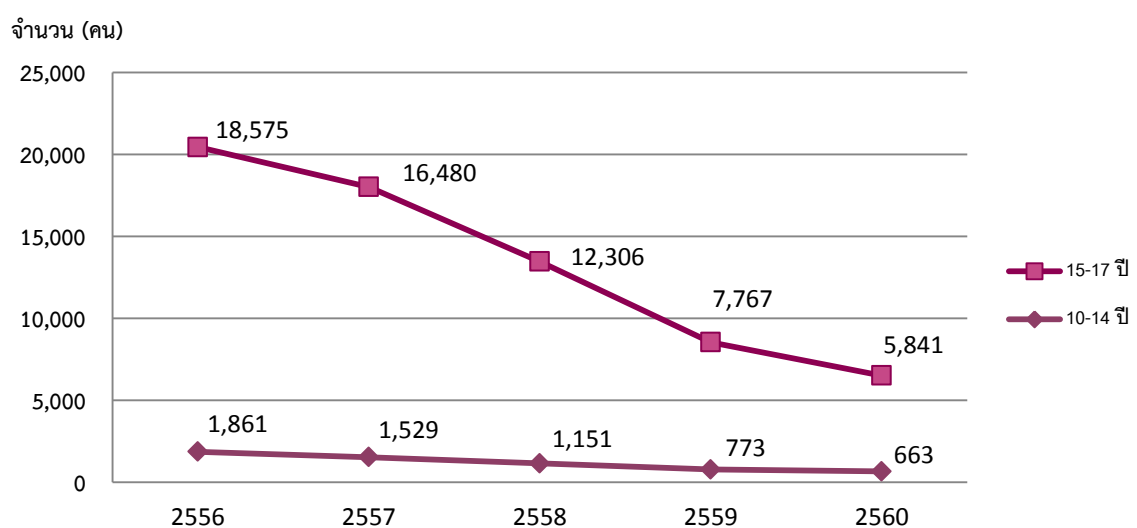
ช่วงอายุ	เด็กและเยาวชน				
	2556	2557	2558	2559	2560
10-14 ปี	1,861	1,529	1,151	773	663
15-17 ปี	18,575	16,480	12,306	7,767	5,841
รวม	20,436	18,009	13,457	8,540	6,504

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาสถิติตารางจำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดโดยศาลมีคำสั่งให้คุมประพฤติในช่วงอายุ 15-17 ปี ยังคงมีผู้ถูกคุมประพฤตินอกจากกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 10-14 ปี โดยมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 89.81 ในขณะที่กลุ่มช่วงอายุระหว่าง 10-14 ปี ถูกคุมประพฤติคิดเป็นร้อยละ 10.19 แต่หากทำการวิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าจะเห็นว่าเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 15-17 ปี ถูกคุมประพฤติน้อยลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 24.80 ส่วนในช่วงอายุ 10-14 ปี ถูกคุมประพฤติน้อยลงกว่าปีก่อนหน้าเช่นกันโดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 14.23 ซึ่งหากวิเคราะห์ในภาพรวมเด็กและเยาวชนถูกคุมประพฤติน้อยลงจากปีก่อนหน้า โดยในช่วงอายุเด็กและเยาวชน 15-17 ปี กระทำผิดและถูกศาลสั่งให้คุมประพฤตินอกจากช่วงอายุ 10-14 ปี (ตารางที่ 4.10) (แผนภาพที่ 4.6)

แผนภาพที่ 4.6

จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560

สถิติคดีควบคุมและสอดส่อง จำแนกตามฐานความผิดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ

ตารางที่ 4.11

ข้อมูลสถิติคดีควบคุมและสอดส่อง จำแนกตามฐานความผิด ประจำปี พ.ศ. 2559-2560

ฐานความผิด	2559		2560		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	คุมประพฤติ ผู้ใหญ่	เด็กและ เยาวชน	คุมประพฤติ ผู้ใหญ่	เด็กและ เยาวชน	ผู้ใหญ่	เด็กและ เยาวชน
พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ	66,309	3,698	74,100	3,050	(+11.75%)	(-17.52%)
พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ	47,155	429	51,858	228	(+9.97%)	(-46.85%)
ขับรถประมาท	7,002	157	7,306	140	(+4.34%)	(-10.83%)
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	5,763	1,639	5,789	1,164	(+0.45%)	(-28.98%)
ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	5,496	994	4,876	777	(-11.28%)	(-21.83%)
พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ	4,692	805	4,443	419	(-5.31%)	(-47.95%)
บุกรุก	1,785	129	1,776	108	(-0.50%)	(-16.28%)
พ.ร.บ. ป่าไม้ฯ	1,364	25	1,066	9	(-21.85%)	(-64.00%)
ข่มขืนกระทำอนาจารและเพศ	762	389	864	385	(+13.39%)	(-1.03%)
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	407	22	414	16	(+1.72%)	(-27.27%)
ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	444	-	413	3	(-6.98%)	(+0.00%)
พ.ร.บ. การพนันฯ	430	50	333	36	(-22.56%)	(-28.00%)
ความผิดต่อเสรีภาพ	200	45	109	52	(-45.50%)	(+15.56%)
พ.ร.ก. สารระเหยฯ	81	16	48	22	(-40.74%)	(+37.50%)
พ.ร.บ. อื่นๆ	2,108	80	2,249	55	(+6.69%)	(-31.25%)
ความผิดอื่นๆ	798	62	772	40	(-3.26%)	(-35.48%)
รวม	144,796	8,540	156,416	6,504	(+8.03%)	(-23.84%)

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากสถิติคดีควบคุมและสอดส่อง จำแนกตามฐานความผิด ของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของบุคคลที่กระทำความผิดเพิ่มขึ้น จำแนกตามฐานความผิดที่กระทำผิดสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับข่มขืนกระทำอนาจารและเพศ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 13.39 รองลงมาเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.75 ซึ่งความผิดด้านยาเสพติดยังคงจัดอยู่ในอันดับต้นๆ ที่ผู้ถูกคุมประพฤติกระทำความผิด และความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.97 ตามลำดับ

ในทางกลับกันหากพิจารณาจากการกระทำผิดที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าของผู้ถูกคุมประพฤติดังที่เป็นเด็กและเยาวชน ความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดในรอบปีฐานเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.ก. สารระเหยฯ ตัวเลขเพิ่มสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 37.50 และความผิดต่อเสรีภาพกระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.56 นอกจากนั้น ในฐานความผิดอื่นๆ มีแนวโน้มที่เด็กกระทำผิดลดลง

เมื่อวิเคราะห์ในส่วนของการถูกคุมประพฤติดังประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำแนกตามฐานความผิดที่มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้า ผู้ถูกคุมประพฤติดังผู้ใหญ่เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละ ของบุคคลที่กระทำผิดลดลง ความผิดที่ถูกคุมประพฤติดังลดลงมากที่สุด คือ ความผิดต่อเสรีภาพลดลงคิดเป็น ร้อยละ 45.50 รองลงมา คือ ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.ก. สารระเหยฯ ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 40.74 และความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การพนันฯ ผู้ใหญ่ถูกคุมประพฤติดังลดลงคิดเป็นร้อยละ 22.56 ในส่วนของจำนวนผู้ถูก คุมประพฤติดังเด็กและเยาวชน ความผิดที่มีแนวโน้มลดลงมากที่สุด คือ ความผิด พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 47.95 รองลงมาเป็นความผิดตามกฎหมาย พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 46.85 และความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ป่าไม้ฯ ถูกคุมประพฤติดังลดลงคิดเป็นร้อยละ 64 ในความผิดด้านยาเสพติดนั้นเด็กและ เยาวชนถูกคุมประพฤติดังในฐานนี้ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 17.52 หากวิเคราะห์ในภาพรวมข้อมูล สถิติคดีควบคุมและสอดส่อง จำแนกตามฐานความผิดจะเห็นได้ว่า ผู้ถูกคุมประพฤติดังผู้ใหญ่มีแนวโน้มกระทำผิดเพิ่ม สูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติดังเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มการถูกคุมประพฤติดังแทบทุกฐานความผิด (ตารางที่ 4.11)

ผู้ถูกคุมประพฤตินี้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการคุมประพฤตินี้

ตารางที่ 4.12

จำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการคุมประพฤตินี้ ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

กิจกรรมการอบรม	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
ปฐมนิเทศ	201,574	245,505	189,149	146,628	135,059
อบรมความรู้/อาชีพ	88,923	85,088	139,025	92,171	82,541
อบรมธรรมะ	22,726	26,895	24,185	20,544	23,025
ค่ายจริยธรรม	6,083	5,806	5,288	5,225	2,120
ค่ายวิถีพุทธ	1,017	1,828	2,118	1,952	291
บรรพชา/อุปสมบท	306	353	278	260	259
โปรแกรมพื้นฐาน	187,767	244,131	189,647	147,511	106,235
โปรแกรมเฉพาะด้าน	24,589	31,903	28,043	25,297	20,842
การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา/แบบกลุ่ม	54,312	44,825	49,657	32,694	24,629
การจัดค่ายยาเสพติด	15,581	11,982	11,201	9,290	2,920
การปัจฉิมนิเทศ	37,321	48,643	39,872	29,013	26,329
อื่นๆ	60,918	232,822	71,435	64,913	59,653
รวม	701,117	979,781	749,898	575,498	483,903

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างการคุมประพฤตินี้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างการคุมประพฤตินี้ ลดลงจากปีก่อนหน้าทั้งๆ ที่ผู้ถูกคุมประพฤตินี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า หากทำการวิเคราะห์ในเชิงสถิติ เปรียบเทียบเป็นร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ที่ถูกคุมประพฤตินี้จะเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมแยกตามการอบรมลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.92 ซึ่งจำนวนยังคงลดลงเรื่อยๆ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. 2560 โดยในจำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการคุมประพฤตินี้ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมีเพียงกิจกรรมการอบรมธรรมะเท่านั้น ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 12.08 หากเปรียบเทียบจำนวนผู้ถูกคุมประพฤตินี้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการคุมประพฤตินี้กับจำนวนของผู้ที่ถูกคุมประพฤตินี้ทั้งหมดในรอบปีถือเป็นตัวเลขที่ไม่สอดคล้องกัน เป็นไปได้ว่ากรมคุมประพฤตินี้มีมาตรการในการใช้กำลัง อิเล็กทรอนิกส์เพื่อควบคุมผู้กระทำความผิดบางประเภท เช่น การขังระยะเฝ้าสุราหรือของมีคมอย่างอื่น การแข่งรถ ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ตัวเลขกิจกรรมดังกล่าวลดลง (ตารางที่ 4.12)

ส่วนที่ 3 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด

ตารางที่ 4.13

จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด จำแนกตามผลการวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการฯ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560

จำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
แบบควบคุมตัว	27,709	24,997	21,171	17,338	22,468
เข้มงวด	5,773	4,276	3,049	2,997	2,744
ไม่เข้มงวด	21,936	20,721	18,122	14,341	19,904
แบบไม่ควบคุมตัว	176,252	154,334	88,572	48,933	55,590
รวม	203,961	179,331	109,743	66,271	78,238

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด จำแนกตามผลการวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการฯ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวทั้งสิ้น 22,468 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 29.59 หากแบ่งเป็นประเภทของการควบคุมตัว การควบคุมแบบเข้มงวดลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.44 ส่วนการควบคุมแบบไม่เข้มงวดเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 38.79 ในจำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 13.60 จากสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีสัญญาณที่ดีถึงเรื่องการเคารพตามกฎระเบียบและเงื่อนไขการฟื้นฟูฯ โดยเห็นได้จากตัวเลขที่สามารถแสดงให้เห็นถึงการเข้าสู่มาตรการฟื้นฟูฯ แบบควบคุมตัวไม่เข้มงวดเพิ่มมากขึ้นและการฟื้นฟูฯ โดยไม่ควบคุมตัวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 4.13)

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามฐานความผิด

ตารางที่ 4.14

จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามฐานความผิดของสำนักงานคุมประพฤติ
ทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

ลักษณะความผิด	2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เสพ	54,895	82.83	64,041	81.85
เสพและมีไว้ครอบครอง	8,531	12.87	11,345	14.50
เสพและจำหน่าย	1,613	1.86	1,444	1.85
เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย	1,232	2.43	1,408	1.80
รวม	66,271	100	78,238	100

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามฐานความผิดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นร้อยละของสถิติคดีฟื้นฟูจำแนกตามฐานความผิดในปี พ.ศ. 2560 ว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีก่อนหน้าเท่าไร จะเห็นได้ว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 18.06 โดยหากจำแนกตามลักษณะความผิดแยกตามฐานความผิดแล้วพบว่า ผู้ที่เข้ารับการฟื้นฟูฯ ความผิดฐานเสพยาเสพติดมีอันดับสูงที่สุดโดยมีผู้เสพมากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.66 รองลงมาเป็นความผิดฐานเสพยาและมีไว้ครอบครองยาเสพติดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 32.99 และฐานความผิดเสพยาและครอบครองเพื่อจำหน่ายเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ แต่ในส่วนของความผิดฐานเสพยาและจำหน่ายกลับมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10.48 หากวิเคราะห์จากภาพรวมของสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจำแนกตามฐานความผิดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ พบว่า ความผิดฐานเสพ เสพและมีไว้ครอบครอง และเสพยาและครอบครองเพื่อจำหน่ายมีผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าทุกฐาน อย่างไรก็ตามในความผิดฐานเสพยาและจำหน่ายมีจำนวนลดลง แต่ความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดยังคงต้องมีการเฝ้าระวังผู้ที่กระทำความผิดเพิ่มขึ้นในอนาคตต่อไปด้วย (ตารางที่ 4.14)

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามช่วงอายุ

ตารางที่ 4.15

จำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามช่วงอายุของสำนักงานคุมประพฤติ
ทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

ช่วงอายุ	2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 18 ปี	3,601	5.43	3,400	4.35
18-24 ปี	22,518	33.98	26,051	33.30
มากกว่า 24 ปี	40,152	60.59	48,787	62.36
รวม	66,271	100	78,238	100

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจำนวนสถิติคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำแนกตามช่วงอายุของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นร้อยละของสถิติคดีฟื้นฟูจำแนกตามช่วงอายุของผู้กระทำผิด ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 18.06 ซึ่งหากทำการวิเคราะห์จำแนกตามช่วงอายุซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ในช่วงอายุมากกว่า 24 ปี มีผู้เข้ารับการฟื้นฟูด้านยาเสพติดเป็นจำนวนสูงที่สุดและมากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 21.51 รองลงมาจะเป็นผู้กระทำผิดที่เข้ารับการฟื้นฟู ในช่วงอายุ 18-24 ปี ซึ่งเปรียบเทียบแล้วมากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.69 และช่วงอายุน้อยกว่า 18 ปี ที่มีการกระทำผิดเข้าสู่ระบบการฟื้นฟู ยาเสพติดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 5.58 ซึ่งจะเห็นว่า ผู้กระทำผิดจัดอยู่ในกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่วัยทำงาน ซึ่งต้องทำการวิเคราะห์ต่อไปว่าปัจจัยหลักที่เป็นสาเหตุของคนกลุ่มนี้ที่ทำให้หันมาเสพยาเสพติดเป็นเพราะสาเหตุใด อาจเป็นเพราะสาเหตุความตึงเครียดด้านการงานหรือไม่ หรือบุคคลกลุ่มดังกล่าวอาจไม่ได้ประกอบอาชีพที่มีความตึงเครียด หรืออาจไม่ได้ประกอบอาชีพได้เลย ซึ่งต้องวิเคราะห์ปัจจัยภาพรวมต่างๆ เพื่อให้ปัญหาด้านยาเสพติดลดลงอย่างจริงจัง (ตารางที่ 4.15)

สถิติคดียื่นฟ้อง จำแนกชนิดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ

ตารางที่ 4.16

จำนวนสถิติคดียื่นฟ้อง จำแนกตามชนิดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ
ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

ชนิดยา	2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยาบ้า	60,033	90.59	72,388	92.52
กัญชา	2,998	4.52	2,751	3.52
ไอซ์	1,269	1.91	1,376	1.76
สารระเหย	1,487	2.24	1,090	1.39
เฮโรอีน	247	0.37	336	0.43
ฝิ่น	155	0.23	214	0.27
เอ็กซ์ตาซี	68	0.10	60	0.08
มอร์ฟีน	3	0.00	20	0.03
เคตามีน	6	0.01	1	0.00
โคเคน	5	0.01	1	0.00
กระท่อม	-	0.00	1	0.00
รวม	66,271	100	78,238	100

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาจำนวนสถิติคดียื่นฟ้อง จำแนกตามชนิดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หากวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างปีเป็นร้อยละของคดียื่นฟ้อง จำแนกตามชนิดยาเสพติด สถิติชนิดของยาเสพติดกลุ่มที่เข้ารับการฟ้องมากที่สุดยังคงเป็นยาเสพติดชนิดยาบ้าซึ่งมีจำนวนผู้เข้ารับการฟ้อง เพิ่มขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.58 ในส่วนของชนิดยาเสพติดที่น่าสนใจ ที่มีผู้เข้ารับการฟ้อง ด้านยาเสพติดลดลง ได้แก่ สารเสพติดประเภทสารระเหยมีผู้เข้ารับการบำบัดเพราะติดสารเสพติดชนิดนี้ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 26.70 สารเสพติดประเภทเอ็กซ์ตาซีมีผู้บำบัดลดลงคิดเป็นร้อยละ 11.76 และสารเสพติดประเภทกัญชามีผู้เข้ารับการบำบัดฟ้อง ลดลงคิดเป็นร้อยละ 8.24 ตามลำดับ จากสถิติดังกล่าว ชนิดของยาเสพติดที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟ้อง ยังคงมีปริมาณที่สูงอยู่และสูงมากขึ้นกว่าปีก่อนหน้าเรื่อยๆ ได้แก่ สารเสพติดประเภทยาบ้า ไอซ์ ซึ่งแบ่งผู้เสพได้ออกเป็นกลุ่มผู้เสพที่มีกำลังในการซื้อราคาสูงและซื้อในราคาที่มีกำลังในการซื้อได้ตามฐานะเงินที่มีอยู่ ชนิดยาเสพติดเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการปราบปรามยาเสพติดหรือการผลิตชนิดยาประเภทนั้น ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ถึงพื้นที่ของการปราบปรามต่อไปในอนาคตได้ด้วย (ตารางที่ 4.16)

อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติ

ตารางที่ 4.17

อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2560

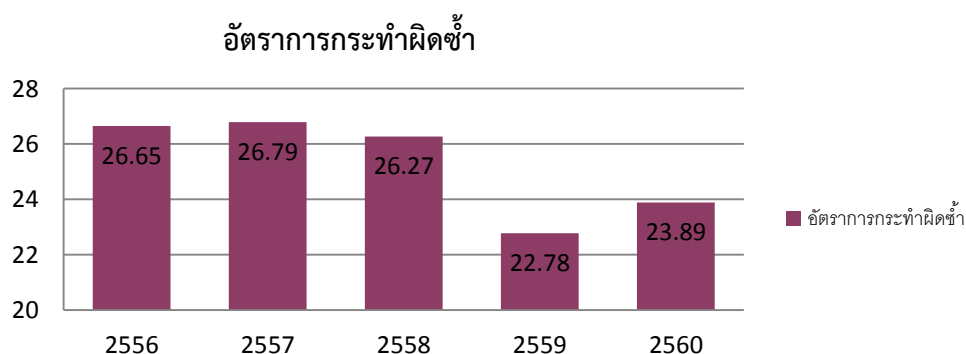
ปีงบประมาณ	ผู้พ้นการคุมประพฤติ (ร้อยละ)
2556	26.65
2557	26.79
2558	26.27
2559	22.78
2560	23.89

ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เมื่อพิจารณาสถิติอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติ ประจำปี พ.ศ. 2560 สามารถวิเคราะห์จากร้อยละของการกระทำผิดได้ว่า ค่าเฉลี่ยภาพรวมของผู้พ้นการคุมประพฤติกลับมากระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.11 ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่เล็กน้อยมาก โดยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556 อัตราเฉลี่ยของผู้พ้นการคุมประพฤติที่กลับมากระทำผิดซ้ำมีอัตราคงที่และลดลงในปีต่อมา เมื่อถึง ปี พ.ศ. 2560 กลับเพิ่มขึ้น ทำให้การวิเคราะห์หาความถี่ของการกระทำผิดซ้ำที่บุคคลเข้าสู่ระบบกรมคุมประพฤตินี้ยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนนักว่าในปีต่อไปจะมีแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่อาจทำนายในอนาคตได้ว่าการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะห่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 4.17) (แผนภาพที่ 4.7)

แผนภาพที่ 4.7

อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2560

ผลการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

ตารางที่ 4.18

ผลการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

ผลการดำเนินงาน	ปี				
	2556	2557	2558	2559	2560
ผู้พ้นคุมประพฤติ เฉพาะคดียาเสพติด	1,661	1,274	653	631	413
ผู้พ้นคุมความประพฤติในคดีอื่น ๆ / ผู้พ้นโทษปล่อยตัวจากเรือนจำ/ ผู้พ้นจากการฝึกอบรม/ ผู้พ้นจากการทำงานบริการสังคม แทนค่าปรับ	4,189	4,044	8,752	5,616	6,569
ผู้พ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	9,029	5,869	2,680	2,631	2,582
รวม	14,879	11,187	12,085	8,878	9,564
ที่มา : กรมคุมประพฤติ กองแผนงานและสารสนเทศ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561					

เมื่อพิจารณาสถิติผลการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า หลังจากที่ผู้ถูกคุมประพฤติในลักษณะต่างๆ เข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติ ได้มีการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยโดยติดตามภายหลังจากการคุมประพฤติเสร็จสิ้นแล้ว ภาพรวมทั้งปีมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น หากวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างปีเป็นร้อยละของผลการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยจำแนกตามผลการดำเนินงานทั้ง 3 ประเภท จะเห็นได้ว่า งานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยผู้พ้นคุมประพฤติเฉพาะคดียาเสพติด ในปี พ.ศ. 2560 ลดลงจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 34.55 งานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยผู้พ้นคุมความประพฤติในคดีอื่นๆ / ผู้พ้นโทษปล่อยตัวจากเรือนจำ / ผู้พ้นจากการฝึกอบรม / ผู้พ้นจากการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.97 และงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยผู้พ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลดลงจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 1.86 หากวิเคราะห์ภาพรวมสถิติผลการดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ภาพรวมกรมคุมประพฤติดำเนินงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยอัตราที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7.73 (ตารางที่ 4.18)

แนวโน้มและสถานการณ์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2560 สามารถแยกกลุ่มประเภทผู้ต้องขังที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มผู้ต้องขังซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดมีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.13 ผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.06 ผู้ต้องขังระหว่าง ใต้สวนหรือพิจารณาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.75 ผู้ถูกกักกันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.38 แต่เป็นที่น่าสนใจว่าจำนวนของผู้ถูกกักขังเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 38.43 จากปีก่อนหน้าที่ลดลงกว่าร้อยละ 40 แต่ในปี พ.ศ. 2560 กลับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30 ในส่วนของจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นร้อยละของนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามอายุ พบว่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3.13 ช่วงอายุที่มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดยังคงเป็นผู้ที่กระทำผิดช่วงอายุกว่า 18 - 20 ปี ซึ่งช่วงอายุนี้อัตราการกระทำผิดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.81 หากคิดเป็นอัตราร้อยละของผู้กระทำผิดทั้งหมดในรอบปีฐานจำแนกตามลักษณะความผิด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 20.40 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศมีผู้กระทำผิดคิดเป็นร้อยละ 10.60 และความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.64 ของจำนวนผู้กระทำผิดทั้งหมดตามลำดับ ส่วนของตัวเลขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำ จะเห็นได้ว่า มีผู้กระทำผิดซ้ำโดยศาลมีคำพิพากษาลงโทษให้ต้องโทษในเรือนจำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปจนถึงต้องโทษครั้งที่ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่าปีก่อนหน้า โดยในจำนวนทั้งหมดนี้ ผู้กระทำผิดต้องโทษครั้งที่ 2 เป็นจำนวนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.84 โดยสัญญาที่มีอัตราการทำผิดเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด ได้แก่ สัญชาติไต้หวันเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 76.09

ในส่วนของการคุมประพฤติผู้กระทำผิดแบ่งเป็นกลุ่ม ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่ ผู้ถูกคุมประพฤติกุุ่มเด็ก และเยาวชน และผู้ถูกคุมประพฤติกุุ่มพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 8.03 ผู้ถูกคุมประพฤติกุุ่มเด็กและเยาวชนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 23.84 จำนวนผู้ได้รับการพักการลงโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 77.71 และจำนวนผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 84.56 ข้อมูลสถิติคดีควบคุมและสอดส่องจำแนกตามฐานความผิด ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แล้ว พบว่า ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยคำนวณเป็นร้อยละของบุคคลที่กระทำความผิดเพิ่มขึ้น จำแนกตามฐานความผิดที่กระทำผิดสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับข่มขืนกระทำอนาจารและเพศเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 13.39 รองลงมาเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.75 และความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.97 ตามลำดับ ในส่วนของผู้ถูกคุมประพฤติ ที่เป็นเด็กและเยาวชนความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดในรอบปีฐานเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.ก. สารระเหยฯ ตัวเลขเพิ่มสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 37.50 และความผิดต่อเสรีภาพกระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15.56 นอกจากนั้นในฐานความผิดอื่นๆ มีแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดลดลง

สถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

บทที่ 5

สถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในบทที่ 5 ว่าด้วยสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน จะได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งความหมายของ “เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบสี่ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ “เด็กที่กระทำผิดกฎหมาย” หมายถึง บุคคลที่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพราะถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา เด็กที่กระทำผิดเป็นกลุ่มเด็กที่มีความเปราะบางที่สุดกลุ่มหนึ่ง ปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากปัญหาทางจิตใจหรือปัญหาเชิงเศรษฐกิจสังคม และหลายคนเคยตกเป็นเหยื่อของการกระทำมิชอบ ความรุนแรง การถูกทอดทิ้งและการถูกเลือกปฏิบัติมาก่อน ดังนั้น จากฐานข้อมูลกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรวบรวมไว้ในระบบสารสนเทศงานคดีอาญา สามารถวิเคราะห์ถึงภาพรวมของการกระทำความผิดในทางอาญาของเด็กและเยาวชน การกำหนดให้มีการใช้ทางเลือกอื่นสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนอกเหนือจากการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางเลือกเหล่านี้ ได้แก่ การเบี่ยงเบนคดี (การเบี่ยงเบนเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมผ่านกระบวนการทางชุมชน) กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (ส่งเสริมการประนีประนอม การชดเชยความเสียหายและความรับผิดชอบผ่านการมีส่วนร่วมของตัวเด็กเองของสมาชิกครอบครัว ผู้เสียหายและชุมชน) หรือทางเลือกอื่นๆ แทนการจำคุก เช่น การให้คำปรึกษา การทำทัณฑ์บน และการทำงานให้ชุมชน) ซึ่งกรมพินิจฯ มีภารกิจ³ คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ข้อมูลรายงานสถานการณ์บทนี้ จะได้กล่าวถึงภาพรวมดังกล่าว เพื่อให้เห็นแนวโน้มและสถานการณ์สำคัญของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตลอดจนวิเคราะห์แนวโน้มสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อหาวิธีป้องกันให้การกระทำผิดนั้นลดน้อยลงต่อไป

³ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. เกี่ยวกับกรมพินิจฯ. ภารกิจกรมพินิจฯ. เข้าถึงที่ <http://www.djop.go.th/>

สถิติเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ

ตารางที่ 5.1

จำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ทั้งหมด จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

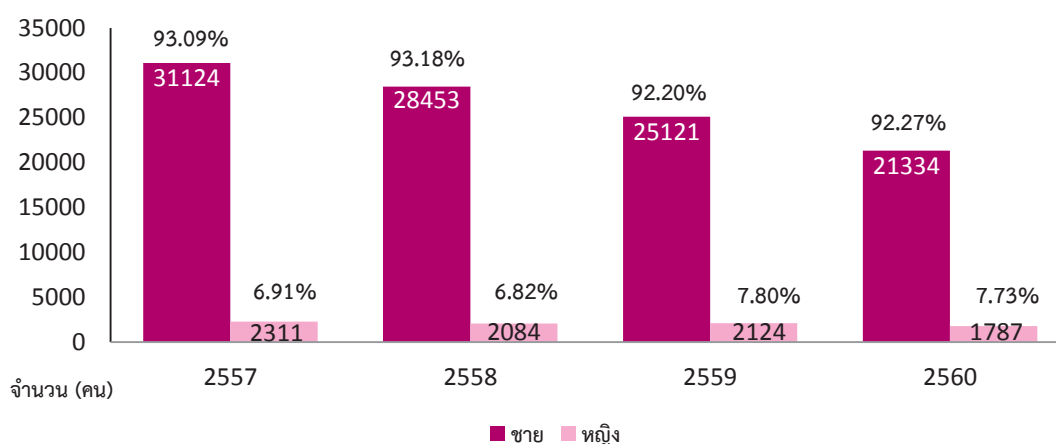
เพศ	2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	25,121	92.20	21,334	92.27
หญิง	2,124	7.80	1,787	7.73
รวม	27,245	100.00	23,121	100.00

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญา (CM)
ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560 (ตรวจสอบ ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ภาพรวมของเด็กและเยาวชนที่ผ่านเข้าสู่กระบวนการสถานพินิจฯ ทั้งหมด ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.14 การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเมื่อวิเคราะห์จากอัตราส่วนการกระทำผิดย้อนหลังสี่ปี พบว่า ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยในปี พ.ศ. 2560 เพศชายกระทำผิดมากกว่าเพศหญิงมากถึงร้อยละ 92.27 ส่วนเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 7.73 เท่านั้น ซึ่งเป็นตัวเลขที่มีจำนวนน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ที่เข้าสู่สถานพินิจฯ ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดีในปี พ.ศ. 2560 อัตราการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการควบคุมของสถานพินิจฯ ในรอบปีทั้งหมดมีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้า เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ เพศชายกระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.08 และเพศหญิงกระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.87 ซึ่งภาพรวมของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายและหญิงลดลงเป็นอัตราที่สม่ำเสมอคืออยู่ที่ประมาณร้อยละ 15 ของสถิติจำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ (ตารางที่ 5.1) (แผนภาพที่ 5.1)

แผนภาพที่ 5.1

จำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2557 - 2560

คดีสะสมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ

ตารางที่ 5.2

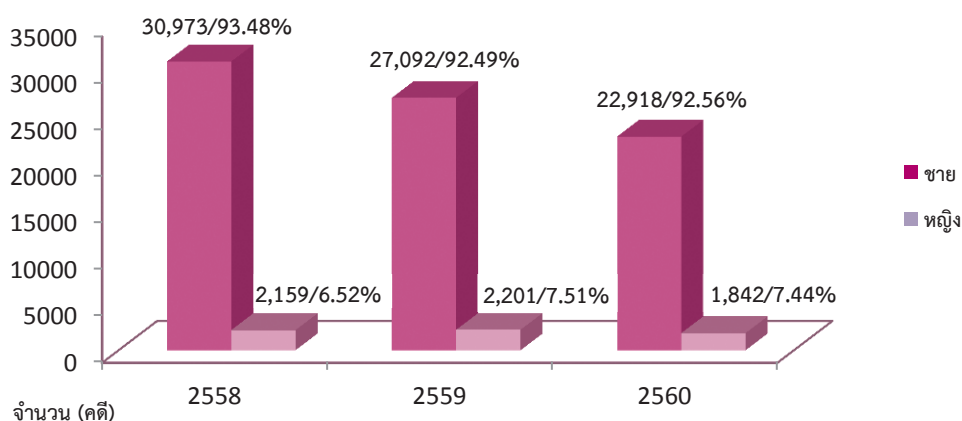
จำนวนคดีในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

เพศ	2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	27,092	92.49	22,918	92.56
หญิง	2,201	7.51	1,842	7.44
รวม	29,293	100	24,760	100

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560 (ตรวจสอบ ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีสะสมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนคดีสะสมที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซึ่งศาลมีคำสั่งให้เข้าสู่กระบวนการของสถานพินิจฯ ทั้งหมดในรอบปี ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 หากวิเคราะห์จากจำนวนคดีของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทั่วประเทศย้อนหลังสามปี พบว่า อัตราจำนวนคดีสะสมเด็กและเยาวชนเพศชายจะมีอัตราการกระทำความผิดที่สูงกว่าเพศหญิงแต่ภาพรวมของจำนวนคดีสะสมในสถานพินิจฯ ตลอดสามปีที่ผ่านมามีอัตราการลดลง โดยในปี พ.ศ. 2560 จำนวนคดีสะสมที่เด็กและเยาวชนชายกระทำความผิดลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.41 และเพศหญิงลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 16.31 หากพิจารณาในปีฐานเพศชายกระทำความผิดมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 92.56 และเพศหญิงกระทำความผิดคิดเป็นร้อยละ 7.44 ของจำนวนคดีสะสมในสถานพินิจฯ ทั้งหมด การวิเคราะห์ในภาพรวมของสถิติจำนวนคดีสะสมในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดี อาจเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างการรับรู้ทางกฎหมายเรื่องการกระทำความผิดผ่านช่องทางต่างๆ อาจมีช่องทางที่มากขึ้นและสื่อที่หลากหลายสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจในการเรียนรู้การกระทำความผิดกฎหมายหรือเรียนรู้ต่อสิ่งต่างๆ มากขึ้น (ตารางที่ 5.2) (แผนภาพที่ 5.2)

แผนภาพที่ 5.2 จำนวนคดีในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2560

คดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 5.3

จำนวนคดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

อายุขณะกระทำผิด	ปีงบประมาณ		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
อายุเกิน 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี				
อายุ 10 ปี	46	30	(-16)	(-34.78%)
อายุ 11 ปี	101	98	(-3)	(-2.97%)
อายุ 12 ปี	290	303	(+13)	(+4.48%)
อายุ 13 ปี	1,004	841	(-163)	(-16.24%)
อายุ 14 ปี	2,488	2,021	(-467)	(-18.77%)
อายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี				
อายุ 15 ปี	5,149	4,429	(-720)	(-13.98%)
อายุ 16 ปี	8,635	7,234	(-1,401)	(-16.22%)
อายุ 17 ปี	11,566	9,791	(-1,775)	(-15.35%)
อื่นๆ	14	20	(+6)	(+42.86%)
รวม	29,293	24,760	(-4,533)	(-15.47%)

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560
(ตรวจสอบ ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2560 ทั้งหมด พบว่า จำนวนอายุของเด็กและเยาวชนขณะกระทำผิดเปรียบเทียบกับระหว่างปีลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 โดยช่วงอายุของเด็กที่กระทำผิดเพิ่มขึ้น คือ ช่วงอายุ 12 ปี เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.48 ส่วนในช่วงอายุอื่นเด็กและเยาวชนกระทำผิดลดลงตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงอายุเด็กขณะกระทำผิดทั้งหมด ในช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี ยังคงมีอัตราการกระทำผิดที่สูงกว่าช่วงอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.58 โดยเมื่อเปรียบเทียบแล้วช่วงอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี กระทำผิดคิดเป็นเพียงร้อยละ 13.42 เท่านั้น จากสถิติจำนวนคดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดดังกล่าวเห็นได้ว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดยังคงเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่กำลังเข้าสู่การบรรลุนิติภาวะเป็นผู้ใหญ่ เป็นที่น่าสนใจว่าในปี พ.ศ. 2560 เด็กและเยาวชนช่วงอายุ 12 ปี มีการกระทำผิดเพิ่มขึ้นในขณะที่ช่วงอายุอื่นกระทำผิดลดลง แม้เด็กและเยาวชนช่วงอายุ 12 ปี จะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยแต่การวิเคราะห์ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจะต้องมองถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิด ซึ่งต้องมองการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันควบคู่กันไปด้วย ปัจจัยที่เป็นเหตุในการกระทำผิดของเด็กนั้นสามารถแบ่งออกเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในเด็ก ได้แก่ ปัญหาทางด้านฮอร์โมน ความผิดปกติทางด้านร่างกาย พื้นฐานทางด้านอารมณ์ หรือเกี่ยวข้อง

กับปัจจัยส่วนตัวของวัยรุ่นเอง เช่น ค่านิยมและทัศนคติที่นิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เรื่องของศักดิ์ศรี เมื่อมีเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกถูกทำร้ายศักดิ์ศรีก็ทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงเกิดขึ้น การควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้และถูกเพื่อนชักชวนให้กระทำผิด ในส่วนของปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความรุนแรงในเด็ก เช่น วัฒนธรรม ค่านิยม ปัญหาเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างสูง เด็กที่มีภาวะทางความคิดและกระทำ ความรุนแรง ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี พ่อแม่มีปัญหาทางจิตใจหรือมีความกดดันทางจิตใจ เช่น ความตึงเครียดที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง และสิ่งที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในเด็กมากที่สุด คือ สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ วิดีโอเกมส์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งสื่อด้านเทคโนโลยีฯ เกมส์คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน จากข้อมูลของ กรมสุขภาพจิต⁴ พบว่า เด็กไทยติดเกมส์ประเภทต่อสู้และประเภทวางแผนโดยเน้นการเล่นเป็นทีม เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า ใน 3 ปี ร้อยละ 96 เป็นเพศชาย อีกทั้ง พบว่ามีอาการป่วยทางจิตเวช สมาธิสั้น โรคต่อต้าน และอาการซึมเศร้า ร่วมด้วย นอกจากนี้ ยังพบปัญหาพฤติกรรมโกหก ขโมยเงิน เล่นการพนัน หนีเรียน ไม่ยอมไปโรงเรียน และหนีออกจากบ้าน ส่วนใหญ่พบในกลุ่มอายุ 14 - 16 ปี แนวโน้มพบอายุน้อยลงเรื่อยๆ ซึ่งอายุน้อยที่สุดเพียง 5 ปี จากข้อมูลดังกล่าว กลายเป็นสาเหตุหลักทำให้เด็กมีความรุนแรงทางอารมณ์ ควรเร่งพัฒนารูปแบบบำบัดรักษาแนวใหม่ เพื่อฝึกให้เด็กและเยาวชนควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ดีขึ้นต่อไป (ตารางที่ 5.3)

⁴ กรมสุขภาพจิต. เข้าถึงที่ <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=26433> เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2560

คดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 5.4

จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559 - 2560

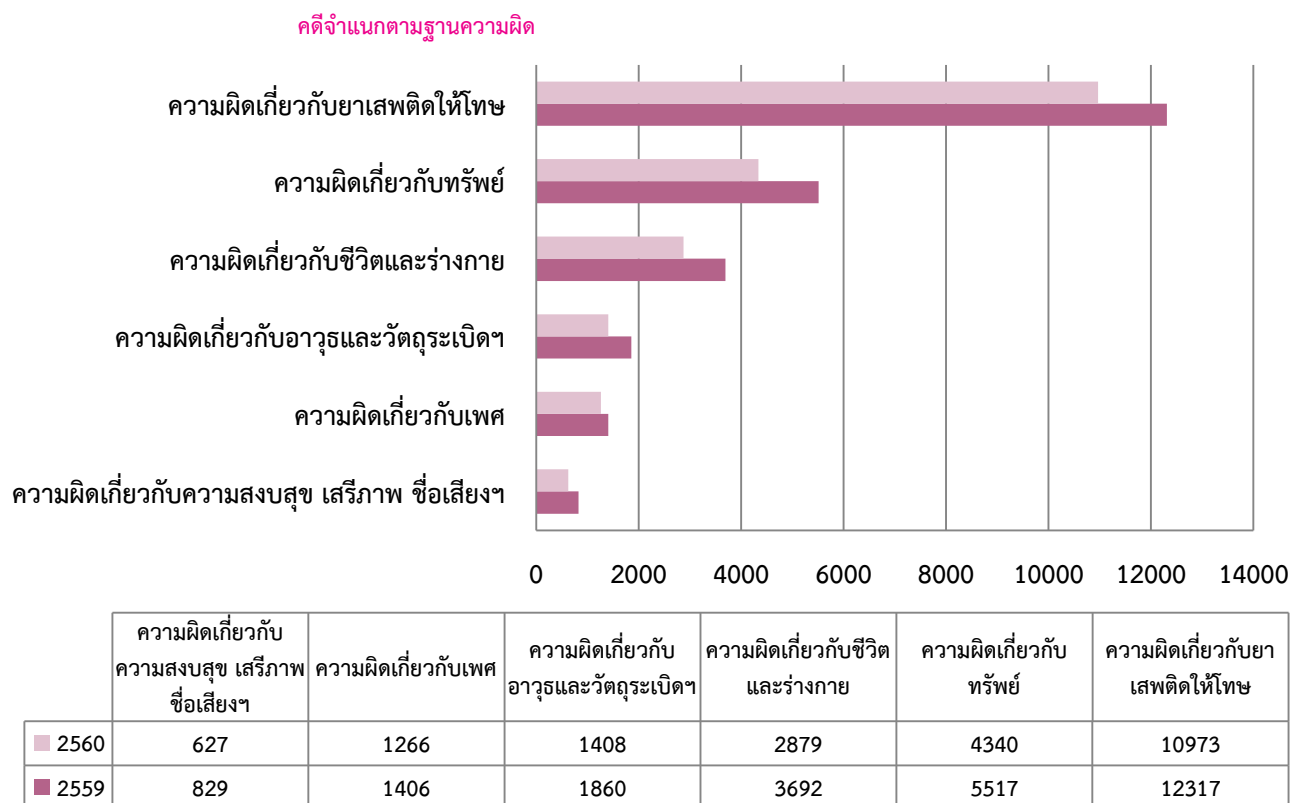
ฐานความผิด (จำนวนคดี)	ปี			
	2559		2560	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	11,559	758	10,232	741
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	5,141	376	4,063	277
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	3,372	320	2,638	241
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดฯ	1,830	30	1,375	33
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1,377	29	1,232	34
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงฯ	755	74	574	53
ความผิดอื่นๆ	2,571	544	2,395	412
ไม่ระบุฐานความผิด	487	70	409	51
รวม	27,092	2,201	22,918	1,842
ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560 (ตรวจสอบ ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)				

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดหลัก 7 ฐานความผิด รวมความผิดอื่นๆ และที่ไม่ระบุฐานความผิดมีจำนวนทั้งสิ้น 24,760 คดี ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 โดยทุกฐานความผิดมีอัตราการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนลดลงทุกฐานความผิด ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเด็กและเยาวชนยังคงกระทำผิดเป็นอันดับต้นๆ แต่ภาพรวมมีจำนวนคดีที่กระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10.91 ซึ่งผู้กระทำผิดลดลงทั้งเพศชายและเพศหญิง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเด็กและเยาวชนยังคงกระทำผิดเป็นอันดับ 2 โดยเพศชายกระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.97 และเพศหญิงกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินลดลงด้วยเช่นกัน อัตราการลดลงคิดเป็นร้อยละ 26.33 และอันดับที่ 3 เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ทั้งเพศชายและหญิงกระทำผิดฐานนี้ลดลงกว่าปีก่อนหน้า โดยเพศชายกระทำผิดฐานนี้ลดลงคิดเป็นร้อยละ 21.77 เพศหญิงมีอัตราการกระทำผิดลดลงคิดเป็นร้อยละ 24.69 ส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดฯ นั้น เพศหญิงกระทำผิดฐานนี้เพิ่มสูงขึ้น ในความผิดเกี่ยวกับเพศเด็กและเยาวชนเพศหญิงกระทำผิดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 17.24 ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดฯ เพศหญิงกระทำผิดเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10 เป็นที่น่าสังเกตว่าเพศหญิงกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 แต่หากพิจารณาจำนวนคดีที่เกิดขึ้นพบว่า ตัวเลขไม่แตกต่างกันมากนัก สาเหตุหรือปัจจัยแวดล้อมที่ทำให้เพศหญิงกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเพิ่มขึ้นหลายประการอาจต้องทำการศึกษาเชิงลึกต่อไป (ตารางที่ 5.4)

การวิเคราะห์ภาพรวมคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชนชายหญิงทั้งหมด ประจำปี พ.ศ. 2560 จะเห็นได้ว่า มีอัตราลดลงทุกฐานความผิด ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดยังคงกระทำผิดสูงสุดเป็นอันดับ 1 แต่ภาพรวมวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างปีเด็กและเยาวชนกระทำผิดฐานยาเสพติดลดลง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและชีวิตร่างกายนั้น ทั้งเพศชายและหญิงกระทำผิดลดลง ในขณะที่ความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดฯ เพศหญิงกระทำผิดเพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยส่วนหนึ่งอาจเกิดมาจากอิทธิพลของสื่อต่างๆ ความอยากรู้อยากลอง ความคึกคะนอง หรือความคิดชั่ววูบ การท้าทายการเอาชนะ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดด้านอื่นๆ ได้ (ตารางที่ 5.4) (แผนภาพที่ 5.3)

แผนภาพที่ 5.3

จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560
(ตรวจสอบ ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)

คดีจำแนกตามอัตราโทษของเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 5.5

จำนวนคดีจำแนกตามอัตราโทษของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

อัตราโทษ	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
โทษจำคุกไม่เกิน				
ไม่เกิน 6 เดือน	766	633	(-133)	(-17.36%)
ไม่เกิน 1 ปี	818	842	(+24)	(+2.93%)
ไม่เกิน 2 ปี	752	622	(-130)	(-17.29%)
ไม่เกิน 3 ปี	2,831	2,025	(-806)	(-28.47%)
ไม่เกิน 4 ปี	353	214	(-139)	(-39.38%)
ไม่เกิน 5 ปี	5,818	4,670	(-1,148)	(-19.73%)
ไม่เกิน 7 ปี	2,569	2,187	(-382)	(-14.87%)
ไม่เกิน 10 ปี	4,490	4,037	(-453)	(-10.09%)
ไม่เกิน 15 ปี	2,109	1,976	(-133)	(-6.31%)
ไม่เกิน 20 ปี	5,600	4,723	(-877)	(-15.66%)
โทษจำคุก 20 ปี ขึ้นไป	1,614	1,547	(-67)	(-4.15%)
โทษจำคุกตลอดชีวิต	321	329	(+8)	(+2.49%)
โทษประหารชีวิต	112	113	(+1)	(+0.89%)
ปรับ	0	1	(+1)	(0.00%)
ไม่ระบุอัตราโทษ	1,140	841	(-299)	(-26.23%)
รวม	29,293	24,760	(-4,533)	(-15.47%)

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560 (ตรวจสอบ ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามอัตราโทษของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่าอัตราโทษที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 ในปี พ.ศ. 2560 ภาพรวมของจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามอัตราโทษส่วนใหญ่มีอัตราลดลงทั้งปี มีเพียงจำนวนคดีที่อัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ที่มีผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.93 เท่านั้น รองลงมาเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.49 และโทษประหารชีวิตเพิ่มขึ้นคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.89 ซึ่งอัตราของตัวเลขที่เพิ่มขึ้นไม่ถึงร้อยละ 5 การวิเคราะห์เชิงสถิติของจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามอัตราโทษของเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น เด็กและเยาวชนกระทำความผิดน้อยลงทำให้จำนวนคดีลดลงตามไปด้วย (ตารางที่ 5.5)

คดีจำแนกตามอาชีพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ตารางที่ 5.6

จำนวนคดีจำแนกตามอาชีพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

อาชีพ	2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	7,395	25.34	6,136	24.85
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	9,359	32.07	8,348	33.80
การประกอบอาชีพเป็นกิจลักษณะ	4,667	15.99	3,616	14.64
การประกอบอาชีพไม่เป็นกิจลักษณะ	7,764	26.60	6,596	26.71
รวม	29,185	100.00	24,696	100.00

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560
(ตรวจสอบ ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามอาชีพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ภาพรวมของคดีที่จำแนกตามอาชีพทั้งหมดลดลงกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 15.38 จากการพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มแล้วพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำความผิดสูงที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและอาจมีแนวโน้มที่ไม่ได้รับการศึกษาร่วมด้วยคิดเป็นร้อยละ 33.80 ของจำนวนคดีทั้งหมดที่จำแนกตามอาชีพ รองลงมา เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ประกอบอาชีพแบบไม่เป็นกิจลักษณะ หมายความว่ารวมถึง ทำอาชีพหลากหลายที่ได้ค่าจ้างรายวัน รับทำอาชีพเสริมชั่วคราวหรือชั่วคราว เป็นต้น ในจำนวนนี้คิดเป็นร้อยละ 26.71 ของจำนวนคดีทั้งหมดที่เด็กกระทำความผิด และกลุ่มนักเรียน/นักศึกษากระทำความผิดคิดเป็นจำนวนคดีร้อยละ 24.85 ตามลำดับ จากสถิติคดีดังกล่าว เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่อาจมีการกระทำความผิดเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอาจเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและมีแนวโน้มอาจไม่ได้รับการศึกษา แม้ในภาพรวมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจำแนกตามคดีลดลงแต่รัฐควรให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนที่เข้าไม่ถึงการศึกษาหรือฐานะยากจน และไม่มีงานทำให้สามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายต่อไป เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกลุ่มนี้ก็จะมียุทธการกระทำความผิดที่ลดลง (ตารางที่ 5.6)

คดีจำแนกตามคำพิพากษาที่กระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 5.7

จำนวนคดีจำแนกตามคำพิพากษาที่กระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

คำพิพากษา	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
- คุมประพฤติ	3,203	2,847	(-356)	(-11.11%)
- จำคุก	160	154	(-6)	(-3.75%)
- ใช้วิธีการอื่นแทน	1,122	572	(-550)	(-49.02%)
- ปรับ	396	224	(-172)	(-43.43%)
- เปลี่ยนแปลงเป็นว่ากล่าว ตักเตือนและปล่อยตัวไป	61	72	(+11)	(+18.03%)
- เปลี่ยนแปลงให้คุมประพฤติ	440	232	(-208)	(-47.27%)
- เปลี่ยนแปลงให้ฝึกและอบรม	663	409	(-254)	(-38.31%)
- ฝึกและอบรม	2,818	2,274	(-544)	(-19.30%)
- ฝึกและอบรมแทน	411	508	(+97)	(+23.60%)
- ฝึกและอบรมและชำระค่าปรับ	903	1,016	(+113)	(+12.51%)
- ไม่ต้องรับโทษแต่ให้ใช้วิธีการ อื่นสำหรับเด็ก	3,716	3,589	(-127)	(-3.42%)
- ไม่มีความผิดแต่ให้ใช้วิธีการอื่น สำหรับเด็ก	890	1,356	(+466)	(+52.36%)
- ไม่มีความผิดให้ยกฟ้อง	213	142	(-71)	(-33.33%)
- ว่ากล่าวตักเตือน	589	343	(-246)	(-41.77%)
- โอนคดีไปศาลอื่น	0	3	(+3)	(0.00%)
- ไม่ระบุคำพิพากษา	13	51	(+38)	(+292.31%)
- อื่นๆ (ฝึกและอบรม)	128	139	(+11)	(+8.59%)
- อื่นๆ	1,153	579	(-574)	(-49.78%)
รวม	16,879	14,510	(-2,369)	(-14.04%)

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2559-2560
(ตรวจสอบ ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามคำพิพากษา ประจำปี พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า จำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามคำพิพากษาที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 50 ได้แก่ ศาลมีคำพิพากษาให้เด็กและเยาวชน ไม่มีความผิดแต่ให้ใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็กในการพ้นผิดออกจากระบบ รองลงมาเป็นศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกและอบรมแทนคิดเป็นร้อยละ 23.60 และคำพิพากษาที่ศาลสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นว่ากล่าวตักเตือนและปล่อยตัวไป คิดเป็นร้อยละ 18.03 ในส่วนของคำพิพากษาที่ลดลงกว่าปีก่อนหน้า ลดลงถึงร้อยละ 49.02 ได้แก่ ศาลมีคำพิพากษาให้ใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็กแทนการเข้าสู่สถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน คำพิพากษาที่มีอัตราลดลงกว่าปีก่อนหน้า รองลงมาคือ ศาลมีคำพิพากษาเปลี่ยนแปลงให้คุมประพฤติลดลง คิดเป็นร้อยละ 47.27 และศาลมีคำพิพากษาลงโทษปรับคิดเป็นร้อยละ 43.43 จากอัตราตัวเลขดังกล่าว เห็นได้ว่า ศาลให้ความสำคัญกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ให้เด็กและเยาวชนได้รับการเยียวยาความคิด จิตใจ เข้ารับการบำบัดหรือพัฒนาพฤติกรรมมากกว่าการมุ่งที่จะลงโทษให้ได้รับความผิด (ตารางที่ 5.7)

เด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ

ตารางที่ 5.8

จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2560

เด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ทั่วประเทศ	ปี		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	2559	2560		
เด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม	5,004	4,866	(-138)	(-2.76%)

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลอัตราเฉลี่ยสะสมตามไตรมาสของศูนย์ฝึกฯ ข้อมูลไตรมาส 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และข้อมูลไตรมาส 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ตรวจสอบ ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)

เมื่อพิจารณาจากยอดสะสมของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้เข้าสู่กระบวนการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.76 ในภาพรวมยอดสะสมของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในปี พ.ศ. 2560 มีอัตราลดลง คำสั่งที่ศาลสั่งให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเข้าสู่การอบรมในศูนย์ฝึกฯ ก็ต้องลดลงตามไปด้วย อีกทั้ง กระบวนการในชั้นศาลได้มีการผันเด็กออกจากกระบวนการในกรณีต่างๆ โดยกลุ่มเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการฝึกและอบรมเด็กฯ แทนค่าปรับ หรือฝึกและอบรมพร้อมทั้งให้ชำระค่าปรับ หรือกรณีที่ศาลเปลี่ยนแปลงจากคำสั่งอื่นให้ไปฝึกและอบรมรวมทั้งสิ้น 4,207 คดี ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนดังกล่าวทั้งสิ้น 4,795 คดี แสดงให้เห็นว่าศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการผันเด็กออกไปใช้วิธีการอื่นๆ สำหรับเด็กมากกว่าที่ศาลจะมีคำสั่งให้เข้าสู่กระบวนการฝึกและอบรม ไม่ว่าจะเป็นวิธีใดก็ตามเด็กและเยาวชนที่เข้ามาในสถานพินิจฯ หรือถูกศาลสั่งให้รับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว จะไม่มีการบันทึกประวัติการทำผิดสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กเมื่อออกมาจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กแล้วยังคงดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติต่อไป (ตารางที่ 5.8)

แนวโน้มและสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่สำคัญ

เมื่อวิเคราะห์จากจำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ภาพรวมของเด็กและเยาวชนที่ผ่านเข้าสู่กระบวนการสถานพินิจฯ ทั้งหมด ลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.14 โดยผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนเพศชายมากกว่าเพศหญิง แบ่งเป็นเพศชายกระทำผิดมากกว่าเพศหญิงมากถึงร้อยละ 92.27 ส่วนเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 7.73 ซึ่งเป็นตัวเลขที่มีจำนวนน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 10 หากพิจารณาภาพรวมของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายและหญิงลดลงเป็นอัตราที่สม่ำเสมอคืออยู่ที่ประมาณร้อยละ 15 ของสถิติจำนวนยอดสะสมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีจำแนกตามอายุขณะกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2560 ทั้งหมด จะพบว่า จำนวนอายุของเด็กและเยาวชนขณะกระทำผิดเปรียบเทียบระหว่างปีลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 โดยช่วงอายุของเด็กที่กระทำผิดเพิ่มขึ้น คือ ช่วงอายุ 12 ปี เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.48 ส่วนในช่วงอายุอื่น เด็กและเยาวชนกระทำผิดลดลงตามลำดับ หากวิเคราะห์จากจำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนคดีจำแนกตามฐานความผิดหลัก 7 ฐานความผิดรวมความผิดอื่นๆ และที่ไม่ระบุฐานความผิดมีจำนวนทั้งสิ้น 24,760 คดี ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 15.47 โดยทุกฐานความผิดมีอัตราการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนลดลงทุกฐานความผิด ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเด็กและเยาวชนยังคงกระทำผิดเป็นอันดับต้นๆ แต่ภาพรวมมีจำนวนคดีที่กระทำผิดลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 10.91 ซึ่งผู้กระทำผิดลดลงทั้งเพศชายและเพศหญิง ทำให้ภาพรวมของจำนวนคดีทั้งหมดจำแนกตามอัตราโทษส่วนใหญ่มีอัตราลดลงทั้งปี มีเพียงจำนวนคดีที่อัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ที่มีผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.93 เท่านั้น รองลงมาเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.49 และโทษประหารชีวิตเพิ่มขึ้นคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.89 ซึ่งอัตราของตัวเลขที่เพิ่มขึ้นไม่ถึงร้อยละ 5 และส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำผิดสูงที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและอาจะมีแนวโน้มที่ไม่ได้รับการศึกษาร่วมด้วยคิดเป็นร้อยละ 33.80 ของจำนวนคดีทั้งหมดที่จำแนกตามอาชีพ ภาพรวมจากยอดสะสมของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้เข้าสู่กระบวนการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 2.76 ศาลอาจใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการเยียวยาความคิด จิตใจ เข้ารับการบำบัดหรือพัฒนาพฤติกรรมมากกว่าการมุ่งเน้นที่จะลงโทษทางกฎหมาย

**สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิ
และการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม**

บทที่ 6

สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชน ในการยุติธรรม

สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรมนั้น หลักการและแนวทางปฏิบัติแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือด้านกฎหมาย ระบุว่า การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้เข้าถึงสิทธิอื่นๆ รวมทั้งสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อ 11 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ทั้งนี้ ระบบการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดปัญหาในกระบวนการยุติธรรม อาทิ ปริมาณคดีชั้นสู่ศาล ลดโอกาสที่จะตัดสินคดีผิด ลดความแออัดในเรือนจำ รวมทั้ง ชี้ช่องทางแก่ประชาชนให้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติเมื่อต้องตกเป็นผู้เสียหาย จำเลย หรือฐานะพยานในคดีอาญา เป็นต้น รวมทั้งช่วยสนับสนุนการป้องกันอาชญากรรมโดยให้ประชาชนตระหนักรู้กฎหมายเพื่อป้องกันการละเมิดกฎหมายในอนาคต

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายตามมาตรฐานสากล ผ่านช่องทางคลินิกยุติธรรม 84 แห่งทั่วประเทศ โดยมีที่ปรึกษากฎหมายประจำคลินิกยุติธรรม โดยบริการให้คำปรึกษากฎหมาย ซึ่งมีแนวทางในการขยายบริการเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายเพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนโดยขยาย 2 ช่องทาง คือ การเพิ่มจำนวนคลินิกยุติธรรมให้ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้นเพื่อสะดวกในการเดินทาง และเพิ่มบริการทางโทรศัพท์ให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการประสานเพื่อรับบริการอื่นๆ อาทิ การยื่นคำขอรับการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา การรับคำร้องขอการคุ้มครองพยานในคดีอาญา การรับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อประสานไปยังส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ไม่สะดวกในการเดินทาง โดยสามารถปรึกษากฎหมายผ่านช่องทางอื่นๆ อาทิ สายด่วนคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ 1111 กด 77 และการให้คำปรึกษากฎหมายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประกันสิทธิในกระบวนการยุติธรรมขั้นพื้นฐานให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือด้านกฎหมายอย่างทั่วถึง รวดเร็ว เท่าเทียม ต่อไป⁵

⁵ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. รายงานผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560.

ส่วนที่ 1 สถิติการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย

ตารางที่ 6.1

สถิติการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2560

ปีงบประมาณ	การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย (ราย)	การรับเรื่องราวร้องทุกข์ (ราย)	การสนับสนุนเงินกองทุนยุติธรรม (ราย)	การส่งเสริมสิทธิแก่ผู้ต้องหา (คดี)	ศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ		
					การช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน (ราย)	หน่วยบริการแรกรับ (ราย)	สายด่วนคุ้มครองสิทธิ (สาย)
2559	28,522	1,907	2,055	621	1,097	5,431	20,549
2560	29,727	1,742	โอนงานให้ สป.ยธ.	750	1,451	2,521	16,729
รวม	58,249	3,649	2,055	1,371	2,548	7,952	37,278

ที่มา : รายงานผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ข้อมูล ณ วันที่ 5 ต.ค. 2560

เมื่อพิจารณาสถิติการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้เข้ารับบริการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย มีจำนวน 29,727 ราย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าจำนวน 1,205 ราย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 หากเปรียบเทียบในพื้นฐานจำนวนการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย พบว่า สายด่วนคุ้มครองสิทธิ ศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีจำนวน 16,729 สาย หากเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าแล้ว ถือว่าประชาชนที่ขอรับบริการสายด่วนคุ้มครองสิทธิ มีจำนวนลดลง 3,820 สาย รองลงมา คือ หน่วยบริการแรกรับ ศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีจำนวน 2,521 ราย หากเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้ามีประชาชนขอความช่วยเหลือหน่วยบริการแรกรับลดลงอย่างมาก มีจำนวนลดลง 2,910 รายเลยทีเดียว การรับเรื่องราวร้องทุกข์ จำนวน 1,742 ราย หากเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าการรับเรื่องราวร้องทุกข์ลดลง จำนวน 165 ราย และการส่งเสริมสิทธิแก่ผู้ต้องหา มีจำนวน 750 คดี หากเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายต่อการส่งเสริมสิทธิแก่ผู้ต้องหาในคดีอาญาเพิ่มขึ้นจำนวน 129 คดี ส่วนการสนับสนุนเงินกองทุนยุติธรรม ข้อมูลในปี พ.ศ. 2559 ได้โอนงานไปให้สำนักปลัดกระทรวงยุติธรรมจึงมีข้อมูล และในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 2,055 ราย

(ตารางที่ 6.1)

ส่วนที่ 2 การให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชนสูงสุด 10 อันดับแรก

ตารางที่ 6.2

สถิติการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชนสูงสุด 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ลำดับที่	คลินิกยุติธรรม	การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย	
		เรื่อง	ราย
1	กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ	2,494	3,023
2	คลินิกยุติธรรมจังหวัดนครปฐม	879	880
3	คลินิกยุติธรรมจังหวัดจันทบุรี	678	678
4	คลินิกยุติธรรมจังหวัดอุดรธานี	657	657
5	คลินิกยุติธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด	654	673
6	คลินิกยุติธรรมจังหวัดเชียงราย	648	648
7	คลินิกยุติธรรมจังหวัดปัตตานี	611	611
8	คลินิกยุติธรรมจังหวัดนครสวรรค์	540	540
9	คลินิกยุติธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	535	535
10	คลินิกยุติธรรมจังหวัดมุกดาหาร	527	527

ที่มา : รายงานผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ข้อมูล ณ วันที่ 5 ต.ค. 2560

จากสถิติการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชน พ.ศ. 2560 แยกเป็นรายจังหวัด 10 อันดับแรก พบว่า กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพได้ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย มีจำนวน 2,494 เรื่อง รองลงมาคลินิกยุติธรรมจังหวัดนครปฐม มีจำนวน 879 เรื่อง และคลินิกยุติธรรมจังหวัดจันทบุรี มีจำนวน 678 เรื่อง ส่วนคลินิกยุติธรรมจังหวัดอื่นๆ มีจำนวนตัวเลขที่ใกล้เคียงกันโดยมีจำนวนต่างกันไม่มากนัก (ตารางที่ 6.2)

ส่วนที่ 3 การช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลักและความผิดเรื่องรอง

ตารางที่ 6.3

สถิติการช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลักและเรื่องรอง 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ลำดับ ที่	เรื่องหลัก	การให้ความช่วยเหลือ	
		เรื่อง	ร้อยละ
1	การกักขังคุมครองสิทธิและเสรีภาพ	8,395	28.96
2	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	8,029	27.70
3	เอกเทศสัญญา	1,801	6.21
4	หนี้	1,369	4.72
5	ความผิดเกี่ยวกับเรื่องกับเพศ	1,264	4.36
6	อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกฏหมายและพระราชบัญญัติอื่น	1,227	4.23
7	ครอบครัว	1,099	3.79
8	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	939	3.24
9	กฎหมายที่ดิน	853	2.94
10	มรดก	833	2.87

ที่มา : รายงานผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ข้อมูล ณ วันที่ 5 ต.ค. 2560

จากสถิติสถิติการช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลัก 10 อันดับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลักการกักขังคุมครองสิทธิและเสรีภาพการให้ความช่วยเหลือมีจำนวน 8,395 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.96 รองลงมาเป็นเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีจำนวน 8,029 คิดเป็นร้อยละ 27.70 และเรื่องเอกเทศสัญญา มีจำนวน 1,801 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.21 ส่วนเรื่องหนี้ ความผิดเกี่ยวกับเรื่องกับเพศ เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกฏหมายและพระราชบัญญัติอื่น เรื่องครอบครัว เรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เรื่องกฎหมายที่ดิน และเรื่องมรดก มีจำนวนเรื่องการให้ความช่วยเหลือต่างกันไม่มากนัก (ตารางที่ 6.3)

ส่วนที่ 3 การช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลักและความผิดเรื่องรอง

ตารางที่ 6.4

สถิติการช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องรอง 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ลำดับ ที่	เรื่องรอง	การให้ความช่วยเหลือ	
		เรื่อง	ร้อยละ
1	การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา	7,136	24.62
2	ความผิดต่อร่างกาย	4,233	14.60
3	ความผิดต่อชีวิต	3,763	12.98
4	ข่มขืนกระทำชำเรา	1,037	3.58
5	กองทุนยุติธรรม	674	2.33
6	การสมรส / การหมั้น / การรับผิดแห่งการสมรส / การหย่า	598	2.06
7	กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด	555	1.91
8	สิทธิโดยธรรมในการรับมรดก/การแบ่งทรัพย์สินมรดก	405	1.40
9	การชำระหนี้	383	1.32
10	วิธีการจัดการและแบ่งปันทรัพย์สินมรดก	356	1.23

ที่มา : รายงานผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ข้อมูล ณ วันที่ 5 ต.ค. 2560

จากสถิติสถิติการช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องหลัก 10 อันดับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีความผิดเรื่องรองการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา มีจำนวน 7,136 คิดเป็นร้อยละ 24.62 รองลงมาเรื่องความผิดต่อร่างกาย มีจำนวน 4,233 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.60 และเรื่องความผิดต่อชีวิตมีจำนวน 3,763 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.98 ส่วนเรื่องข่มขืนกระทำชำเรา เรื่องกองทุนยุติธรรม เรื่องการสมรส การหมั้น การรับผิดแห่งการสมรส การหย่า เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เรื่องสิทธิโดยธรรมในการรับมรดก การแบ่งทรัพย์สินมรดก เรื่องการชำระหนี้ เรื่องวิธีการจัดการและแบ่งปันทรัพย์สินมรดก มีจำนวนเรื่องการให้ความช่วยเหลือต่างกันไม่มากนัก (ตารางที่ 6.4)

ส่วนที่ 4 การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

ตารางที่ 6.5

สรุปการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2559 - 2560

ปีงบประมาณ	ประเภท	ผู้มายื่นคำขอ	ผลการพิจารณาคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ				ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ	
			รวมทั้งสิ้น	ไม่จ่าย	จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
ปี 2559	ผู้เสียหาย	14,672	16,099	5,756	10,343	451,342,778.41	12,898	587,740,881.46
		(95.51%)	(94.81%)	(87.04%)	(99.14%)	(96.66%)		
	จำเลย	724	847	787	60	10,324,683.00	91	17,483,160.54
		(4.49%)	(5.19%)	(12.96%)	(0.86%)	(3.34%)		
	รวมทั้งสิ้น	15,396	16,946	6,453	10,403	461,667,461.41	12,989	605,224,042.00
		(100%)	(100%)	(100%)	(100%)	(100%)		
ปี 2560	ผู้เสียหาย	14,289 (95.32%)	13,767	4,641	9,126	483,634,899.81	11,665	590,068,011.00
			(95.00%)	(87.97%)	(99.42%)	(97.76%)		
	จำเลย	681	713	649	64	10,710,490.00	70	10,731,989.00
		(4.68%)	(5.0%)	(12.03%)	(0.58%)	(2.24%)		
	รวมทั้งสิ้น	14,970	14,480	5,290	9,190	494,345,389.81	11,735	600,800,000.00
		(100%)	(100%)	(100%)	(100%)	(100%)		

ที่มา : สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
 หมายเหตุ : ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 เป็นต้นไป คำขอกรณีผู้เสียหายพิจารณาเสร็จสิ้นที่คณะอนุกรรมการ
 ข้อมูล ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2561

สำหรับการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีจำนวนเงิน 461,667,461.41 บาท พบว่า ผู้มายื่นคำขอกรณีเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีจำนวน 14,672 ราย และผู้มายื่นคำขอกรณีเป็นจำเลยในคดีอาญามีจำนวน 724 ราย ผลการพิจารณาของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแล้วแต่กรณี มีความเห็นไม่จ่ายผู้เสียหายจำนวน 6,543 ราย และจ่ายจำนวน 10,403 ราย โดยภาพรวมการช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายและจำเลย คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ มีความเห็นจ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายมากกว่าจำเลย ยอดรวมไม่จ่ายค่าช่วยเหลือมีจำนวนทั้งสิ้น 6,543 ราย และจ่ายเพื่อช่วยเหลือทางการเงินจำนวน 10,403 ราย

ในการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีจำนวนเงิน 494,345,389.81 บาท พบว่า ผู้มายื่นคำขอกรณีเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีจำนวน 14,289 ราย และผู้มายื่นคำขอกรณีเป็นจำเลยในคดีอาญามีจำนวน 681 ราย ผลการพิจารณาของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแล้วแต่กรณี มีความเห็นไม่จ่ายผู้เสียหายจำนวน 4,641 ราย จากจำนวนผู้ที่พิจารณาไม่จ่ายทั้งหมด และจ่ายจำนวน 9,126 ราย ภาพรวมการช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายและจำเลย คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ มีความเห็นจ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายมากกว่าจำเลย ยอดรวมไม่จ่ายมีจำนวนทั้งสิ้น 5,290 ราย และจ่ายเพื่อช่วยเหลือทางการเงินจำนวน 9,190 ราย

จากข้อมูลผู้มายื่นคำขอช่วยเหลือทางการเงินในคดีอาญา ปี พ.ศ. 2560 พบว่า มีจำนวนลดลงกว่าปีก่อนหน้าเพียงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.07 ซึ่งผู้เสียหายที่มายื่นคำขอมีจำนวนลดลงทำให้คำขอช่วยเหลือลดลงเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ประเภทผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นจำเลยมีจำนวนลดลงเช่นเดียวกัน ภาพรวมการจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือจำเลย ในปี พ.ศ. 2560 ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 20.55 กรณีไม่จ่ายก็ลดลงกว่าปีก่อนหน้าเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 0.88 (ตารางที่ 6.5)

ส่วนที่ 5 การดำเนินการคุ้มครองพยาน

ตารางที่ 6.6

สถิติการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ปีงบประมาณ

พ.ศ. 2559 - 2560

ปีงบประมาณ	ยื่นคำร้อง		ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง		ยกคำร้อง		อนุมัติให้ คุ้มครอง		สิ้นสุดการ คุ้มครอง		อยู่ระหว่าง การคุ้มครอง	
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
2559	278	435	4	5	69	123	188	251	144	175	44	76
2560	261	379	11	37	23	53	27	34	3	5	24	29
รวมทั้งสิ้น	539	814	15	42	92	176	215	285	147	180	68	105

ที่มา : รายงานผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ข้อมูล ณ วันที่ 5 ต.ค. 2560

เมื่อพิจารณาสถิติการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้ยื่นคำร้องมีจำนวน 379 คน ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 12.87 เป็นการยื่นคำร้องจำนวน 261 เรื่อง ลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 6.12 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าเพียงเล็กน้อย ในส่วนของการตรวจสอบข้อเท็จจริงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ทั้งจำนวนเรื่องและจำนวนคนขอคุ้มครองพยานเกินกว่าร้อยละ 100 ในส่วนของการยกคำร้อง มีเรื่องลดลงกว่าปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 66.67 โดยจำนวนคนลดลงตามไปด้วยคิดเป็นร้อยละ 56.91 เรื่องอนุมัติให้คุ้มครองพยานลดลงกว่าปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 85.64 โดยจำนวนคนลดลงคิดเป็นร้อยละ 86.45 และอยู่ระหว่างการคุ้มครองพยานลดลงกว่าปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 45.45 โดยจำนวนคนลดลงคิดเป็นร้อยละ 61.84 ภาพรวมสถิติการคุ้มครองพยานมีจำนวนลดลง (ตารางที่ 6.6)

แนวโน้มและสถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการยุติธรรม

การให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 แบ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือในส่วนกลาง ณ กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน 2,627 เรื่อง 3,156 ราย ต่างจังหวัดรวมทั้งสำนักงานคุ้มครองสิทธิในพื้นที่และสำนักงานยุติธรรมจังหวัด จำนวน 26,364 เรื่อง 26,571 ราย โดยการให้ความช่วยเหลือต่างจังหวัดมีเฉพาะการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ส่งเสริมสิทธิผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/1 โดยเรื่องที่ขอรับความช่วยเหลือมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.96 ซึ่งเป็นเรื่องภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รองลงมา คือ เรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 27.70 และอันดับ 3 เป็นเรื่องเอกเทศสัญญา คิดเป็นร้อยละ 6.21 เมื่อแยกเป็นรายจังหวัด สูงสุด 3 อันดับแรกในการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดอุดรธานี

จากข้อมูลสถิติจะเห็นว่า แนวทางในการขยายบริการเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย เพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนควรขยายเพิ่มมากกว่า 2 ช่องทาง นอกเหนือจากการเพิ่มจำนวนคลินิกยุติธรรมให้ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้นเพื่อสะดวกในการเดินทาง และบริการทางโทรศัพท์ ซึ่งควรดำเนินการหาช่องทางให้ความช่วยเหลือต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม. รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560 กรุงเทพฯ : 2560. แหล่งที่มา : <http://www.oppb.coj.go.th/>

สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด. ข้อมูลสถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2560.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สถิติความผิดตามพระราชบัญญัติอื่นที่มีโทษทางอาญา, สถิติความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ปี พ.ศ. 2560 : สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กองแผนงาน, ส่วนมาตรการฯ สำนักทัณฑวิทยา, ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือราชทัณฑ์, ส่วนพัฒนาจิตใจ, สำนักพัฒนาพฤตินิสัย, สำนักทัณฑปฏิบัติ ส่วนพักการลงโทษ, สำนักทัณฑปฏิบัติ ส่วนลดวันต้องโทษ, ส่วนสังคมสงเคราะห์, ส่วนงานอภัยโทษ กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์. ข้อมูลสถิติพื้นฐานและผลการดำเนินงานของปี พ.ศ. 2560.

กองแผนงานและสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมคุมประพฤติ. ข้อมูลสถิติกระบวนการยุติธรรมสถิติพื้นฐานและผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2560.

ศูนย์ปฏิบัติการกรม (War Room) ระบบงานคดีอาญาฯ (CM) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. แหล่งที่มา : <http://www.djop.go.th/home>. ตรวจสอบ สิงหาคม พ.ศ. 2561

รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ส่วนติดตามและประเมินผล สำนักยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม.

กองยุทธศาสตร์และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. รายงานประจำปี พ.ศ. 2560. ข้อมูล ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2561.

ภาคผนวก

1. เกณฑ์การคำนวณเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างปี ในปีที่ต้องการหาค่าความแตกต่างว่าสูงหรือต่ำกว่าปีที่ผ่านมาแล้วคิดเป็นร้อยละเท่าใด (ปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาแล้ว)

เกณฑ์การคำนวณ คือ (จำนวนในปีที่ต้องการหา) $\times$ (คูณ) 100 (หนึ่งร้อย) $\div$ (หาร) (จำนวนในปีที่ผ่านมาแล้วหรือปีที่ต้องการจะเปรียบเทียบ) - (ลบ) 100 (หนึ่งร้อย) = ผลลัพธ์เป็นร้อยละของเรื่อง que คิดคำนวณ

2. เกณฑ์การใช้โปรแกรม Qgis ในการจัดทำแผนที่โดยเลือกเกณฑ์การจัดกลุ่มข้อมูลแบบควอไทล์ (Quartiles) ซึ่งเป็นการแบ่งข้อมูลทั้งหมดออกเป็น 4 ส่วน เท่าๆ กัน โดยการเรียงลำดับข้อมูลจากน้อยไปหามาก

ควอไทล์ (Quartiles) เป็นการวัดตำแหน่งของข้อมูลที่แบ่งข้อมูลทั้งหมดออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กัน เมื่อเรียงข้อมูลจากน้อยไปหามาก ค่าที่แบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กัน มี 3 ค่า คือ ควอไทล์ที่ 1 (Q_1) ควอไทล์ที่ 2 (Q_2) ควอไทล์ที่ 3 (Q_3) ตามลำดับ

การหาควอไทล์ของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่มีหลักการคิดคำนวณ ดังนี้

$$Q_1 \text{ อยู่ตำแหน่งที่ } \frac{N+1}{4}$$

$$Q_2 \text{ อยู่ตำแหน่งที่ } \frac{2(N+1)}{4}$$

$$Q_3 \text{ อยู่ตำแหน่งที่ } \frac{3(N+1)}{4}$$

$$Q_r \text{ อยู่ตำแหน่งที่ } \frac{r(N+1)}{4}$$

Website : www.oja.go.th

Facebook : www.facebook.com/weareoja